

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1872. = ΤΕΥΧΟΣ Μ΄.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

τῆς αὐτοκεφάλου Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου
καὶ τινες βιογραφικαὶ σημειώσεις τῶν Ἀρχιεπισκόπων αὐτῆς.

Ἡ νῆσος Κύπρος ἦτο ἐκπαιλαὶ καθιερωμένη εἰς τὴν διδασκαλίαν λατρείαν τῶν πάλαι ψευδῶν θεῶν καὶ μάλιστα τῆς Ἀφροδίτης, μετὰ ταῦτα ὅμως ἐπλημμύρησεν ὑπὸ πλείστων Ἰουδαϊκῶν συναγωγῶν. Ὄθεν ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἐν ταῖς πράξεσι τῶν Ἀποστόλων (ἐκ. 19.) μαρτυρεῖ ὅτι τινὲς τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου «διασπαρέντες ἀπὸ τῆς Οὐσίας τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ, διήλθον εἰς Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰμὴ μόνον Ἰουδαίοις.» Μετὰ ταῦτα δὲ προστίθουσιν ἠΐσαν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνογενεῖς εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν. Καὶ πάλιν (ἐκ. 4.) διηγείται ὅτι ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας, ὅστις τότε γένος καὶ τὴν πατρίδα Κύπριος ἦν, ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος ὁρισθέντες Ἀπόστολοι τῶν ἐθνικῶν καὶ ὑπὸ τῶν θεοπεύστων πρεσβυτέρων τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἑκκλησίας χειροτονηθέντες, κατελθόντες εἰς Σελεύκειαν τῆς Συρίας, ἀπέπλευσαν εἰς Κύπρον. Τότε ἐν Σαλαμῖνι μὲν τῶν πρώτων πόλεων τῆς νήσου ἤρχισαν νὰ κηρύττωσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς τῶν Ἰουδαίων διελθόντες δὲ ἄλλην τὴν νῆσον καὶ κατακτήσαντες εἰς Πάφον, (ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τόμ. Δ΄. Τεύχ. Μ΄.).

ἀπήτησαν ψευδοπροφήτην τινὰ Ἰουδαῖον, ἄνδρα μάρτυρα, ὅστις ἦν μετὰ τοῦ ἀνθυπάτου Σεργίου Παύλου, ἄνδρος συνετοῦ, καὶ ἀντίστατο αὐτοῖς ζητῶν νὰ διασπείρῃ τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως· ἀλλὰ, τυφλωθέντας ἐκείνου ὑπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ὁ ἀνθύπατος ἰδὼν τὸ ὄψιμα αὐθιγότητος ἐπίστευεν. Ἐκτετε ἡ Χριστιανικὴ πίστις βαθέως ἐρρικώθη παρὰ τοῖς Κυπρίοις.

Ὁ ἀπόστολος Βαρνάβας μετὰ τοῦ Παύλου ἐκ τῆς Κύπρου, νεύματι τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀπήλθον εἰς μαθητεύσασαι καὶ ἄλλα ἔθνη κηρύττοντες δὲ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς πολλὰς πόλεις, ἐπίστρεψαν εἰς Ἱερουσόλυμα ἐκείθεν δὲ ἀποσταλέντες ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἀποστόλων εἰς Ἀντιόχειαν, μετὰ τινος ἡμέρας, ἐν ᾗ ἐμείλυν νὰ ἐπισκεφθῶσιν αὐτοὺς τὰς πόλεις, ἐν αἷς κητέγγειλαν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, παρεξουθενήσαντες ἐχωρίσθησαν ἀπὸ ἀλλήλων, καὶ ὁ μὲν Παῦλος διήρχετο τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν, ὁ δὲ Βαρνάβας ἐξέπλευσε πάλιν εἰς Κύπρον μετὰ τοῦ ἀνεψιῦ αὐτοῦ Ἰωάννου Μάρκου, ὡς ὁ Λουκᾶς διηγείται. (ἐκ. 37.)

Ἐν ταῖς πράξεσι τοῦ ἀποστόλου Βαρνάβα, αἵτινες φέρουσι μὲν τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωάννου Μάρκου ὡς συγγραφεῖς αὐτῶν, πικρῶν ὅμως συναγράφησαν μεταγενεστέρως ἐξ ὑπομνημάτων τῆς τῶν Κυπρίων ἐκκλησίας ἢ ἐκ προφορικῆς παραδόσεως, λέγεται ὅτι ἐπιστρέφοντες ἐκ Πάφου οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, ἐν τόπῳ λεγομένῳ Κορμακλίτῃ, ὅπου ἀναντιρροῦτως καίτοι τὸ ἀκρωτήριον Κορμακίου, εὗρον τὸν Τιμόνα καὶ Ἀρίστωνα ἢ Ἀριπίωνα, ἄνδρας Ἱερουσόλυμα, οἵτινες μαθητευθέντες τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἠκολοῦθησαν αὐτοῖς· ἔπειτα δὲ ἐν τῷ χωρίῳ λαλοῦ-

παδού η Λαμπρὰτου εἶρον τὸν Ἡρακλεῶνα, τὸν ἐποίον ὁ Παύλος μετανοήσας Ἡρακλεῖδην, ἀμφοτέρω δὲ οἱ ἀπόστολοι πρῶτον ἐπίσκοπον ἐν τῇ νήσῳ κατέστησαν καὶ συγχρόνως προσδιώρισαν αὐτῷ τὴν ἐκκλησίαν ἣτις ἐμέλλε νὰ συνέρχεται ἐν τῷ σηλαίῳ τῷ παρὰ τὴν πόλιν Ταμασῶν, δι' ὃ καὶ ἀρχιεπίσκοπος Ταμασῶν ὀνομαζέσεται. Μετὰ δὲ τὴν δευτέραν εἰς τὴν ἐκπύου πατρὶκα ἔλευσιν ὁ Βαρνάβας ἐντὶ περιήρηστο τὴν νήσον μετὰ τοῦ συνεκδήμου Μάρκου, ἐλθὼν εἰς Σαλαμίνα καὶ ἀπαντήσας ἐκεῖ τὸν Ἡρακλεῖδην, προέτρυσεν αὐτὸν ἵνα μετὰ ζήλου κηρύττῃ τὸν Χριστὸν καὶ πολλοῶν συστήσῃ ἐκκλησίας καὶ διορίσῃ λειτουργοὺς ἐν αὐταῖς. Τότε, τούτους καὶ ἄλλους χειροτονήσας ὁ ἀπόστολος, ἐλίγην μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων τῆς Σαλαμίνας συλληφθεὶς καὶ ἐκκεκλεισθεὶς εἰς ἀγρόν, ἀρ' οὐδ' ἐδεσμεύθη τὸν τράχηλον, ἐμκρήρυσεν ὑποστὰς τὸν διὰ πυρὸς θάλασσαν ἢ διὰ τῶν ὀστέων αὐτοῦ κένε, ἦν οἱ Ἰουδαῖοι μετὰ βέλων μολυβδίνων περιτυλίξαντες ἐν σινδόνι ἀπεφάσισαν νὰ ρίψωσιν εἰς τὴν θάλασσαν, ὑπὸ τῶν δύο μαθητῶν Τίμωνος καὶ Ἀρισταῖνος δὲ νυκτὸς ἀρπαξάσασα ἐν τινὶ σηλαίῳ ἐναεταξιάσθη.

Ταῦτα μὲν ἀναφέρονται ἐν ἐκείναις ταῖς πράξεσι τοῦ ἀποστόλου Βαρνάβα, αἵτινες εἰ καὶ μὴ αὐθεντικαί, ἀλλ' ἕως λίαν ἀρχαίαι φαίνονται διὰ τοῦτο, ὅτι διήρουν εἶδος μαρτυρίου τοῦ ἀποστόλου μνημονεύουσιν ἐκεῖνον ὅπερ ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Μοναχὸς ἐν τῷ ἐγκωμίῳ αὐτοῦ εἰς τὸν ἀπόστολον Βαρνάβαν ἀναφέρει οὕτως δηλαδὴ βεβαίως ὅτι ἀπεβίωσε λιθοβοληθεὶς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ οὐχὶ κατὰ καίριον πρὸς δὲ ὅτι καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀκέραιον ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Σαλαμίνας Ἀναθίμου εὑρέθη μετὰ τὴν εἰδὸν τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου ἐπὶ τοῦ στήθους κατὰ τὴν μαρτυρίαν Θεοδοῦρου τοῦ Ἀναγνώστου ἐν ταῖς ἐκλογαῖς τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ ἱστορίας διδλ. Β'.

Ἡ Σαλαμίνα δὲ, ἣτις ἐν τῇ ἀνατολικῇ παραλίῳ τῆς νήσου ὑπὸ Τεμένου τοῦ τοῦ Ταλαμῶνος πάλαι ποτὲ κτισθεῖσα ἦν ἐκ τῶν πρώτων τῆς νήσου πόλεων καὶ ἐλέγετο ἀξιόθετος διὰ τὸν κλειστόν καὶ ἀσφαλῆ αὐτῆς λιμένα, κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ ἐπαθε μεγάλην καταστροφὴν ὑπὸ τῶν Ἑβραίων, περὶ τῆς ὁποίας λέγει ὁ Ξιφιλίνος « Πολλὰ ἔδρασαν (οἱ Ἰουδαῖοι) ἔμοια καὶ ἐν Κύπρῳ, ἠγερούμενοι σφίσι Ἀρτεμίωνος, καὶ ἀπώλοντο καὶ ἐκεῖ μυριάδες τέσσαρες καὶ εἴκοσι, καὶ διὰ τοῦτο οὐδενὶ Ἰουδαίῳ ἐπιβῆναι αὐτῆς ἔξεστιν » ἐπίσης καὶ ὁ Εὐσεβίος « τοὺς ἐν Σαλαμίῳ τῆς Κύπρου Ἕλληνας Ἰουδαῖοι ἀνελάοντες τὴν πόλιν κατέσκηψαν. » Καὶ ὁ Βέδας Salamis civitas in Cypro insula, nunc Constantia dicta, quam Trajani principis tempore judaei, interfectis omnibus aenolis destruxerunt. Τὸ γεγονός τοῦτο ὑπὸ τοσούτων ἀξιοπιστῶν συγγραφέων μαρτυρούμενον εἶνε ἀναμφισβήτητον, ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς τῶν φονευθέντων εἶνε ὅπως ἀπίστευτος ἕσον πολυάνθρωπος καὶ ἂν ὑποτεθῆ ὅτι ἦτο τότε ἡ Σαλαμίνα.

Ἐπι δευτέραν καταστροφὴν ὑπέστη ἡ Σαλαμίνα ὑπὸ σεισμοῦ κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα, ὅτε ὅλη κατέπεσε καὶ πολλὸ μέρος αὐτῆς εἰς τὴν θάλασσαν ἐβυθίσθη ἀνηγγέθη δὲ ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἢ ἐρῶτερον ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίου, ὅστις ἀποθανόντος τοῦ πατρὸς ἐκασίλευσεν ὅλης τῆς Ἀνατολῆς, καὶ μετανοήσας ἀπὸ τοῦ θόμματος αὐτοῦ Κωνσταντία. Γινώσκει ἐν

τῇ καταλόγῳ τῶν πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου, ἣτις συνεκροτήθη, ὡς τοῖς πᾶσι γνωστον, ἐπὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, γράφεται Γελάσιος Σαλαμίνος καὶ οὐχὶ Κωνσταντίας, ὡς μετὰ ταῦτα οἱ διάδοχοι ἐκείνου ἐν ταῖς πρακτικαῖς τῶν μετὰ ταῦτα συνόδων ὅπερ δηλοῖ ὅτι ἡ Σαλαμίνα μέχρι τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου ἐφύλαττε τοῦτο τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα· λαμβάνεται ἐπομένως ὁ Μακάριος λέγων ἐν τῷ χρονικῷ αὐτοῦ ὅτι ἐπὶ τοῦ πατρὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἦτοι Κωνσταντίου τοῦ γλωροῦ, συνέθη ὁ σεισμὸς καὶ ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος ἐπὶ τρία ἔτη τοὺς φόρους ἐχαρίσατο ταῖς κατοίκους καὶ τὴν πόλιν δι' ὠραίων ἀνήγειρεν οἰκοδομημάτων· διότι ἐκτὸς τοῦ ἀσυμβιβάστου τῆς ἐποχῆς εἶνε γνωστον ὅτι ὁ Κωνσταντίνος ὁ Χλωρὸς οὐδαμῶς τῆς Ἀνατολῆς ἐδοκίμασεν. Ὡσαύτως δὲ μῦθος ἐλέγχεται καὶ ὅπερ φέρεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Κύπρου ὑπὸ Κυπριανοῦ ὅτι δηλαδὴ ἡ Σαλαμίνα μετανομήσθη Κωνσταντία ὑπὸ Κωνσταντος τοῦ πατρὸς τῆς ἀγίας Λιθακτερίνης, ὅστις περὶ τὸ ἔτος 290 ἐκασίλευεν ἐν Κύπρῳ ὑποκείμενος τοῖς Ρωμαίοις. Ἀνηγγέθη δὲ οὐχὶ ἀκριβῶς ἐπὶ τῶν ἀρχαίων ἐρεπίτων, ἀλλὰ ἐξετάθη μᾶλλον πρὸς τὸν παρακειμένον πτωχὸν Πεδιᾶν ἢ κοινότερον Πηδιᾶν.

Ἡ νήσος Κύπρος, ὡς φαίνεται ἐν ταῖς ὑπομνήμασι τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους, πρῶτον ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ ἐφεξῆς δὲ ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ κληρονομήθη ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς ἐπαρχίαις τοῦ κράτους, καὶ ὑπήγετο πολιτικῶς εἰς τὸν ἐπαρχὸν τῆς Ἀντιοχείας, ὅστις διῶριζεν ἐν Κύπρῳ δικαιοσύνην. Ὅθεν διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν οἱ ἐπίσκοποι τῆς Ἀντιοχείας κατὰ τὸν ε' αἰῶνα κατέβαλον πολλὰς προσπαθείας ἵνα τὴν μητροπόλιν Σαλαμίνα εἴτε Κωνσταντίαν καὶ ἄλλαν τὴν νήσον ὑποταξίωσιν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν δικαιοδοσίᾳ· καὶ διὰ τοῦτο, διε δύο ἀρχιεπίσκοποι Κωνσταντίας, Τρωίλος καὶ Θεόδωρος, ἐνεκὰ τῶν υποθέσεων ἀπῆλθον εἰς Ἀντιόχειαν, ὁ Κληρὸς Ἀντιοχείας μετὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου αὐτῶν μ. ταχισταθέντες πολλὴν βίαν, ἠγῆραζον αὐτούς, ἵνα ἐμελογοῦσιν ὑποταγῆν εἰς τὸν θρόνον αὐτῶν. Ἀποθανόντος δὲ μετὰ ταῦτα τοῦ ἐπισκόπου τῆς Κωνσταντίας Θεοδώρου, διενήργησαν παρὰ Διονυσίῳ τῷ ἡγεμόνι τῆς Ἀνατολῆς, ὅστις ἐκυβέρηκε τὰ τῆς Συρίας, ἵνα ἐνεργήσῃ τὸ καθ' ἑκαστόν, ὅπως ἡ νήσος ὑποταχθῆ αὐτοῖς. Τότε καλεῖσθαι τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου τοῦ νεωτέρου συνεκροτήθη ἡ τρίτη οἰκουμένη συνόδος ἐν Ἐφέσῳ. Ὅθεν ὁ Διονύσιος πέμψας γραμμάτια πρὸς τὸν ἐπαρχὸν τῆς Κύπρου Θεόδωρον διέταξεν ἵνα παντὶ οὕνεκα παρεμποδίσῃ τὴν ἐκλογὴν καὶ ἀποκατάστασιν νέου ἐπισκόπου εἰς τὸν χηρεῦοντα θρόνον τῆς Κωνσταντίας, λέγων ὅτι ὄφθαι ἢ περὶ ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας τῶν ἐπισκόπων τῆς Κύπρου ὑπόθεσις θέλει κριθῆ καὶ ἀπορρισθῆ ὑπὸ τῶν πατέρων τῆς ἐν Ἐφέσῳ συνόδου· ἐκ δὲ πρὸ τῆς ἀρξίσεως τῶν γραμματίων αὐτοῦ ἤθελε λάβει χώραν ἡ ἐκλογὴ, διέταξε νὰ φροντισθῇ ὁ ἐπαρχὸς ὅπως ὁ ἐκλεγθεὶς ἐπίσκοπος μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων τῆς νήσου ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Ἐφῆσον καὶ ἀπολογηθῶσιν ἐνώπιον τῶν πατέρων. Ἐὰ αὐτὰ ἐγγραφε συγχρόνως καὶ πρὸς τὸν Κληρὸν τῆς Κωνσταντίας.

Ἐν τοσούτῳ εἶχεν ἐκλεχθῆ Κωνσταντίας ἐπίσκοπος ὁ Ρηγίνος, ὅστις παραλαβὼν καὶ δύο ἄλλους ἐπισκόπους, τὸν Εὐάγγριον Σόλων καὶ τὸν Κουρίου Ζήνωνα ἐπέλευσεν εἰς Ἐφῆσον καὶ παρουσιάσθη

εἰς τὴν σύνοδον· ἀλλ' οὐδαμῶς ἐν τούτοις παρουσιάσθη ὅπως νὰ ἐπιστηρίβῃ τὰς ἀδείκους τῶν Ἀντιοχείων ἀξιώσεις· διότι Ἰωάννης ὁ ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας μετὰ τῶν ἀνατολικῶν αὐτοῦ χάρει τοῦ Νεστορίου ἐλοσχερῶς ἐχωρίσθη τῆς συνόδου· ὁ δὲ Ρηγίνος δὲν ἔκρινε ποσῶς νὰ ἀναδύη τὴν δίαν, ἀλλ', ὡς ἐν τῇ ἐβδόμῃ πράξει τῆς αὐτῆς συνόδου φαίνεται μετὰ τοῦ Σόλων Εὐάγγριου καὶ τοῦ Κουρίου Ζήωνος παρουσίασε τὰς ἐπιστολάς τοῦ ἐπαρχοῦ Διονυσίου εἰς τὴν σύνοδον καὶ ἐξήτησεν ἵνα, ὡς ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τῶν ἀποστολικῶν χρόνων καὶ κατὰ τὰς διατάξεις καὶ τοὺς κανόνας τῆς ἀρχιεπισκοπῆς καὶ μεγάλης συνόδου τῆς ἐν Νικαίᾳ ἀδελφῆς καὶ ἀνεπιβούλευτος καὶ ἀνωτέρω πάσης καταδυναστείας διαίμενεν ἡ τῶν Κυπρίων σύνοδος, οὕτω καὶ νῦν ἀποδοθῆ αὐτῇ δικαιοσύνη διὰ τῆς ἀδικίας καὶ δικαιοσύνης ψήφου τῶν πατέρων (α)· διότι, ὡς εἶπε Ζήνων ὁ Κουρίου, « οὗτε ἀπὸ τῶν ἀγίων ἀποστόλων δύναται νὰ ἀποδειχθῆ ὅτι ὁ Ἀντιοχείας παρεγένετο ποτὲ εἴτε μετέδωκε τὴν χάρει τῆς χειροτονίας τῇ νήσῳ, οὕτε οὐδαμῶς ἄλλος οὕτε ἐν τῇ μητροπόλει οὕτε ἐν ἄλλῃ πόλει, ἀλλ' ἡ σύνοδος τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας καθίσταται συνηγορούμενη τῶν μητροπολίτην. » Ὅθεν παρεκάλουν ἵνα ἡ ἀγία σύνοδος συγκλητευτασα ὁρίσῃ ἵνα τὸ παλαιὸν ἔθος καθὼς μέχρι τοῦδε ἴσχυεν οὕτω καὶ νῦν ἴσχυῃ καὶ μηδεμίαν καινοτομίαν ἐπιτρέψῃ ἐν τῇ ἑαυτῶν ἐπαρχίᾳ. Ταῦτα ἡ ἀγία σύνοδος ἀκούσασα ἐξήτησε νὰ μακρὴ παρὰ τῶν εὐσεβεστάτων ἐπισκόπων ἐὼν ὁ Τρωίλος ἐκείνος ὁ μακαρὶκὸς μνήμης ἐπίσκοπος εἴτε ὁ προκάτοχος αὐτοῦ ὁ μακαρὶκὸς μνήμης Σαβίνος εἴτε ὁ πρὸ αὐτῶν κυβερνήτης ὁ σεβαστὸς Ἐπιφάνιος παρ' ἄλλης τινὸς συνόδου ἐχειροτονήσασα ἀρ' οὐδὲ ὁ Ζήνων εἶπεν ὅτι οὗτοι καθὼς καὶ οἱ πρὸ τούτων ἐπισκοπεύσαντες πάντες ὁμοῦ ἐξοῦ, ὑπὸ τῆς ἐν Κύπρῳ συνόδου ἐχειροτονήσασα καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ Ἀντιοχείας ἢ ἄλλου τινός, ἢ ἀγία σύνοδος ἐξήνεγκεν κλύτην τὴν ψῆφον « Πράγμα παρὰ τοὺς ἐκκλησιαστικὰς θεσμοὺς καὶ τοὺς κανόνας τῶν ἀγίων Ἀποστόλων καινοτομούμενον καὶ τῆς πάντων ἐλευθερίας ἀπίεμον προσηγγίλει ὁ θεωριεστάτος συνεπισκοπος Ρηγίνος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι τῆς Κυπρίων ἐπαρχίας Ζήνων καὶ Εὐάγγριος. Ὅθεν ἐπειδὴ τὰ κατὰ πάθος μεζονας δέχεται τῆς θεοπειίας ὡς καὶ μεζονα τὴν βλάβην φέροντα, καὶ μάλιστα εἰ μηδὲ ἔθος ἀρχαῖον παρεκλύθησεν ὥστε τὴν ἐπίσκοπον τῆς Ἀντιοχείων πόλεως τὰς ἐν Κύπρῳ ποιήσασα χειροτονίας, καὶ διὰ τὴν λιθέλλων καὶ τῶν οἰκείων φωνῶν ἐδίδαξαν οἱ εὐλαβέστατοι ἄνδρες οἱ τὴν πρόσοδον τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ ποιησάμενοι, ἔξοισι τὸ ἀνεπιβέστατον καὶ ἀδίκιστον οἱ τῶν ἀγίων ἐκκλησιῶν τῶν κατὰ τὴν Κύπρον προστάτας, κατὰ τοὺς κανόνας τῶν ὁσίων πατέρων καὶ τὴν ἀρχαῖαν συνήθειαν, δι' ἑκαστῶν τὰς χειροτονίας τῶν εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων ποιούμενοι κτλ. » (κνήων Η'. τῆς τρίτης ἐν Ἐφέσῳ συνόδου).

(α) Ὁ πρὸς τὴν σύνοδον λιθέλλος τῶν ἐπισκόπων τῆς Κύπρου, ὡς καὶ αἱ τοῦ ἐπαρχοῦ Ἀντιοχείας Διονυσίου ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν ἐπαρχὸν τῆς Κύπρου Θεόδωρον καὶ πρὸς τὸν Κληρὸν τῆς μητροπόλεως Κωνσταντίας, τὰς ὁποίας οἱ ρηθόντες ἐπίσκοποι προσκόμισαν εἰς τὴν σύνοδον, αἰδόνται λατινιστὴ ἐν ταῖς πρακτικαῖς τῆς τρίτης οἰκουμένης ἐν Ἐφέσῳ συνόδου. Πράξει Ζ'.

Διὰ τοῦτου τοῦ κανόνος ἡ ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἔμειναν ἀνεξάρτητος ἀπὸ πάσης ἄλλης ἐξουσίας, μὴ ὑπαρχομένη εἰμὴ εἰς τὸν Κωνσταντία εἴτε Σαλαμίνος ἀρχιεπισκόπου αὐτῆς. Ἐκείνη δὲ ἡ ἔρις, διὰ τῆς ὁποίας ὁ πατριάρχης Ἀντιοχείας ἐμνησαντὸ νὰ ὑποτάξῃ αὐτὴν ἑαυτῇ, δὲν ἐλύθη ἐλοσχερῶς εἰμὴ ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ζήνωνος· διότι ὅταν ὁ Πέτρος ὁ Κυναρεὺς ἐπέθη τὸ δευτέρον εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας, πάλιν ἐπεχείρησε νὰ ὑποτάξῃ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι δέθηεν ὑπὸ τῶν Ἀντιοχείων ἐμαυθηθεῖσθαι τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν οἱ Κύπριοι, ἐναντιούμενος αὐθόρως καὶ τῇ ἀποφάσει τῆς τρίτης οἰκουμένης συνόδου· ἀλλ' εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτοῦ ἀντίστη Ἀναθίμιος εἴτε Ἀναθίμιος ὁ Κωνσταντίας καὶ ἐμακαρίσας τὸν σκοπὸν του. Εἰς τοῦτο δὲ συνετέλεσε καὶ τὸ θεῖον προνοεῖ τότε εὐεθεῖν παρὰ τὴν Σαλαμίνα λαβῆσαι τοῦ ἀποστόλου Βαρνάβα ἔχον ἐπὶ τοῦ στήθους τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον ἐλληνιστὴ γεγραμμένον ἰδίᾳ χειρὶ τοῦ Βαρνάβα, ὅπερ λαβὼν ὁ Ἀναθίμιος ἐπορεύθη εὐθὺς εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ προσέφερεν αὐτὸ εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ζήνωνος, ὅστις ἀπέθηκεν εἰς τὸν ἐν τῷ παλαιῷ αὐτοῦ καινὸν τὸ ἀγίον Στεφάνου, καὶ μετὰ τὸ ἐλάσας εἰς τὴν βασιλεύειαν αὐτοῦ εὐρέθη τὸ καινὸν αὐτοῦ, δι' οὗ οἱ τότε ἐν Κωνσταντινούπολει ἀμυλλόντες μοναχοί, οἱ τὴν ἀληθινὴν τὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐνανθρωπήσαν ἀνεύμενοι, ἐρημώθησαν ἰδόντες ὅτι τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, ἰδιόχειρον τοῦ Βαρνάβα, ἱστορεῖ καὶ ἀπεδεικνύει πρῶτος ἀληθινὴν τὴν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐνανθρωπήσαν. Μετὰ δὲ ταῦτα προσεκαλύθη ὁ Ἀναθίμιος δι' ὅσους παρκαμῶς ὑποφέρει ἡ ἐκκλησία τῆς Κύπρου ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ διὰ εὐνοίαν ἀνέστην εἰς τὰς παραστάσεις αὐτοῦ δέταξε τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Ἀνάκιον ἵνα συνοδικῶς θεωρήσῃ τὴν ὑπόθεσιν τῶν Κυπρίων ἐπισκόπων κηρυχθέντων καὶ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Ἀντιοχείας. Ὅθεν ὁ Ἀνάκιος μετὰ τῆς περὶ αὐτῶν συνόδου ἀκούσεως ἀμφοτέρων τῶν διαφερομένων τοὺς λόγους συμφώνως μετὰ τὰς ἀποφάσεις τῆς τρίτης οἰκουμένης συνόδου ἔκρισε διὰ συνοδικῶν γραμμάτων ἡ ἐκκλησία τῆς Κύπρου νὰ μὴν ἀναπηρέαστα τοῦ λοιποῦ ἀπὸ πάσης καταδυναστείας τῶν πατριάρχων τῆς Ἀντιοχείας κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὴν ἀρχαῖαν συνήθειαν. Ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τὴν Σαλαμίνα κατέστησεν ἀρχιεπισκοπὴν πάσης Κύπρου, καὶ τὸν ἀρχιεπισκόπον αὐτῆς ἐτήρμησε διὰ βασιλικῶν προνομίων καὶ παρασῆμων, νὰ φέρῃ δὴλ. μαρτύρια παρρησίου ἐν ταῖς ἱερῶς τελεταῖς, νὰ κρατῇ τὸ σκήπτρον ἀντὶ ποιμαντικῆς ράβδου, νὰ ὑπογράφεται καὶ νὰ σφραγίσῃ διὰ κινεδώρεως, καὶ νὰ σημνύεται αὐτοκράτορος ἀρχιεπίσκοπος πάσης Κύπρου· τὸν δὲ Ἀντιοχείας προσέταξε νὰ ἀπέχῃ τοῦ λοιποῦ τοῦ νὰ ἐναγλῆ τὴν Κύπρον καὶ τοὺς ἐπισκόπους αὐτῆς, ὡς λέγει ὁ Μοναχὸς Κύριλλος, ὁ Ἀναγνώστης Θεόδωρος καὶ ὁ Σουδάς.

Ἐκτοτε λοιπὸν οἱ τῆς Ἀντιοχείας πατριάρχαι ἠδύχασαν καὶ ἀντὶ πάσης ὑποταχῆς ἦν ἐξήτουν παρὰ τῶν Κυπρίων ἐπισκόπων ἠρημώθησαν μόνον εἰς τὸ νὰ πέμπωσιν αὐτοῖς κατὰ καιροὺς τὸ ἀγίον μύρον, καὶ τοῦτο οὐχὶ δικαιοῦμαι ἐξουσίας τινὸς ἢ ὑπεροχῆς, ἀλλὰ τῇ συνουσίᾳ τῶν ἐπισκόπων τῆς νήσου. Ἀλλὰ καὶ

τούτο το έθος από δέκα περίπου ετών κατηργήθη διότι από του 1860 έτους διά την επιτυμβήσαν τότε εν Δαμιακώ σφαγήν και λεηλασίαν των Χριστιανών, εκλιπούσης έκείσε της Ιερής ταύτης Ώλης, ο τότε αρχιεπίσκοπος Κύπρου Μιχαήλ πρὸς θεραπειάν της πνευματικής ταύτης ανάγκης απευθύθη τῷ 1864 πρὸς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν και ἀπρομηθεύθη εκείθεν τὸ διά τὴν ἀρχιεπισκοπὴν ἀναγκαίων ἄξιον μῦρον· και ἔκτοτε ἐπικρατεῖ τὸ ἔθος τοῦ προμηθεύεσθαι αὐτὸ ἐκείστοτε παρὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὡς ποιοῦσι και πᾶσι αἱ λοιπαὶ αὐτοκέφαλοι ἐκκλησίαι.

(ἀκολουθεῖ).

II ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ.

Ἡ ποσὴ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς τυπογραφίας.—Ἡ τυπογραφία, τούστιν ἡ τέχνη τοῦ πολλαπλασιάζειν ταχέως και ἐν μετρίᾳ τιμῇ τὰ ἀντίγραφα ἐνδὲς και τοῦ αὐτοῦ βιβλίου και τοῦ κατασταίνειν αὐτως εὐπρόσθετα εἰς τοὺς πᾶντας τὰ προϊόντα τῆς νοήσεως και τῆς σκέψεως, ἀνακλύθη και ἐφηρμάθη περὶ τὰ μέσα τοῦ 17. αἰῶνος. Δὲν θυμήθη να ἀναφέρωμεν εἰς οὐδεμίαν τῶν προγενεστέρων ἐποχῶν τὴν ἀρχὴν τῆς ἀθανάτου ταύτης ἐφευρέσεως· ἐπειδὴ οἱ Σίνοι και τινες λαοὶ τῆς Ἰνδίας, εἰς τοὺς ὁποίους ἠθέλησαν τινες να τὴν ἀναφέρωσι, δὲν μεταχειρίσθησαν πρὸς τοῦτο εἰμὴ ξυλίνας πινακίδας κεχαρμημένας ἐκτύπως ἢ ὑποτύπως. Τὸ κινετὸν και τὸ χυτὸν τῶν χαρακτῆρων εἶνε τὸ θεμελίον τῆς τυπογραφίας· ἀλλὰ μόνον περὶ τὰ μέσα τοῦ 17. αἰῶνος περὶ τὸ 1450, τούστιν τεσσαράκοντα ἔτη πρὸ τῆς ἀνακλύψεως τῆς Ἀμερικῆς (1492), οἱ κινετοὶ χαρακτῆρες και ἡ χύσις αὐτῶν ἐπεισθῆσαν ὑπὸ τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ Γουτεμβέργιου.

Πρὸ τοῦ 17. αἰῶνος ἡ τυπογραφία ἦτο ἀγνωστὸς δὲν μεταχειρίζοντο εἰμὴ χειρόγραφα τὰ ὁποία, ἐν ἀριθμῷ ἑλαχίστῳ, συγίστων τὴν βιβλιοθήκην τῶν μοναστηρίων και τῶν φρουρίων.

Ὁ βιβλιοπώλης, ὡν ἀριθμὸς εἰδήμων πάσης ἐπιστήμης, ἐνεπιστεύετο εἰς τὸν ἀντιγραφεὴ τὸ μέλλον ἀντιγραφῆναι χειρόγραφον.

Ὁ διαφθιστοῦς προητοίμαζε τὰ μαλακὰ ἀναλόκωντα και λεῖα δέματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων οὐ συγγράμματος ἔγραψε τὸ σύγγραμμά του.

Ὁ καλλιτέχνης περιεκόσμηε τὰς σελίδας τοῦ χειρογράφου με ζωγραφίας και ἐπιχρυσώματα.

Ὁ βιβλιοδέτης συνήλωνε τὰ φύλλα τοῦ βιβλίου, ἔπερ ἐπανήργετο ἔπειτα ἐν ταλαίᾳ καταστῆσαι εἰς τὰς χεῖρας τοῦ σοφιοῦ βιβλιοπώλου.

Ἐνοεῖται ἐκ τῶν πολλαπλῶν κόπων τῶν ὁποίων εἶχεν ἀνάγ-

κην ἡ ἐπέλευσις αὐτοῦ, εἶναι βιβλίον ἦτο κατ' ἐξέστην τὴν ἐποχὴν πρᾶγμα σπάνιον και πολυτίμητον, ἐκλείετο ἐντὸς κιδιῶν πολυτίμως γεγλυμμένον, ἢ ἐκρεμάτο δι' ἀλύσειας ἐπὶ τοῦ ἀνολογίου τῆς ἀναγνώσεως. Πολλὰ τούτων τῶν χειρογράφων εἶχον ἀξίαν ὑπὲρ τὰ 600 φράγκα σημερινοῦ νομισματός. Ἀλλ' ἔμωσι εἶχον κατατήσει ὀλίγον ἐπιφελῆ· ἐπειδὴ οἱ ἀντιγραφεῖς ἐπολλαπλασιαζόν ἐπὶ τοσοῦτον τὰς συγκοπὰς ὡς και οἱ παπικιστευμένοι αὐτοὶ ἀπῆρτων δυσκολίαν να τὰ ἀναγνώσωσι.

Τύποις διὰ πινάκων.—Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ 17. αἰῶνος, ἐπειδὴ ἡ ἐπιθυμία τῆς μαθήσεως μᾶλλον ἐπὶ μᾶλλον ἐγεννεύετο και ἡ ὑπέρογκος τιμὴ τῶν χειρογράφων ἦτο πρόσκομικα σχεδὸν ἀνυπέδβλητον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν ταύτης τῆς ἐπιθυμίας, ἐπῆλθεν εἰς τινες ἡ ἰδέα τοῦ χαρτῆν ἐπὶ ξυλίνας πινάκας ζωγραφικῶς πινάκας, ἀντίγραφα κτλ. συνοδουόμενα με συντηροῦν ἐπιγραφῆν, ἐκαλύπτοντο οἱ πινάκας οὗτοι με ἐκινῶδη μελάνην, και ἐπετίθεντο φύλλα περιγραμμῆς ἢ χαρτίου, ἐπὶ τῶν ὁποίων μεταφέροντο διὰ τῆς ὀλίσεως τὰ ἐπὶ τοῦ ξύλου κεχαρμημένα σημεῖα. Μετ' ὀλίγον τὸ μῆκος τῆς οὕτω κεχαρμημένης ἐπιγραφῆς ἠὺξῆσεν. ἔφθασαν να ἀναπαράγῳσι διὰ τοῦτου τοῦ μέσου σελίδας ἑλοκλήρους. Ἀρχὴ γραφῆ διὰ τοῦς πινάκους τυπωθεῖσα διὰ τοῦτου τοῦ μέσου ἐφάνη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 17. αἰῶνος.

Ὁ ἀρχικὸς οὗτος τρόπος τῆς πινακίσεως ἐγνωρίσθη γέγραπται παρὰ τῶν Σινῶν ἀπὸ τοῦ 17. αἰῶνος μετὰ Χριστόν. Ἀλλ' οἱ ἀπλοὶ οὗτοι γεγλυμμένοι ξυλίνοι πινάκας δὲν δύναται να θεωρηθῶσιν ὡς αἱ ἀρχαὶ τῆς τυπογραφίας, ἐχούσης οὐσιώδη βᾶσιν τὸ κινετὸν τῶν χαρακτῆρων.

Γουτεμβέργιος.—Ἰωάννης Γουτεμβέργιος, ὁ πατὴρ τῆς τυπογραφίας, ἐγεννήθη ἐν Μογοντίακῳ τὸ 1409, ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας τῆς Γερμανικῆς ταύτης πόλεως. Ἐξῆσε μέρος τῆς νεότητός του ἐν τῇ πατρικῇ αὐτοῦ οἰκίᾳ. Ἡ οἰκία αὕτη περιεκοσμεῖτο με γλυφὰς και ἀλληγορικὰ κοσμήματα, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἐν λίθῳ εἰκονογράφων τοῦ μεσαιῶνος. Ἐπὶ τῆς πύλης τῆς κεντρικῆς εἰσόδου ἦτο γεγλυμμένη ἡ κεραλὴ κολοσσίου ταύρου με τὴν ἐπιγραφῆν *καίποτε δὲν μοι ἀνθίσταται*· Τοῦτο τὸ σύμβολον ἐπιγεγραμμενον ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς οἰκίας τοῦ μῦθον καθῆρον τοῦ Μογοντίακου, ἔγραψε τὸ τοῦ Γουτεμβέργιου· και δὲν εἶνε τῷ οὗτι τὸ ἔμβλημα τῆς τυπογραφίας.

Δεκαπενταετής ὁ Ἰωάννης Γουτεμβέργιος στερηθεὶς τοῦ πατρῶς, ἔστις δὲν τῷ ἄφικε κληρονομίαν εἰμὴ μικράν τι εἰσδήμα, ἄφησε τὸ Μογοντίακον και μετέβη εἰς Στρασβούργον. Ἐκεῖ τῷ ἐπῆλθε κατὰ πρῶτον ἡ ἰδέα τοῦ να δημιουργήσῃ τὴν νέαν τέχνην τοῦ πολλαπλασιάζειν τὰ ἀντίγραφα διὰ μοναδικοῦ τύπου, ἔστις κεκαλυμμένος με παχεῖν μελάνην ἐπέτρεπε να λαμβάνῃ τις ἐπὶ τοῦ χαρτίου ἀόριστον ἀριθμὸν ἀντιτύπων τοῦ κειμένου. Δέκα ἔτη εἰργάσθη μόνος ἐν Στρασβούργῳ, ζῆτῶν τὸ μέγα μυστήριον, τὴν *θημισίαν ἀνακάλυψιν*, ἐν ἐνὶ λόγῳ τὴν τυπογραφίαν. Ἦδη εἶχε φθάσει εἰς ἀξιοῦσιν ἐξανόμενα ἀλλ' ὑποχρεωμένος διὰ τὰς ἐρεῦνας του εἰς μεγάλα ἔξοδα, προσέλαθεν εἰς τὰ ἔργα του ὡς συνεταίρους τρεῖς δημότας τῆς πόλεως, οἵτινες ἐχρεώσταν να παράσχῳσι τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Αἱ δεκαετίες αὗται ἐργασίαι εἶχον φέρει πολυτίμους καρπούς· ὁ Γουτεμβέργιος εἶχε φθάσει εἰς τὸ να χαρακτῆρ εὐκόλως κινετὰ μεταλλικὰ γράμματα, ἀλλ' ἔμειναν ἡ εῦρεσις μεταλλοῦ ἢ ἀρμεδίου κράματος πρὸς κατασκευὴν τούτων τῶν γραμμάτων διὰ τὸν σκοπὸν εἰς ὃν προσδιωρίζοντο. Ὁ σίδηρος ἦτο πολλὰ σκληρὸς· ἐτρέπη τὸ χαρτίον· ὁ μύλυθος ἦτο πολλὰ μαλακός, συνεθλίβετο ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ πιεστηρίου. Ὡς πρὸς τὸ ξύλον δὲν ἤθελε παράσχει οὔτε ἰσχύον οὔτε τὴν διάρκειαν τὴν ἀναγκαίαν πρὸς τοιαύτην χρῆσιν· ἐπρεπε λοιπόν, διὰ κράματος μεταλλῶν τινῶν, να σχηματισθῶσι χαρακτῆρες ἔχοντες τὸν ἀπαιτούμενον βαθμὸν τῆς σκληρότητος και οὕτως ἐπιβεβητο να χυθῶσιν εἰς τύπους.

Ὁ ἐφευρέτης προσήγγισεν εἰς τὸ τέρας· ἀλλ' αἱ μεγάλα δαπάναι αἱ προελθεῖσαι ἐκ τοσοῦτων ἔργων και δοκιμῶν εἶχον ἀφαιεῖσαι τοὺς γενναίους συνεταίρους του. Ἰνα φθάσῳσι να δημιουργήσωσι τὸ ἐνδοξον ἔργον, ἔπερ ἐπεχειρήσθησαν, οἱ ἐταῖροι τοῦ Γουτεμβέργιου δὲν ἐδίστασαν να πωλήσωσι τὰ σκεῆτα τῆς οἰκίας των, τὰ διαμαντικὰ των και αὐτὴν των τὴν πατρικὴν περιουσίαν. Οὐδὲν παράπονον ἐξῆλθε ποτὲ ἐκ τοῦ στόματός των· ἐπὶ τοσοῦτη συνρηθύνοντο τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔργου και τοῦ πνεύματος τοῦ διευθύνοντος αὐτοῦ ἔργατου.

Ἦν ὅτι ἀναφέρεται εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνακλύψεως τῆς τυπογραφίας ἐνδεδικρεῖται τοσοῦτον, ὥστε ὑπομνησάμεν ἐνταῦθα τὰ ὀνόματα τῶν τριῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἐδοθήσαν τοῦ Γουτεμβέργιου· μολύβδου και τοῦ σίμμετος τὸ πολυτίμητον κράμα, δι' οὗ καταδιὰ τῆς περιουσίας των ἢ διὰ τῆς νοήσεώς των να γεννήσῃ τὴν μεγάλην ταύτην τέχνην· οὗτοι ἦσαν οἱ Καίλιμυ, Ἀνδρέας Δρούξεν και Ρίφ.

Ἀποθαφρυνθεὶς ἐκ τοῦ θανάτου τῶν συνεταίρων του, συμπάντος

ἐν τῇ μεταξύ, κατὰδωχθεὶς παρὰ τῶν βασιστῶν του ὁ Γουτεμβέργιος ἐγκατέλιπε τὰ ἔργα του και ἀφῆκε τὸ Στρασβούργον.

Φαῦστος και Σχαιρέρος, θάνατος τοῦ Γουτεμβέργιου.—Ἐπανελθὼν εἰς Μογοντίακον τὴν γεννήτριαν αὐτοῦ πόλιν, και ἀφελθεὶς εἰς τὰς ἰδίους αὐτοῦ δυνάμεις ὁ Γουτεμβέργιος ἐπανελάθε τὴν διακοπέσσαν σαιρὰν τὴν ἔργων του. Σχεδιογραφεῖ, χαράττει, χύνει, δοκιμάζει κράματα, κἀμνει ἀληθεῖς ἀποκαίρας τυπώσεως. Δυσχερῆσθημένος ἐκ τῶν ἐξαγομένων του, ἐπαναρχίζει κατὰ νέαν διεύθυνσιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ μέσα τῷ ἔλειπον, ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον του ἐσχισμάτισε νέαν ἐταιρείαν μετὰ τοῦ Ἰωάννου Φαῦστου.

Ὁ Ἰωάννης Φαῦστος ἦτο πλοῦσιος χρυσόβους τοῦ Μογοντίακου. Πανούργος και πονηρὸς ἐδῶνευσε μεν χρήματα εἰς τὸν Γουτεμβέργιον, ἀλλ' οὐ πρῶτον ἔλαθε τὰ ἀναγκαῖα μέτρα τοῦ να ἐλκύσῃ εἰς ἑαυτὸν πᾶσαν τὴν ὀφειλίαν τῆς μελλούσης τέχνης. Πέτρος ὁ Σχαιρέρος ἦτο νέος λόγιος πολλὰ πεπαιδευμένος, ἀντιγραφεῖς ἀμικῆτου ἐπιθεξιοτήτος, τὸν ὁποῖον ὁ Φαῦστος ἐξελέξατο μετ' ὀλίγον γαμβρόν του.

Ἦνε γενετικὸν φρόνημα ὅτι ὁ Γουτεμβέργιος ἐφευρῶν τὰ κινετὰ μεταλλικὰ στοιχεῖα,

δὲν εἶχεν ἀκόμη φθάσει εἰς τὸν συνδυασμὸν τοῦ ἀναγκαίου κράματος πρὸς τελείωσιν τοῦ ἔργου του. Πέτρος ὁ Σχαιρέρος ἐπέτυχε να παραγγίῃ διὰ τῆς ἐνώσεως ἐν ἀρμεδία ἀναλόγιᾳ τοῦ σκευάζονταί στοιχεῖα με λεπτὰς ἀγκωνὰς ἦττον σκληρὰ τῶν ἐκ σιδήρου, ἀλλ' ἰσχυρὰ πρὸς ἀνίστασιν εἰς τὴν ὀλψιν τοῦ πιεστηρίου· ἔκτοτε ἡ τυπογραφία ἦτο δημιουργημένη.

Ἀλλ' ἔκτοτε προσετίη ἡ σκηρὴ μετεβλήθη. Ἀφ' οὗ συνεπληρώθη

Γουτεμβέργιος.

ή έρευνάς, και ό έρευρητής αποκατέστη εις τό έξής άνωραλής, ό άπιστος Φαύστος δέν έσκέθη πλέον ειμή τίνι τρόπο νά άπκλ- λαγή τοϋ Γουτεμβέργιου. "Ασπλαγγος τοκογλύφος ών, αναγκάζει τόν Γουτεμβέργιον νά παρατηρή τών δικαιωμάτων τά όποια τή άνήκει εις τήν καλλιέργειαν τής έρευρής του, τόν άποδιώκει εκ των κλημών του, τών πιστηρίων του, τοϋ τυπογραφείου του. Δυστυχώς δια τήν άχαριστίαν τοϋ Φαύστου ό πατήρ τής τυπο- γραφίας ήναγκάσθη νά άρήσθ και πάλιν τό Μογοντιάκον.

Μετά τήν άπομάκρυνσιν τοϋ Γουτεμβέργιου, ό Φαύστος συνά- πτει έταιρείαν μετά τοϋ γαμβρού αυτού Σχάίφρου προς έκμετάλ- λεισιν των προϊόντων τής νέας τούτης τέχνης. Κόμνει νά έρ- γάζονται μετά ζεσηως εις τήν τύπωσιν βιβλίων, τό όποια πωλεί άσυστόλως ώς χειρόγραφα. Τούς εργάτας του, δυσπιστούντας και δυσηρεστημένους εκ τής διαγωγής του προς « τόν έρευρητήν, » αναγκάζει νά έρικθώσιν επί τής όγίας Γραφής ότι θέλουσι φυ- λάξαι τό μυστήριον τούτης τής έργασίας. Ηρός περισσοτέρων βε- βαιώσιν τής σιωπής των ό γέρον τοκογλύφος τοϋς βιάλλει νά υπογράψωσι έμελισίας τών όποιων τό ποσόν θέλει κρατήσει εκ των μισθών των εν περιπτώσει μη έγχευθείς. Ως τελευταίως άσπλάγγος έγγήσιον συσταίνει τά έργαστήριά του εν τή μυχρή σκιστιών ύπερειών και έτσι κρατεί κλειδωμένους τοϋς εργάτας του. Χόριν τούτων των προσυλλάξεων, ό Φαύστος ήδυνήθη νά πωλήσθ εις Παρισίους μέγαν αριθμόν βιβλίων τά όποια έξελήλυ- θανον γενικώς ώς χειρόγραφα. 'Αλλ' εν τή μέσση των άτυχιών του, ή πικρότης τόν έθέριευν.

Ό γαμβρός του Σχάίφρος, άποκατασταθείς ιδιοκτήτης τής τυπογραφίας τοϋ Φαύστου εν Μογοντιάκω, έξηκολούθει νά εκμε- τаллίσθ τήν νέαν έρευρσιν, ότε ή πόλις αύτη έκκριούθη έξ έρό- δου και έλεηλασίβη. Ό Σχάίφρος έχθη εις τούτην τήν κατα- στροφήν και ό θάνατός του υπήρξε τό σύνθημα τής διασκορπίσεως των έργων του. 'Εν τούτοις ό υιός αυτού 'Ιωάννης Σχάίφρος επηρώρησε μετ' άλλων τήν τυπογραφίαν τοϋ Μογοντιάκου.

Ό 'Ιωάννης Σχάίφρος δέν έμυμήθη τήν άπιστίαν τοϋ Φαύ- στου προς τόν δυστυχή Γουτεμβέργιον. Ό Φαύστος ήθελε ίσως επιτύχει δια των άπίστων τεχνασμάτων του νά άπογυμνώσθ τόν Γουτεμβέργιον εις τά όμματα των μεταγενεστέρων τής άνηκού- σης εις αυτόν δόξης δια τήν Ουραμάν τής τυπογραφίας δημι- ούργησιν, έν ό 'Ιωάννης Σχάίφρος, ό διαδεχθείς τόν πατέρα του Πέτρον Σχάίφρου, δέν ήθελε γράψαι τά επόμενα επί κεφαλής βιβλίου τυπωθέντος κατά τό 1805 και άριερισθέντος τή Αυτο- κρατορι Μάξιμιλιανή εν Μογοντιάκω ή Ουραμάν τέχνη τής τυ- πογραφίας άνακαλύθη παρ ά τοϋ εύμοϋς 'Ιωάννου Γουτεμβέργιου κατά τό 1450 και άκολούθως έτελειοποιήθη και διεδόθη εις τοϋς μεταγενεστέρους δια των έργων τοϋ Φαύστου και τοϋ Σχάίφρου. Ό Γουτεμβέργιος επέζησε δύο έτη τή συνετίβη αυτού Φαύστου. 'Αφ' οϋ άρχσε τό Μογοντιάκον, περιεπλανήθη δέκα έτη εν άκρα πένι, και δέν δύναται τις νά γνωρίσθ τήν σήμερον πώς ό έρευ- ρτής τής τυπογραφίας έπέπεσε τά έλεεινά τούτα έτη. Γνωστόν μόνον είναι ότι κατά τό 1466 έστερείτο τοϋ έπισκόπου άρτου. Παρι τά τέλη τής ζωής του, έφιλοξενήθη παρ ά τοϋ άρχιεπισκόπου τοϋ Μογοντιάκου όστις τόν συγκατέλεξε εν τόν αριθμόν των εύγε-

νων του και τή προσδιώρισε σύνταξιν. Χόριν τής γενικής άλλή βραδείας τούτης προστασίας, ό Γουτεμβέργιος ήδυνήθη νά άριε- ρίσθ τά τελευταία έτη τής ζωής του εις τήν τελειοποίησιν των τρόπων τής τυπώσεως άπέθανε τήν 14 Φεβρουαρίου 1468.

Ανάπτυξις τής τυπογραφίας.—Μετά τόν θάνατον τοϋ έρευ- ρετοϋ τής τυπογραφίας « τά τέκνα τοϋ Γουτεμβέργιου, » ως άνώ- μυχρον τοϋς τυπογράφους εργάτας, διασπάρησαν επί διάφορα μέρη τής Ευρώπης, νέου μνηστικί τής έπιστήμης και τής προόδου. 'Επήγγαν και άποκατεστάθησαν εις Κολωνίαν, εις Αύγουστου, εις Νυρεμβέργην, εις Βασιλείαν κτλ. Ό Γερμανία, ή 'Ελβετία και ή Γαλλία ειδον μετ' άλλων νά άνοιχθώσι τυπογραφεία μάλλον ή ήττον σημαντικά.

Τήν άνακάλυψιν τής τυπογραφίας ύπεδέχθησαν ευνοϊκώς οι πλείστοροι των ήγεμόνων εκείνης τής εποχής, οίτινας είναι άξιοι τής καθολικής ευγνωμοσύνης τής ανθρωπότητος, επειδή συνέδρα- μον τάς προόδους ανακαλύψεως προωρισμένης νά άνοίξθ τά όμ- ματα των λαών εις τά φωτα τής αληθείας και τοϋ λόγου. Λου- δωβίκος ό ΙΑ'. έδωρήσατο δικαιώματα Ουραμάν εις τοϋς Γερ- μανούς τυπογράφους. Κάρολος ό ΙΓ'. έπέτρεψεν εις τήν τυπογρα- φίαν και τήν βιβλιοπωλίαν νά μετάσθ των προνομίων και των προτιμήσεων τοϋ πανεπιστημίου. Λουδοβίκος ό ΙΒ'. έπιευρών ταύτα τά προνόμια, θεωρεί τήν έρευρσιν τούτην « ως θιαστέραν ή ανθρωπίνην, άνακαλυφθείσαν και ευρεθείσαν χάριτι θεού εις τάς ήμέρας μας. » Φραγκίσκος ό Α'. άπήλλαξε τοϋς τυπογράφους βιβλιοπωλικής πάσης στρατιωτικής ύπηρεσίας. 'Αλλ' ή έποχή αύτη τής έμφυγώσεως δια τήν τυπογραφίαν δέν διήρκεσεν επί πολύ. Κατά τό 1521 ήρξατο ή λογοκρισία των τετυπωμένων βιβλίων. Είς τό έξής ούδέν σύγγραμμά ήδύνατο νά τυπωθ πριν ή έξετα- σθ και έπιδοκιμασθ υπό των βασιλικών επιτρόπων. Ό δεδο- μένη εις τόν βιβλιοπώλην άδεια έθεωρείτο *πρωτόμιο*. Εύρίσκει- ται τό κείμενον αύτης εν τέλει παντός αρχαίου βιβλίου.

Κατά τό αυτό έτος βασιλικά διατάγματα συνέστησαν τήν συν- δικίαν τής τυπογραφίας. Οι ύπεράται της, καλούμενοι *φιλιακες και πικροπιστημίου*, έχρεώσταν νά επισκέπτονται τά τυπογρα- φεία, νά επιθεβαιώνται έν τά βιβλία έτυπώντο όρθώς, με κα- λούς χαρακτήρας, επί καταλλήλου χρότου κτλ.

Κατά τήν επανάστασιν τοϋ 1789, επειδή άπικνη τό συστα- θέντα προνόμια εις τοϋς προηγούμενους αιώνας ύπέρ των συντα- γιών, ως έπίσης τά ύπέρ των διαφόρων τάξεων τοϋ κράτους καεστράφησαν, πώς τις ήδύνατο νά τυπώνη, ως ήδύνατο νά έμυλή και νά γράψθ. 'Αλλ' ύπό τήν αυτοκρατορική ή λογοκρι- σία άνερχήν και έδείχθη άυστηροτάτη.

Περύφημοι τυπογραφεία.—Ό αυτοκρατορική τυπογραφία των Παρισίων είναι θεμελιωμένη ύπό Λουδοβίκου τοϋ ΙΓ'. ή μάλ- λον ύπό τοϋ ύπουργού αυτού τοϋ Καρθηναλίου Ριχελίου. όστις τήν ενίδρυσεν εις τό κατώγειον και τό πρώτον πάτωμα τής με- γάλης στοάς τοϋ Λούβρου. Κατά τό 1809 μετεφέρθη εις τό αρχαίον παλάτιον τοϋ Ροάν, κείμενον παρ ά τή παλαιή όδόν τοϋ Τέμπλου. Αύτη είναι ή πλουσιωτέρα βιβλιοθήκη των εν τή κό- σμω ως προς τήν ποιικιλίαν των χαρακτήρων. "Εχει πλήρη συλ- λογήν 'Ελληνικών, 'Εβραϊκών, 'Αραβικών, Σινικών κτλ. χαρα-

κτήρων είναι οργανωμένη ούτως ώστε νά δύναται νά άπαρχολή χιλιάδες εργάτων, δυναμένων νά εργάζονται εν άνέσει εν τή εύτυχολή ήν κατέχει και με τό αξιοθώκυστον ύλικόν αύτης. 'Αλλα δέν άπαρχολεί συνήθως ειρή 40 χύτας, 200 στοιχειοθέ- τας, 250 τυπωτάς, 20 βιβλιοδέτας και 130 χαρακωτίκας, δι- ελιθογραφίκας κτλ. Ό κυβέρητης τυπώνει εν αύτē τά αναγκάτα εις τήν δημοσία ύπηρεσίαν βιβλία, επειδή εύρίσκει έργουήσεις έχεμυθίας, αίντες πολλάκις είναι μεγάλης αξίας.

Ό αυτοκρατορική τυπογραφία τής Βιέννης είναι αξιομνημό- νευτος, ως δικαιωθείσα μάλιστα εις τόν αιώνα μας κατ ά τήν πα- ραδόχην και τήν εφαρμογήν εν τή πράξει πάντων των διαφόρων τρόπων τής τυπώσεως, των προελθέντων εκ των εφαρμογών των έρευρσέων της νεωτέρας επιστήμης. Ό πρωτογραφία και ή γαλ- βανοπλαστική έλαβον εν τή αυτοκρατορική βιβλιοθήκη τής Βιέν- νης πολλὰς εφαρμογάς, αίντες έχρον προσθήσει πολύ εις τά μέσα τής τυπογραφικής τέχνης.

Περύφημοι τυπογράφοι.—'Από τοϋ έτους 1488 μέχρι τοϋ 1580 ήρχαζεν ή οικογένεια των περιήμων τυπογράφων, των γνω- στών υπό τό όνομα "Αλδοι και των όποιων ό αρχηγός έκκληίτο "Αλδος Μανούκας. Ό αρχηγός τούτης τής οικογενείας "Αλδος Μανούκας, καλούμενος ό Γραεθόβιτος, έθελούσταν εν Βενετία τυπογραφία έχουσαν ειδικόν σκοπόν τήν τύπωσιν των άριστουρ- γημάτων τής αρχαιότητος. Ό "Αλδος Μανούκας έτέθη εν τή πρώτη τάξει των τυπογράφων. Αί εκδόσεις αύτου έχουσι τό κέ- ρος των χειρογράφων. Το σημειον τής τυπογραφίας του είναι διελ- γόν παρεμπιπλεγμένως περι άγνων. Ό Παύλος Μανούκας και ό "Αλδος Μανούκας, καλούμενος ό *καθάρης*, υιός τοϋ Παύλου, έξηκολούθησαν τήν δόξαν τοϋ πατρός των έπροσταθήσαν ύπό των Παπών και συνέταξαν πολλά σφά συγράμματα.

Οι 'Ελβετοί, 'Ολλανδοί τυπογράφοι ήρχαζον κατ ά τόν 15^{ον} και 16^{ον} αιώνα. Είς τόν Βονδεντούρν 'Ελβετίον, τυπογράφον τοϋ Βαπτικιστού Λουθούρου (1618-1653), και εις 'Αβραήμ τόν αδελ- φον αυτού και συνετέρον χριστοτόνται τά τυπογραφικά άριστουρ- γήματα τά *δοξάσκητα* τό όνομα αυτών και τά διακρίνοντα δια τό κάλλος και τήν καθάρτητα των χαρακτήρων. 'Εν τή Γαλλία οι Διδότοι συνέτειναν πολύ εις τάς προόδους τής τυπογραφίας. Φραγκίσκος 'Αλφρόσος Διδότος, άποθανών κατ ά τό 1804, έχουσε θυμαρίσιους τύπους χαρακτήρων και έδημοσίωσεν άξιολογώτατας εκδόσεις ό υιός αυτού Φραγκίνος Διδότος έξηκολούθησε τήν δό- ξην τής οίκιας του.

'Αναφέρομεν προς τούτους τόν Βασκεβίλον, περιήμον "Αγ- γλον τυπογράφον, άποθανόντα κατ ά τό 1776, όστις υπήρξεν ό αυτός ό σχεδιαστής, ό χαρακτής και ό χύτης των χαρακτήρων οϋς μεταχειρίετο.

Περύφημοι των όργάνων και των μέσων των χρησιμοποιώ- των εις τήν τύπωσιν.— Ό δια κινητών χαρακτήρων τύπος γίνεται δια μεμονωμένων γραμμάτων συνενωμένων ούτως ώστε νά σχηματισθώσι διαδοχικώς λέξεις, στίχοι και σελίδας.

Ό ύλη των τυπογραφικών χαρακτήρων είναι κρήνη έγδοήμοντα μερών μολύβδου και είκοσι στίμματος τό τελευταίον μέταλλον

προσταθειμένον εις τόν μολυβδον τή παρεχει τήν ακριβήσαν στε- ρεότητα έπος άνέτη εις τήν Ολίφιν τοϋ πιστηρίου.

Οι τυπογραφικοί χαρακτῆρες παράγονται, χυνομένου τοϋ κε- χυνομένου κράτατος εις τύπον σχηματίζοντα είδος έπιμήκους σιληνίσκου, εν τή μυχρή τοϋ όποιου ύπάρχει μήτρα *δημιού- ρήσασα* πιστός τό ύποτύπως καθορισμένον γράμμα ύπό τοϋ χαρακτου των χαρακτήρων ό αρχικός τύπος τούτου τοϋ γράμ- ματος είναι χαλύδίνιος. Δι' ενός μόνου τούτων των χαλύδίνιων τύπων, κατασκευασθέντος ύπό τοϋ χαρακτου των χαρακτήρων, έξάγονται πάμπολλα μήτρακ και αί μήτρακ αύται τεθειμέναι εις τούς μυχούς των τύπων δύνανται νά δώσωσιν εις τόν στοι- χειστήν μέγαν αριθμόν στοιχείων.

Τό προσχερσευαυμένον γράμμα ύπό τοϋ στοιχειούτου συνί- σταται εκ δύο μερών 'Εν εκ τοϋ γράμματος αυτού, 2ον εκ στήλου πεπλατυμένου, έφ' οϋ τό γράμμα τούτο στηρίζεται και όστις εϋ- κολώναι εις τόν στοιχειοθέτην τοϋ τυπογραφείου τήν χρήση των στοιχείων εν τή στοιχειοθέσει.

Στοιχειοθέσια.—Τά στοιχεία τά παρεσκευασθέντα ύπό τοϋ στοιχειούτου παραδίδονται εις τοϋς εργάτας τοϋ τυπογραφείου, οίτινας τά διανέμουσιν εις τάς θήκας τής στοιχειοθετικής τρα- πέζης.

Πρός συλλογήν των γραμμάτων των προς σχηματισμόν λέ- ξεως ό στοιχειοθέτης λαμβάνει μικρόν έργαλείον καλούμενον *συνθετήριον*, εν ή όίται διαδοχικώς τά καταλλήλα γράμματα προς σχηματισμόν των λέξεων, τής όποιας άναρμόσται επί τοϋ πρωτοτύπου τό όργαον τούτο συνίσταται από μεταλλίνου κανόνα, επί τοϋ όποιου τρέχει είδος γνόμνος έραπτομένου ενός των χει- λών τοϋ κανόνα. Το χαίλος τούτο διακρίεται ύπό όπών εις τούς άποστάσεις, δι' ών δύναται νά στηριχθ ή γνόμων δια γομ- φίσκου, όταν ό εργάτης επιτύχ τήν άπαιτούμένην άπομάκρυσιν ή τό έρμόδιον μήκος τοϋ στίχου. 'Αφ' οϋ συντεθ ή πρώτη στί- χος, προσκαμίζεται εις αυτόν πέταλον ή *χάλιμον* λαίον διάσει- χου, έφ' ή τίθενται τά γράμματα τοϋ δευτέρου στίχου κτλ.

Ό στοιχειοθέτης δύναται νά σημάσθ δεκάκις χίλια γράμματα καθ' έκάστην, και ύπολογίζεται ότι κατ ά τάς 300 έργασίμους ήμέρας τοϋ έτους ή δεξιά τοϋ στοιχειοθέτου διατρέχει κατ ά μέσον έρον 1300 λέύτας.

'Αφ' οϋ πληρωθ ή συνθετήριον, σηκώνονται οι στίχοι Ολι- βόμενοι μεταξύ τοϋ άντίχειρος και τοϋ λυχνού και τίθενται επί τοϋ *σελιδοθέτου*, μικρός όρθογωνίου σανίτος, τής όποιας ή κατω- τέρα γωνία περιλείεται ύπό καθέτου χαίλου.

'Αφ' οϋ στοιχειοθετηθώσι πολλοί στίχοι ούτως νά σχηματίξωσι φάκελλον ή σελίδα, συνενούονται, δένονται δια σπάργου και τίθεται ό φάκελλος επί μακροφύτης πλακίς.

Τύπωσις. 'Αφ' οϋ έτοιμαθώσι τά πλάσιον, μένει ή τύπωσις ή ή έξχυογή επί τοϋ χαρτίου. 'Από τής έποχής τής ανακαλύ- ψεως τής τυπογραφίας μέχρι τοϋ ήμετέρου αιώνα, ή τύπωσις έξε- τελέσθη δια τοϋ διαθρακίστου πιστηρίου. 'Αλλή τήν σήμερον εις τάς περισσοτέρας τυπογραφίας ή τύπωσις εκτελείται *μηχα- νικώς* τούτστι δια καταλλήλων μηχανών. Το πρώτον μηχανικόν πιστηρίον επενσήθη κατ ά τό 1790 ύπό μηχανικόν "Αγγλον κα- λουμένου Νικόλσων.

Το σήμα τούτο παριστά τὸ διὰ βραχιόνων πιεστήριον τὸ ἐν χρήσει ἔτι καὶ νῦν.

Ἄφ' οὗ τεθῶσι τὰ πλάσιμα ἐπὶ τῆς ἐπιπέδου πλῆκός, ὁ ἐργάτης τὰ μελανόνει διὰ κυλινδρῶν, τὸν ὅποιον κρατεῖ εἰς τὰς χεῖρας. Καταβιβάζει ἀκολούθως τὸ χαρτίον, προηγουμένως βεβεργ- μένον καὶ προσηρημαμένον ἐπὶ τοῦ πίνακος, ἐπὶ τῶν μεμελανωμένων πλάσιων. Τέλος πιέζει τὸ φύλλον τοῦ χαρτίου ἐπὶ τῶν πλάσιων διὰ τοῦ πιεστηρίου, καὶ τὸ φύλλον τυπύεται.

Ποσότης μελάνης ἡμμερεύστου τίθεται ἐπὶ αὐλακὸς τελευ- τῶντος τὴν τράπεζαν. Διὰ τῆς λαβῆς ὁ ἐργάτης περιστρέφει τὸν κύλινδρον, ὅστις μεταβιβάζει ποσότητά τινα μελάνης ἐπὶ τῆς λείας ἐπιφανείας τῆς τράπεζης. Ὁ ἐργάτης ἀκολούθως διὰ τοῦ κινήτου κυλινδρῶν λαμβάνει οὕτω μελάνην, τὴν ὅποιαν τέλος με- ταφέρει ἐπὶ τοῦ πιεστηρίου.

Η ΚΑΘΙΣ.

- Μόνη δ' αὐτοῖσι Ἑλπίς
- Ἐνδὸν ἔμεινε πῆλον ὑπὸ χεῖρασιν, οὐδὲ θάραξ
- Ἐξέστη . . .
- Ἄλλα δὲ μωρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπουσ ἀλόγηται.
- Πλεῖθ μὲν γὰρ γαῖα κοκῶν, πλεῖθ δὲ θάλασσα.
- Νόσοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρη ἡδ' ἐπὶ νυκτὶ
- Ἀυτόματοι φοιτῶσι, κακὰ θνητοῖσι φέρουσι
- Σιγῇ . . .

(Πισιδ. Ἱερ. καὶ Ἱμ. 84—91).

Ὅπως ὠραῖος, ὠραιότατος εἶνε ὁ προγονικός οὗτος τῶν Ἑλ- λήνων μῦθος περὶ τῆς Πανδώρας καὶ τοῦ πῆλου τοῦ παρὰ τοῦ Διὸς αὐτῇ δωρηθέντος καὶ ἀφ' οὗτινος ἀνοιχθέντος ἐξερρήσαν ἢ πληθὺς τῶν δεινῶν καὶ τῶν ἀσθενειῶν, ἔτινα, διὰ μίαν διασπαρέντα ἐφ' ἀπάσης τῆς οἰκουμένης, διατελοῦσιν ἀπὸ τῆς θλιβερῆς ἐκεί- νης στιγμῆς μασιζόντα τὸ ἀνθρώπινον γένος! Μόνη δ' ἢ ἡ ἐλπίς μένισα ἐν τῷ βίβει τῆς πυξίδος δεικνύει ὅτι μόνη αὕτη κέντηται τὴν Οὐρανίαν δύναμιν τοῦ ἀνακουφίζειν τὰ βίβρη καὶ εὐκολύνειν τὰ ἔργα τοῦ ἀνθρώπου καὶ καθιστᾶν τὰς βιωτι- κὰς μερίμνας καὶ λύπας αὐτοῦ ἥττον ἐθνηγρὰ καὶ ἥττον ἐπιπό- νους

Ἡ ἐλπίς διὰ τῶν πτερόγων αὐτῆς τῶν ἰσχυρῶν ἄμα καὶ ὠκυ-

πέτρων, ἐν τάξει ἀνυψουμένη ἐκ παντὸς ζοσώδους καὶ ὀχληροῦ πρὸς ποιητικὴν τινα καὶ ἀκτινοῦσαν ἀμυροφάνην, ἀνάγει ἡμᾶς εἰς πέλαγος οὐρανοπολίσεων καὶ ποικίλων ὀπτασιῶν, κροσσῶν- σα τὴν καρδίαν ἵνα ἀσμένως ἐν αὐταῖς περιπλανηθῆ ἀναξέρουσα δὲ τοὺς διανοητικούς ἐκ τοῦ πραγματικῶ πρὸς τὸ ἰδανικόν, σπεύδει νὰ μεταβιβάσῃ ἡμᾶς εἰς φαντασιώδη κόσμον, παρέχουσα ἡμῖν ὑψηλὰς ἰδέας περὶ δόξης, δυνάμεως καὶ φήμης. Ἐκτυλίσσει μυστηριώδη καὶ γοητευτικὴν σκωτάτην καὶ θεικνύει ἐν αὐτῇ ἐγκε- χαρηγμένον ἀθινατόν τι ἔσομα. Τὸ ἱερὸν αὐτῆς ἔργον εἶνε νὰ παρου- σιάσῃ πρὸς ἡμᾶς, ὅποτε περιστοιχούμενοι ὑπὸ φροντίδων καὶ ὀδυνῶν ἔδοιποροῦμεν ἐν τῇ τραγείᾳ ὀδῶν, τὴν εἰκόνα τῆς ὀσονοῦκα ἐλευ- σομένης εὐθυμίας καὶ χαρᾶς καὶ νὰ μετατρέπῃ εἰς γοητευτικὸν θελήγητρα τὰς ἐνδοσώσας σκληρὰς πραγματικότητας τοῦ βίου.

Τὸ δ' εὐγενὲς τῶν αὐχῶν, ἢ ἰσχύς τῶν ὀπτασιῶν καὶ ἡ καλλοπὴ τῶν ἐμπνεύσεων αὐτῆς, ἀδιαλείπτως ἐνεργουῦντα, παρα- μυστοῦσι τὴν ψυχὴν ἡμῶν καὶ τότε ἀκόμη, ὅτε ἡ ἐπὶ τῆς κλίνης νοσηλευομένη, ἀλλ' ἠρέμα ἐκλείπουσα καὶ βραθυρῶν σβύνουσα ζωὴ, ἢ βραδεία ἀνακινόη καὶ ὁ βραδυτέρως σφυγμός προσημαί- νουσι νὰ ἡγγικεν ἡ ὥρα τοῦ θανάτου. Ὁμοιάζει δ' αὕτη τότε τὴν περιλαμπρῆ ἀκτῖνα τοῦ ἀποσδεννυμένου λαμπητήρος, ὅστις ἐπι- χέει τὸν ὕστατον καὶ φαινότατον σπινθῆρα αὐτοῦ ἐν τοῖς κόλποις τῆς νυκτός. Ἡ ἐλπίς συνοδεύουσα θαρραλέως ἡμᾶς ἐξ αὐτῆς τῆς κοιτίδος μέχρι τοῦ τάφου οὐδέποτε ἐγκαταλείπει τὴν διάνοιαν ἡμῶν ἐν θλίψει καὶ ἀθυμίᾳ.

Ἄπαντες ἐλπίζομεν. Ἐν ἐκάστη ἡμῶν τὸ πάθος τοῦτο εὐρί- σκει τροφὴν πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ. Ἄπαντες μορφονοῦντες ἐν τῇ φαντασίᾳ ἰδανικόν τι καλὸν καὶ ἐμπροσθῶς αὐτὸ περιόλα- ποῦντες ἐλπίζομεν τὴν ἀνύρεσιν καὶ τοῦ ὠραίου ἀρχετύπου.

Ὅτε τὸ πρῶτον ἡ ἐλπίς εἰσδύει εἰς τὴν καρδίαν, οἱ παντα- χόθεν περιελκόμενοι λογισμοί, ἐπὶ ἐνὸς καὶ μόνου ἀντικειμένου συγκεντροῦμενοι, πληροῦσι τὸ κενὸν οὕτινος πρόβατον ἡγενοῦμεν τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἔκτασιν. Ἀποδιώκουσα δὲ πᾶσαν ἀδρανῆ ἀδι- αργίαν ἐν ταῖς πράξεσιν ἡμῶν, προστίθεται νέον ἐρεθισμὸν καὶ καταδεικνύει ἀναρῶν τὰς ὁδοὺς τῆς φήμης ἀνεπιγμένης ὅπως διὰ λαμπρῶν κατορθωμάτων ἀποκτησίωμεν αὐτὴν τῇ ὁμοφώνῳ τῶν λαῶν ἐπιδοκιμασίᾳ . . .

Ἄλλ' ἔσον ἰσχυρὸν τὸ θελήγητρον τῆς ἐλπίδος τὸ οὕτω διεγει- ρον καὶ ἐμπνέον ἡμᾶς, τὸσον ἰσχυρῶς περιπλανᾶ καὶ ἐξέπατατῆ τὴν καρδίαν. Ὅσοι γλυκύτερος ὁ δόλος, τόσοι δριμύτερος ὁ πό- νος καὶ μεγίστη ἡ ἀπελπισία, ὅταν, ἐγερθέντες τῆς ληθηργίας, ἴδωμεν τὴν χρυσὴν ἀλυσσον τῆς ἐλπίδος τετρασπυμένην, τὰ δει- κτορα τεμάχια τῆς κακείσης ἐρρημμένα καὶ τὴν λειψήνα ταύτην ἀποχωροῦσαν μακρὰν τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν.

Αἱ ψυχαὶ τῶν νέων εἶνε πλήρεις ἐλπίδων. Ἡ ἐλπίς εἶνε ὁ ἥλιος, τὸ κέντρον καὶ ἡ πηγὴ τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν. Τὸ γόητρον οὕτως εἰπεῖν, αὐτῆς πληροῦν τὴν διάνοιαν παραχρῶν ἀνα- θυμιάσεων, μέλιτι ἐπιτρέπει αὐτοῖς τὸ νὰ διακρίνωσιν ἐναργῶς τὰ πρῶτ' αὐτῶν ἢ νὰ αἰσθηνθῶσιν ἀμυδρῶς τὰ πόρρωθεν ἀντικείμενα. Ἡ ἐπὶ τῶν ὀμμάτων ἐπιγεομένη ἀγλὺς περιόρβει τὴν ὄρασιν αὐτῶν ἐντὸς στενοῦ ὀρίζοντος, οὐδὲν ἔτερον παρουσιάζοντος εἰμὴ μορρὰς φανταστικῆς.

Ὅταν οἱ μεγάλοι καὶ σφόδρα ἐλπίζοντες θεωροῦν ἐλαχίστου λείρου ἀξίαν τὰς ἀπολαύσεις τῆς παρούσης στιγμῆς. Ἐπειὸς ὑπῆρξεν ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ. Καθ' ἡ ἰστοροῦσιν, ἐδωρήσατο οὗτος ἅπαντα τὰ ἐκυτοῦ τοῖς φίλοις, καὶ ὅτε τις ἐξ αὐτῶν ἐκπλαγεῖς ἐπὶ τῇ γενναίᾳ ταύτῃ ἠρώτησε τί πλέον ἔμενον αὐτῷ; Ἡ ἐλπίς, ὑπέλαθεν ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ. Βεβαίως ἢ ἐλπίς πολλή- κος δύναται νὰ μᾶς ἀνταμείψῃ διὰ πᾶσαν θυσίαν καὶ οὐδὲν ἔπερ ὁ χρόνος, αἱ περιστάσεις καὶ ἡ τύχη νὰ μὴ δύναται νὰ παρεξω- σεν ἡμῖν. Ἄλλ' ὅμως, εὐθὺς ὄλωσ καὶ ἀνόητον ἠθέλωμεν τὴν σήμερον ἀποκαλέσει τὸν ἀφειδῶς οὕτω διασκορπιζόντα τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ οὐδὲν ἐπιφυλάττοντα πρὸς ἰδίαν αὐ- τοῦ χάριν. Ἰσως τὰ πράγματα ἄλλως πως εἶχον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ρώμῃ ἢ παρ' ἡμῖν. Ἰσως τότε, τοῦ χρηματικῶ εὐκόλως προσ- κτωμένου, ἢ δόξῃ, αἱ τιμαὶ καὶ τ' ἀξιώματα προσήρχοντο ταχύ- τερον καὶ ἀπρωύτερον καὶ ἐξωμάλυνον οὕτω τὴν ὁδὸν τῆς μεγα- λοδορίας. Ἄλλ' ἔσως μᾶλλον τὸ μυστικὸν τῆς τοῦ Καίσαρος ἐλευθεριότητος ἐλέειτο ἐν τῇ υπερβολικῇ αὐτοῦ κενοδοσίᾳ. Δι- οῖ ἐπίστευα τὰ πάντα ἐρικτὰ, καὶ ὅτι οὐδεὶς ἄλλος ἐράμιλλος αὐτοῦ. Ἡ δὲ κενοδοξία προέβη ἐπὶ ταῦτόν, ὥστε, ἀισχυρόμενος ἐπὶ τῇ φαλκῇ τῶν κροσσῶν του, περιετύλιξε συνήθως τὴν κε- φαλήν με στέφανον θάγγης, ὅι οἱ Ρωμαῖοι πρὸς τιμὴν τῶν θρι- ἀμῶν του ἐπέδωκαν αὐτῷ. Θαρραλέως λοιπὸν ἐλπίζων, ἐφάνει ἔτι δύναμι τῶν βραχιόνων καὶ τοῦ νοῦς αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ ἐκ- τελέσῃ πᾶν τὸ πούσόμενον. Ἐν τούτῳ δ' ἢ τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ ὀλι- γωρικὸν ἐπὶ πραγμάτων, ἔτινα, ὡς ἐδόκει αὐτῷ, πᾶντοτε κατεῖχεν ἐν ταῖς χερσίν, ὡς καὶ ἡ ἐλπίς πρὸς ἄλλας μεγαλειτέρας καὶ ὠραιότερας ἀπολαύσεις ἐν τῷ μέλλοντι — ἐν τῷ μέλλοντι, ἐκεῖνη, πρὸς ὅ οἱ στοχασμοὶ αὐτοῦ ἀείπτοτε ἐστρέφοντο καὶ ἔπερ εἶχεν ὑπ' ὄψιν διὰ παντός. Ὁ δὲ τρόπος οὗτος τοῦ σκέπτεσθαι εἶνε κοινὸς ἀπάντων τῶν μεγαλοπρόβων καὶ μεγαλοφυῶν ἀνδρῶν.

Ἡ ψυχὴ, καίτοι ὑπὸ τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἐλπίδος συνήθως ἐξ- κτωμένη, παραδίεται ὀλοσχερῶς εἰς τὰ γόητρα αὐτῆς, ἥτις δι- δάσκει πῶς νὰ ἐμπιζώμεν τὰς φροντίδας, νὰ ὑπερηκόμεν τὰς δυσχεραίας, νὰ λησμονώμεν τὰς λύπας καὶ ν' ἀποδιώκωμεν τοὺς στεναγμούς. Διότι, ὅταν αὕτη ἀπειξῆ κατασταθῇ τὸ ἄστυρον ἡμῶν, ἀπέστη πᾶσα θλιβερὰ σκέψις, τὸ βλέμμα διευθύνεται εἰς τὰς λαμ- πρὰς ἀπόψεις τοῦ μέλλοντος καὶ πᾶσα ὀυέλλα τοῦ βίου διαλύε- ται διὰ τοῦ μειδιήματος αὐτῆς. Ἡ δ' ἀγρυπνία αὐτῆς ἔστιν ἀγρυπνία γαλήνης. — Εἶθε δὲ νὰ διαμῆνῃ διὰ παντός προσωρμισμένη ἐν τῷ λιμένι τῶν καρδιῶν ἡμῶν, ἵνα κατευνάξῃ τὰς ἀθηνῶνας διὰ τοῦ οὐρανοῦ αὐτῆς πυρός!

Αὕτη ἐμπνέει τὰς ὑψηλὰς ἰδέας εἰς τὸν ποιητὴν, ὑπογερούουσα καὶ ἐπαύξουσα τὸ θελήγητρον τῶν στίχων αὐτοῦ, ἐπιθεῖ τὸν ζω- γράφον εἰς τὴν ἐξεικονίαν τῶν τῆς φύσεως καλλωπῶν καὶ ἐπι- τάσσει τὸ ἀνήσυγον πνεῦμα τοῦ φιλοδόξου νὰ διαλάμπῃ, προβάλλ- λουσα ἐνώπιον αὐτῶν τὴν ευχέρειαν τοῦ ν' ἀναδῶσιν εἰς τὴν βραχυδὴ περιωπὴν τῆς φήμης καὶ τῆς τιμῆς.

Ἡ μαρτυρὴ αὐτῆς δύναμις κατευνάξει τὴν λύπην τὴν ἐκ τῆς ἀπουσίας τῶν φιλάτων μας. Ἐπιθέτει ἥπιον βλάσασμον ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ αἰχμαλωτοῦ. Προσκαλεῖ τὸν κλυδωνιζόμενον ναύτην εἰς τὰς ἠδονὰς τῆς φαντασίας καὶ τὰς ἐν τῇ πατρίδι μελλούσας

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τόμ. Δ', Τεύχ. Μ')

δικαιεπάσεις καὶ εἶρει τὴν χαρὰν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ δυστυχῶν- τος, ὅστις, ὑπὸ τὸ βέλος τῆς ταλαπωρίας, ὀργνεῖ τὴν κακὴν αὐ- τοῦ μοῖραν. Ἡ φωνὴ τότε αὐτῆς, φωνὴ εὐπρόσδεκτος καὶ παθητικῆ, ὑπόσχεται αὐτῷ ἔτι νέαι τέρψεις μετ' οὗ πολλῷ ἀναμείνουσιν αὐ- τὸν καὶ ἔτι τὸ πολύτιμον καὶ συμπληρικὸν τῆς φίλης δάκρυ θεί- λαι δικαίως ἔσον οὕτω τὰ σκῆπη τῆς δυστυχίας του. Αὕτη θέλ- γαι τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ ἐραστοῦ μετ' ἐπιρροὴν θελεάματα καὶ ραφίουσα πρὸ τῶν βρημάτων αὐτοῦ ἀμύραντα ἄνθη καὶ ὠραίας ὀπτασίας, περικοσμεῖ τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ εὐδαιμονίαν διὰ φαι- δρῶν μειδιήματων καὶ λαμπρῶν ἐπιτυχῶν.

Ἐν συνόλῳ δ' εἰπεῖν, ἐν πάσῃ τάξει ἀνθρώπων καὶ πάσῃ σκηπῇ τοῦ βίου, ἡ ἐλπίς ἐστὶ τὸ καλλίστον καὶ λαμπρότατον πᾶθος τῆς ψυχῆς, καὶ ὡς ἠλεκτικὴ λάμψις ἐρεσι ἀκτινοβολεῖ ἐνώπιον αὐτῆς.

Ἐ μ. Γ ι α ν ν α κ ὀ π ο υ λ ο ς.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΜΑΓΚΟΥΛΕΡ.

(JOHN FRANCIS MAGUIRE.)

Πᾶσα Ἑλληνικὴ καρδία μετὰ μαγίστης λύπης θέλει μᾶζε, ἔτι ὁ εὐλαχινέστερος καὶ κερταρικώτερος φίλος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔ- θους Ἰωάννης Φραγκίσκος Μαγκουλέρ ἀπεβίωσεν ἐντὸς τῶν μόνων ἡμερῶν προσβλήθει ὑπὸ καρρνοδόλου νόσου.

Ὁ Ἰωάννης Μαγκουλέρ εἶχεν ἀρετὰς, αἵτινες ἀπρηθωκόσασιν αὐτὸν ἐν τῇ μεγάλῃ Ἀγγλικῇ ἔθνη, ἀπεβίωσε δὲ ὡς ἄλλος Ὀκῶνελ θρηνοῦμενος ὑπ' ἀπάσης τῆς Ἰρλανδίας. Χαρακτηρὸς ἀνεξαρτήτου καὶ φιλοσοφικοῦ ὄν, δὲν ἐθήρευε τιμὰς καὶ οὐδέποτε ἀνεμίχθη εἰς συεταχισμούς ἐμπορικούς, βιομηχανικούς ἢ κερ- οσοσκοπικούς. Ἐς πολιτικῶς ἀνὴρ ἴσχυτο μακρὰν καὶ ὑπερῶν πᾶντων ἔταμιος νὰ συνδράμῃ τὸν ἀληθῶς πάσχοντα, ἀλλ' ἄνευ οὐδενὸς ὀτομικοῦ συμφέροντος. Ἡδύνατο νὰ προσπέσῃ καὶ ἱε- τεύσῃ τοὺς ὑπουργούς μετ' ἐπιμονῆς καὶ ἐξαντλήσῃ ἐνώπιον αὐ- τῶν τὴν εὐγλωττίαν του διὰ τὸν ἐνδεέστερον ἀλλ' ἀξίοντα τοῦ- το, ποτὲ ὅμως δὲν κατεδέχθη δόλοδιν δι' ἑαυτὸν νὰ ζητήσῃ οὔτε νὰ δεχθῇ παρ' ἐκείνων, ὡν τὰς περιουσίας ἔστωζε. Καὶ ἔμως ὁ Μαγκουλέρ εὐρίσκατο εἰς τὴν ἰδίαν τοῦ Ἐκκαμεινῶνδα θέσιν μετ' τὴν διαφοράν ὅτι εἶχε πολυκριθμοτέρων οἰκογενέων, ἢν διὰ τοῦ καλλήμου του μόνον συνετήρει. Ἡ ἠθικὴ του, ἢ εὐπροσηγορία του, ἢ εὐχέρετος συναναστροφή καὶ ἐγκράτειά του ἦσαν παρομοιακά διὰ οἱ ἀναξιθμοῖσι φίλοι του δὲν δύναται ἔτι νὰ πιστεῦσασιν ὅτι ἀληθῶς ἀπῆλθε τοῦ κόσμου τούτου, ἀναλογιζόμενοι πόσον κωνοικῶς ἔζη καὶ πόσον ὑγιῶς κρᾶσεως ἦτο. Ὁ ἀναγνώσας τὸ τελευτῶν μυστηριώδη του Ἡ ἐπομένη γενεὰ (Next generation) δὲν δύναται ἢ νὰ θαυμάσῃ τὴν μεγαλοφυῶν του ἀλλὰ μόνον ὅσοι ἐγνώρισαν αὐτὸν ἐκ τοῦ πλησίον δύναται νὰ μαρτυρήσασιν περὶ τοῦ σαρκαστικοῦ καὶ σατυρικοῦ αὐτοῦ ὕφους, δάσκις ἐπέτρε- 14.

πεν εις τούτο ελευθέρην εξόδον ένώπιον τών άλλων. Άλλά σπανίως έπρκει τούτο, διότι συνήθως ήτο σοδαρού χαρακτήρος και λίαν προφυλακτικώς εις τούς λόγους του.

Ο Ιωάννης Μιχακούερ άπεθίωσε κατά την άμνην της ήλι- κίας και του σταθίου του, φέρων μόνον 57 έτη και τινας ύπα- λεύτους κρίχας. Ητο υίος έντίμου εμπόρου της πόλεως Κόρκ της Ίρλανδίας. Έξεπαιδεύθη ως δικηγόρος και τή 1843 διεκρίθη κατά πρώτον επί τού δικηγορικού βήματος έν τούς Ίρλανδικούς δικαστηρίους. Έκτοτε άνεδείχθη εις τών φιλελευθερωτέρων και πατριωτικωτέρων, φέρων έν τή καρδιά του ύπερ πάν άλλο προσφιλέστερον την Ίρλανδί- αν. Τή 1848 ήρξαστο τόν πολιτικόν αυτού βίον περιφθείς βουλευ- τής της πόλεως Δογκάρδον, Οριανθούως εις τās βουλευτικώς έκλογάς κατά του Ριχάρδου Λάλορ Σγέιλ, τότε διευθυντού του νομισματοκοσπείου επί της ύπουργείας του Ιωάννου Ρώσσελ. Ο θρίαμβος ούτος περιήψε μεγίστην ύπόληψιν εις τόν νέον Μιχα- κουάερ, καθότι ο κ. Σγέιλ ήτο άνήρ μείζονος έπιρροής, προσω- πικής βαρύτητος και μαγικών μέσων. Δεκαοκτώ κατά σειράν έτη άντεπροσώπευσε την Δογκάρδον έλεγόμενος έπανειλημμένως ήτο δ' αύτη λίαν ύπερήφανος, διότι εις τόν νέον Μιχακούαερ εΰρε δεινόν ρήτορα ύπερημαχόντα τών συμφερόντων της Ίρλανδίας και ποιήσαντα την πολλήν του αυτήν γνωστήν ως τās μεγάλας βιο- μηχανικώς πάλεις του Άγγλικού κράτους. Κατά τδ διάστημα τούτο εξέλεχθη τρίς και έπανήληψιν δήμαρχος της πόλεως της γεννήσεώς του Κόρκ. Πρδ 25 έτών όμως άπεφάσισε να δε- χθή την βουλευτικην θέσιν της Κόρκ, έν ή και κατοίκει. Έρω- ρήσας αυτόν πώς ήδύνατο να έγκαταλείψη την Δογκάρδον, ήν επί τούσα έτη άντεπροσώπευεν, άπεκρίθη: «Πράττω μετά λύπης» τούτο, ύπαίξιμος εις την άνωτέραν θέλησιν τών συμπολιτών» μου της Κόρκ, έν ή κατοικώ και έν ή ένδιόεται ή έφημερίς» μου Ο έξεταστής της Κόρκ (Cork Examiner), όστις εινα δ «κυριώτερος πόρος μου.» Έν συνόλιμ διάτρεψεν είκοσιέσσαρα έτη έν τή κοινοβουλίη και έκέρδισε τās λαμπρότεράς μάχας. Δέν ύπάρχει έλευθερία είσκαχθείσα εις την δαινώς πεζομένην Ίρ- λανδίαν κατά τās έσχατα δεκαέντε έτη, ήτις να μη θραίεται εις τόν Μιχακούαερ. Είνα δ πρώτος ύπερ αυτής ζητήσας νομο- σχέδιον και δ πρώτος και δ έσχατος άγωνισθείς ύπερ της άπο- κτήσεώς του. Ητο έθιρός έντιμος, έν τινα και αυτοί οι σφόδρα άντιπολιτευόμενοι άκρως έσέβοντο. Τή 1841 ίδρυσε την έφημε- ρίδα Ο Έξεταστής της Κόρκ (Cork Examiner). ής ήτο δ κυ- ριωτέρως άφρογράφος και την όποιαν διεύθυνε μετά της αυτής σταθερότητος, ειλικρινείας, πατριωτισμού και φρονήσεως, ότινα τόσον διέκρινον αυτόν έντος του κοινοβουλίου. Άλλ' ο κ. Μιχα- κουάερ έκτός τών πολυμάχων κοινοβουλευτικών καθήκόντων του και τών του έφημεριδογράφου, εύρισκε την εύκαιρίαν να συγγράφη και διάφορα ποιήματα τή δε 1863 έδημοσίευσε τόν βίον του Πατρός Μαθηίου (Father Mathew), άνδρός δακα- νήσαντος την περιουσίαν και τās ήμέρας του προς κατάπαυσιν της οηνοσοσίας, σύγγραμμα γέμου διδακτικών άνευδόντων και ήθικών ιστορικών, σύγγραμμα λίαν δημοτικόν και κοινωφελές, και ού μικρόν συντείναν εις την διάδοσιν τών ύπερ έγκρατείας καταστημάτων. Μετέθη άκολούθως εις Άμερικην και έπιστρέψας

έγραψεν έτερον ύπό τόν τίτλον Οί Ίρλανδοί έν Άμερικη, έπερ ού μικρόν ένυλοφόρησε τδ δε παρελθόν έτος έδημοσίευσε τδ πρώτον μυθιστόρημά του Η έπομένη γενιά (Next generation), έν ή ή εύφυία, τολμώ να είπω, ίπταται έφ' έκαστης γραμμής τών σελίθων του. Τδ θέμα αυτού εινα έτι μετά τινα έτη ή γυνή έσε- ται έν τή ίδια κοινωνική θέσει του άνδρός. Έν τή μυθιστορή- ματι τούτη δέν ύπάρχουσιν έρωτικαί πλεκτόναί ή σκηναί δραμα- τικαί, αλλά πληρυσμηνή πολιτικών και κοινωνικών φρονημάτων και ιδεών μιζς μεταγενεστέρας γενεάς, έν ή έν τή ύπουργείη ύπάρχουσι κυρίαί, έν τή κοινοβουλίη κυρίαί, εις τόν δικαστικόν κλάδον κυρίαί δικασταί και εισαγγελείς, έν ένι λόγω κυρίαί, μετά κυρίων διευθύνουσι τά πάντα έν Άγγλίη και ή έξουσία εύρίσκειται εξίσου μερισμένη εις άμφοτέρων τών γενών τās χείρας.

Ούτω προσεβλήθη ύπό της άσθενείας ήτις άφήρπασεν αυτόν' τδ συμβών έποίησε μικράν έντύπωσιν και' ότι δέν έπεριμένομεν συνεπίας τόσον δλεοθρίας. Διετέχθη έν τούτοις ύπό τών Ιατρών της Κόρκ, να μεταβή εις Δουβλίον όπως συμβουλευθί τούς Ια- τρούς της πρωτευούσης της Ίρλανδίας. Οί δόκτορες Βάρκερ και Σάδον τόν είχαν παρακινήσει εις τούτο. Άμα άφίχθη και εξη- τάσθη ύπό του Άγάμ, ή άσθενεία του έθεωρήθη άνίατος. Τούτο συνέβη την δευτέραν, 28ην του περελθόντος μηνός' την τρίτην ήτο καλύτερον και συνδιελέχθη δλίγον μετά του γυναικαδέλφου του άρχιεπισκόπου της Ίρλανδίας, αλλά την παρασκευήν τδ έσπέ- ρας προσβλήθεις και πάλιν έν της ίδιας νόσου εξέπνευσε την ογδόην ώραν της έσπέρας. Περίεργος σύμπτωσις! Και ο κ. Μπένισχ δ προηγούμενος αυτού βουλευτής της Κόρκ και μέλος του φιλελληνικού συλλόγου είχε προσβληθί ύπό της αυτής άσθε- νείας και άποβιώσει.

Του κ. Μιχακούαερ την άσθενειαν άποδίδω εις δύο αιτίας εις την ύπερβολικήν διανοητικήν του εργασία και εις τās χρη- ματικώς στενοχωρίας ής, όσον φιλοσοφικώς και άν ύψιστατο ή γενναία καρδιά του, δέν ήδύνατο άπόνας να καταπή. Πατήρ οι- κογενείας πολυαριθμου και φέρων άει επί τών νώτων του τās άπαιτήσεις τών πτωχών Ίρλανθών, μη δυνάμενος δε να εύχα- ριστήσχη αυτούς όπως έπαύομαι, άν και προθύμως άπέφρασε τδ ήμισυ του βελαντίου του εις αυτούς, μετά μεταγχολλίας ήσθά- νετο ότι όσον τδ όνομά του καθίστατο μεγαλύτερον τόσον ή θέσις του εδεινούτο. Μήνάς τινας πρό της άσθενείας του οι φίλοι του πληροφορηθέντες τās στενοχωρίας του ενήργησαν έν Ίρλαν- δία δημοσίαν συνδρομήν και συνέλεξαν σχεδόν 6000 λίρας έφεί- νετο πολύ εύχαριστημένος διά τούτο. Οτε ο λόγος συνέπεσε περί της συνδρομής ταύτης, προσέθεσα κ ή ήθική εύχαρίστησις τού- του δείγματος ευγνωμοσύνης εκ μέρους τών συμπατριωτών ήμών έστιν ού μικρά έκανοποίησις διά τούς λόγους και τās ουσίας ήμών. — Μεγάλη, άπεκρίθη, μεγάλη ήθική εύχαρίστησις! άλ- λ' όσον άφορξ τδ ποσό, ως ήλθεν έφωγεν ήτο ίσον με τās χρέη μου. Τούλάχιστον τώρα τοιαύτα δέν έχω». Μετ' δλίγον μειδιών έπρόσθεσε.— Δέν νομίζεις ότι οι Έλληνες της Άγγλίας ώφει- λον να θράξωσι την εύκαιρίαν και μη προσφέρωσι μικρόν τι δώρον άπλουστάτης άξίας μετ' εύχαριστηρίου έπιστολής δι' όσα έπραξά δι' ήμάς; Δέν είμαι έγώ όστις τασάχις ώμίλησα εις τόν

λόρον Παλμεροτίωνα παρακινήσιν αυτόν να παραχωρήση τās νήσους πριν της πτώσεως του Όθωνος; Έπί του άντικειμένου τούτου δέν δύναμαι να προδω. Οταν ποτε δημοσιευθώσι τās έγγραφα του φιλελληνικού συλλόγου, ως άνωτέρω άνέφερον, θέλει παισθή τδ έθνος ότι οι άληθώς εργασθέντες διά την ένωσην και τόν νέον θρόνον ούτε ένός εύχαριστώ δέν ήζήθησαν». Είς την πρότασιν του κ. Μαγκουάερ έμολογώ ότι εύρέθην περιπεπλεγμένος. Μόνον έγώ έγνώριζον πόσον ο άνθρωπος ούτος έμύχθησεν ύπερ της Έλλάδος, μόνον έγώ έγνώριζον πόσον ή ευγενής καρδιά του, όμοια και' όλα της του άθανάτου Βόρνος, έπαλλεν ύπερ ήμών, και όμως δέν ήδυνάμην εις τούτο έγώ να ένεργήσω διότι ήμην άκατάλληλος. Παρ' ήμην και αι ύπαρχουσι συλλέγονται ως επί τδ πλείστον ούχι και' έκτίμησιν του σκοπού ή άτόμου άλλ' όπως ο εις ύποχρέωσιν τόν προύπογράψαντα φίλον του. Τοιαύτην ίσχυόν πλέον δέν είχον, ώστε είπον εις αυτόν ότι μετά την εκ Νε- ουκαστελ έπανοδόν μου θέλω προσπαθήσει να εύρω τόν κα- τάλληλον βρογενή όπως έναγχοληθί εις τούτο. Φεβ' εκέ- κρωτο ποτε πλέον να μη είω τούτον, και όμως θραίλω κατά καθήκον ίερόν να μνημονεύσω τās συμβάντα. Άς άρεθί τούλάχισ- τόν εις τās ευγενείς καρδίας του έθνους ήμών ν' άνεγνωρί- σωσι διά μιζς άπλής έπιστολής; πρός την χήραν του την λύπην ήν αισθάνονται άπολέσαντες τούτον ευγενή φίλον και προστά- την τών έννικιών ήμών συμπερόντων.

Μετά την πομπήν ένταφίαν του νεκρού νέαι ήρξάντο συν- δρομαί έν Ίρλανδίη ύπερ της οικογενείας του, ως ήδη δε πλη- ροφορούμαι συνελέχθησαν χιλιάδες τινες λίρών στερωλιών. Ο κ. Μιχακούαερ ήτο ίπως δ δημοτικώτερος πολιτικός άνήρ της Ίρ- λανδίας μετά τόν άείμηστον Όκονέλου, διότι ήτο άπλοός, άπε- λής και ύποχρεωτικός δι' όλους άνευ εξαιρέσεως βαθμού ή τίτλου, διότι ήτο τόσον ευγενής, περιποιητικός και έντιμος προς τās κυ- ρίας ώστε έν έκαστη οικογενείη είχε μέν άγνωστον φίλην ύπερ- μαχοσταν αυτού. Τή άληθείη τούτου έπιστολικάν όνομα είχεν άπο- κινήσει ώστε έθεωρείτο δ έντελέστερος Τζέντελμάν. Προικισμένος δε δι' εύφραδείας λόγου και μεγαλοφροσύς, γονίμου και καλλιερ- γημένης φαντασίας, περίστατο άν ούχι Άδωνια την εψιν, δ έλευ- στωύτερος όμως τών άνδρών. Και όμως ο δικαιοκριμένος ούτος ρήτορ έκλινα προς την μεταγχολλίαν και άπέφραγε τās συννα- στροφάς. Άπεσύρετο εις τās δωμάτια του ως κατεχόμενος ύπ' ά- ναδραξούσης φοιτοληφίας και έβούλετο εις την εργασία ως την μόνην παραμυθίαν της ψυχικής διαθέσεως και τών στενοχωριών του.

Κατά την τελευταίαν έσπερινήν συναναστροφήν της κυρίας Γλαδστονωος, διερχόμενος ταχέως πρό τών δωματίων του, άνέβην εις αυτά. Εύρον αυτόν ένδυσμένον διά τόν χορόν: «Αί! έδιδον ότι ήδυνάμην να μη επήγαινα; αλλά δέν δύναμαι να πράξω τούτο,» διότι εινα ή τελευταία έσπερις του. Έτους τούτου» μοι είπα,» και διέτι μέλλω ν' άγωνισθώ ύπερ της αυτοκριμίας τδ προσεχές» έτος. «Σύν τούς λόγους περιεβλήθη τόν κοινωνίτην του, έπανσε του ένδύεσθαι και εκάθησεν επί έδρας. Περ' διαφόρων ήμών δια- λεγόμενων, ή ώρα προσέβαινε προς τδ μεσονύκτιον κολλάχις τή ύπενούμισα ότι ώφειλε να ένδύθι όπως άπέλθη. «Έχομεν και-

ρόν», έλεγεν. «Η αυχέτησις ήν προύκλινεν ήτο ζωηροτάτη επί του εξής παραδόξου θέματος «Διατί εις μυθιστοριογράφος να μη» δύναται να γράψη και εξεικονίση τούς ήρωάς του και τās συμ-» βάντα της κοινωνίας όπως άκιντξ ταύτα εις τόν κόσμον δια-» πρατόμενα, άλλ' όφείλει πάντοτε να έπιχρίξη με ήθικην ταύτα,» και κάλυψη δι' αυτής τās άληθείς άγχημοσύνας τών ήρώων» και διαστρέψη την άλήθειαν καταλήγων με ήθικών τέλος και» ούχι όπως διαπράττονται έν τώ κόσμο; Ήδυνάμην τότε να» γράψωμεν την ιστορίαν τών ατόμων ήτις, παρδ τη ιστορία τών» ν έθνών, ήθελε φωνήξει περισσότερον περί του άληθούς χορηκτή-»» ρος και της ίδιουχορηκίας τών λαών.»

— Διότι, είπον, άν έδοιπορούντες έντός του Λουδίνου οι μυ- θιστοριογράφοι έκαστος προς μέαν διάφορον συνοικίαν θελήσασι πιστώσ ν' άντιγράψωσι τούς ένδοικτωμένους έν αύταις χαρακτή- ρας, τās οικιακάς και έρωτικώς πλεκτόνας, τās πράξεις των προς θεραπειάν τών άνηκίων του βίου ή προς πλουτισμόν αυτών, τότε της κνκίας ύπερπλεονακζούσης της άρετής, της διασφοράς ύπερθεούσης της σεμνότητος, ήθελον άναφανή τασάντο σκαθα- λιώδη ιστορήματα, ώστε ούδεις ήθελε τ' άναγνώσει και ήθελεν άποκαρθιαί τόν ένάρετον και διασφείρει την κοινωνίαν άντι ν την ήθικοποιήσασι.

— Τδ έναντίον! Δέν εινα επόμενον ότι ο άναγνώσκων η άν- τηγράφων τās διαπραττέμενα της κοινωνίας κακά λαμβάνει κλι- σιν, οίασδήποτε τάσεως και άν ώτι τās πάθη του, να μιμηθί ταύτα. Η όρθή κρίσις, άν όχι οι νόμοι, ήτις έπιστολάζει ύπερ πάσαν άλλην αίτιήσιν, ως ο κινός νούς εις τδ ανθρώπινον γέ- νος, θέλει τόν άσπείρει εκ τούτου. Τούναντίον φρονά ότι, άν κατορθωθί να άραιεθί ή παιδική ήλικία εκ τών νέων άμαρτε- ρων τών γενών και άν τούς έπιτρέψωμεν να μάθωσι και πληρο- φορηθώσι διά της άναγνώσεως τών τοιοούτων, ότι άκολούθως θέ- λουσι μάθει προβαίνουσής της ήλικίας διά τών ίδίων παθημάτων και της πείρας, και συγχρόνως διδάξωμεν αυτοίς τās άρχάς της ήθικής και έμβλάσωμεν αυτάς εις τόν νούν αυτών, θέλωμεν τούς άπαλλάξει εκ τών παθών, εκ τών δόλων και τών δλεοθρίων άποτελεσμάτων, εις δ ή άγνότης, ή άμύβεια, ή άπειρία και ή άθωότης ρίπτουσι άκουσίως ύπό τών κακών και διαβολών παγι- δευμένους. Διά να θεραπέυση μέαν άσθενειαν της κοινωνίας έχεις άνάγκην της όρθής διαγνώσεως αυτής. Ίνα μη καταστή ο άθως όθωμ, όφείλει να γνωρίξη πάντα τās του κόσμου τούτου και πρό πάντων να γινώσκη τās γεγονότα πρό τών ίδανικών έκείνων άρε- τών αίτινας, ως επί τδ πολύ, μόνον εις την φαντασίαν τών μυθι- στοριογράφων ύπάρχουσιν. Ο μυθιστοριογράφος, ο άντιγράφων τās άληθείς ιστορίας της κοινωνίας, όποιον λαμπρόν στάδιον δέν έχει τότε όπως φέρη τās υγιείς αυτού κρίσεις, όπως στυγματίση τούς άυτοουργούς, διεγείρη τόν όικτον και την συμπάθειαν ύπερ τών θυμάτων, και τόν άληθίη τρόπον κατά της κακίας εις τού άναγνώστου τόν νούν, έχεις έναποθέτων τδ σύγγραμμα θέλει πέσει εις βαθείας σκέψεις ως δ άναγνώσκων την ιστορίαν, διότι αίσ- θάνεται ότι άναγνώσκων γεγονός τι και ούχι της φαντασίας προ- γών. Τά τοιαύτα συγγράμματα θέλωσιν εύρίσκει περισσότερους άναγνώστας ή τās μυθιστορήματα. Απόδειξις αι έφημερίδες Άμα

ἐρημερίε τις περιγράφει ἓνα φόνον, ἓν διαζύγιον, μίαν ἐρωτικὴν πλεκάνην, ἓν κακοῦργημα, ἔκτακτόν τι τῆς κοινωνίας, εὐρίσκει περισσοτέρους ἀναγνώστους καὶ τὰ κυκλοφοροῦντα φύλλα τῆς διπλοσιταίονται. Θέλεις περισσοτέραν ἀπόδειξιν τῆς δίκης τῶν Βούλων, λόρδου Κλίβωνος καὶ τῶν λοιπῶν μεταμφιεσμένων νεανιῶν εἰς καρδαία; Ὑπῆρξε μᾶλλον ἀγῆτης δίκῃ ἐκείνης; καὶ ἔμως δεῖξόν μοι ἓνα παιῖδα ἢ μίαν νέαν, ἧτις δὲν τὴν γνωρίζει καὶ δὲν ἀνέγνωσε μετὰ περισσοτέρας ἀπληστίας ἢ τὰ ἠθικὰ μυστορήματα τῆς Αἰλίδι Μόργκεν.

Ἐκαστος δύναιται νὰ φαντασθῇ ἑποῖον στάδιον ἀμφισβήτησεων παρέχει παραμοία συζήτησις; ἢ νῦν προσέθη καὶ ὁ μακαρίτης μὲλις μετὰ πολλὰς παρακλήσεις ἐνεθῆθη ὄπως ἐξέλθωμεν. Ἡ Ορεινὴ νῦν ἦτο λαμπρὰ τὸν συνώδευσα μέχρι τῆς οἰκίας τοῦ πρωτοπουργοῦ, εἶτα δὲ μετέβη εἰς τὸν Σὺ λ λ ο γ ο τ ῆς Μεταρροθμείσεως. Δὲν εἶχε περῆσαι μίαν ὥρα καὶ ὁ Μαγκουάερ ἐνεφανίσθη εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Συλλόγου.— Ἔτσον ταχέως; ἠρώτησα.— Ὁ, προσηγάρευσα τὴν κυρίαν Γλάστρινος, ἀντιήλλαξα δύο ἢ τρεῖς λέξεις μετ' αὐτῆς καὶ τοῦ κ. Γλάστρινος, ἀλλὰ τὸ πλῆθος, ὁ κάυσιον, ὁ πληθυσμός τῆς ὀλίγον νὰ με πῆξωσι καὶ ἐξήλθον ἀόρατος. Ἡλθον ἐδῶ νὰ λάβω ἓν τείον καὶ ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου. . . . Ὅα γράψω τοὺλάχιστον μέχρι τῆς πέμπτης ὥρας τῆς πρωίας. . . Ἰβω τόσην ἐργασίαν!

Τὴν αὐτὴν μελαγχολικὴν διάθεσιν παρετήρησα εἰς αὐτὸν εἰς πολλὰς ἄλλας περιπτώσεις. Τῷ 1864 εἶχεν ἐκλεχθῆ πρόεδρος τοῦ θρακτικῆς συμποσίου, τοῦ ἐτησίως διδομένου ἐν Λονδίῳ πρὸς συνδρομὴν τῶν πασχόντων καὶ πασχουσῶν ἠθοποιῶν τῶν μὴ δυναμένων ἐνεκα ἀσθενείας ν' ἀνέλθωσι πλέον τὴν σκηνήν. Οἱ περιφανέστεροι ἠθοποιοὶ τῶν θεάτρων τοῦ Λονδίνου, αἱ μάλ- λον περημιεμένη κωμῶδοι συνήθως παρεούσκοντο ἐν αὐτῇ. Βῆνε ἄνευ ὑπερόλης τὸ ζωηρότερον καὶ εὐθυμότερον θέαμα. Οἱ ἠθοποιοὶ ἀμφοτέρων τῶν φύλων φυσικῶς εἶνε εὐθυμοὶ, φιλομει- δεῖς, πλήρεις ἀγγυόσιας, ἐτοιμότητος καὶ τρεμῆ ἀνεκδοῦται. Ἡ μνήμη τῶν εἶναι πλήρης ἐξ ἀποστασμάτων ποιήσεων τῶν περι- φανεστέρων ποιητῶν, ἐκ λογοπαιγιῶν τῶν κωμωδιῶν ἢ τραγω- διῶν τῶν ἀρίστων θρακτικῶν πρῶτον νὰ ἦνε τις ἐνημέρος εἰς ὅλα ἐν τῇ συνακτροπῇ αὐτῶν ὄπως μὴ φανῇ ὑποδεέστερος αὐτῶν. Δεγθεῖς ὁ κύριος Μαγκουάερ τὴν προεδρίαν, μοὶ ἔγρα- ψεν ὄπως παρεουθῶ καὶ ἐγώ. Ἐτὸ γέμικ ἦτο ἐκ τῶν λαμπροτέρων καὶ οὐδέποτε ὁ Μαγκουάερ ὡμίλησε μετὰ μεγαλειότητος εὐρηκα- θείας. Ἐπιπῆ, κατὰ τὸ κοινὸν λόγιον, τὴν ἡμετέραν μυθολογίαν εἰς τὰ δακτυλά του, πλὴν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ὡς ἄλλος Ἀ- πόλλων ἀνῆλθε καὶ κατῆλθε τὸν Περνασσὸν ἐν μέσῳ τῶν λαμ- προτέρων νεμερῶν. Ἡ κ. Στέργιγγ, ἡ γνωστὴ ἠθοποιός, ἀπῆρτησαν ἐπαξίως εἰς τὸν λόγον τοῦ καὶ τὸ γέμικ περὶ τὸ μεσονύκτιον κατέληξεν εἰς εὐθυμῆτατον χροόν. Ὁ εἶνος ἐξῆψε τὸν ὀστερον τῶν παρεουσκουσῶν. Τοιοῦτον θέαμα σπανίως τις βλέπει. Αἱ συνακτροπαὶ τῶν ἀνωτάτων τάξεων φέρουσιν ὡς σφραγίδά των τὸν πῆρτικισμόν αἱ συνακτροπαὶ τῶν δημοσίων χροῶν τοῦ Ἀργαῖλ καὶ Ὁξφόρδ τὴν ἀνάδειαν καὶ ἀελλογιαν ἄλλ' ἐνταῦθα σφραγίς ὑπῆρχε τὸ φυσικὸν καὶ ἀρετές, τῶν σπάνιων ἐν Λονδίῳ, ἔνθα ἢ ὑποκριτικῆ ἐπιμοταξία τὰ πάντα κατακρίγει. Τὰ τέκνα τοῦ

θεάτρου ἦσαν τὰ τέκνα τῆς φύσεως. Ὁ κ. Μαγκουάερ, ἐνοχητέον, ἦτο ὁ ἥρωϊς τῆς νυκτός. Ἐν τούτοις μέλις ὁ χροῶς ἠρῆετο, πλη- σιάσας, μοὶ εἶπεν, ὅτι ἐπεθύμει ν' ἀναχωρήσῃ. — Τώρα εἶνε τὸ ὠρατότερον μέρος τῆς νυκτός, εἶπον, ὡς μείνωμεν μικροῦν τι ἔτι. — Πῶς! ἡ ταραχὴ αὐτῆ δὲν χαλαρώνει τὰ ἰδικά σου νεῦρα; . . . Ἄν θέλῃς, μείνον, ἐγὼ ὁμῶς ὅα ἀπέλω. Ἐλθὲ νὰ ἐξαπλωθῶμεν καὶ συνδιαλεχθῶμεν εἰς τὰ δωμάτιά μου. Εἰς μάτην ἐξήτησα νὰ τὸν καταπέσω νὰ μείνῃ ὀλίγον εἰσέτι. Μὴ δυνάμιος ν' ἀρνηθῶ τίποτε αὐτῷ μετέβην εἰς τὰ περὶ τῶν κοινοβουλίου δωμάτιά του. Ἐφάνετο τῶν εὐτοχῆς εἰς τὴν μοναξίαν ταύτην, ἐξερχόμενος ἐκ μίης τοιαύτης λαμπρῆς χροῆς, ἐν ἧ, ὡς εἶπον, ἦτο ὁ ἥρωϊς. Πιθανὸν νὰ μὴ ἦτο τοιοῦτος ἐάν κῦπῶρει, ἢ δὲ ὑγεία του οὐδέποτε ὅα ἔπαυσε τοσοῦτον. Ἡναγκασιμένος νὰ διακίμῃ ἐπὶ εἰς μῆνας κατ' ἔτος ἐν Λονδίῳ μικρὸν τῆς παλαιότητος εὐκαταστάσεως του, καταικτούσης ἐν Ἰρλανδίᾳ καὶ μὴ δυναμένης νὰ τὸν ἀνακουθίσῃ, ἀνὴρ δὲ μεγίστης ἠθικῆς καὶ κηρόμενος εἰς ἔπαυρον τοῦ ἀνόμα- τός του, ἐλπίζων δὲ ὅτι βραχέως ἢ ταχέως ἦθελεν ἀνέλθει τὴν ἐξουσίαν, ἔπερ ἀναμφιδόλως ὅα ἐγίγαστο, ἀνὴρ ὁ ἄωρος θάνατος δὲν τὸν ἀνήραξε, διήρξατο τὰς ὥρας τῆς ἀναξωγογνήσεως του εἰς ἄσκηον βυθιζόμενος γραφικὴν ἐργασίαν. Τοῦτο εἶνε ἐλθῆριον. Οἱ ἐργαζόμενοι νέες ἔχουν ἀνάγκην ἀναξωγογνήσεως καὶ τοικύτην μόνην παρὰ τῇ οἰκαγενεῖα δυνάμειν νὰ εὐρωμεν. Ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα του δὲν ἦσαν ἐκεῖ, νὰ τὸν ἀπολαύξωσι καὶ διακίμῃσι τὴν ἐπὶ τοῦ χάρτου ἀπορροφῆσιν τῶν τε νεαρῶν καὶ σωματικῶν δυνάμεῶν του, οὔτε νὰ δικαιοδοῦσιν ἐπὶ τινος ὥρας τὸν τοιοῦτον βίον, ὅστις συνήθως ρίπτει τὸν νεαρὸν ἄνθρωπον εἰς μεταφυσικὰς ραιμασμούς καὶ σκέψεις. Ὁ πολιτικὸς ἀνὴρ δὲν γίνετα ἀνώτερος, δὲν ἐμπνέει βαθύτερον σέβας, γινόμενος στανιώτερος καὶ βραχύτερος ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Αἱ πράξεις μας μεγαλύνουσι τ' ἔνομα ἡμῶν καὶ οὐχὶ τὸ σκωθροπικὸν τῆς φυσιογνωμίας μας. Ὁ κ. Μαγκουάερ ἀπε- σῆρετο μόνον καὶ μόνον, διότι ἡ ἐργασία του ἦτο ἀνωτέρα τοῦ χροῶ- νου καὶ δι' ἀνθρώπινον σῶμα, ἀδύνατον δὲ νὰ προσβῆσῃ νεῦς ἀν- θρώπου ὅσον γόργος καὶ ἀν ἐπλάσθη. Ἐν τούτοις ὁ ἀποθησκῶν ἦρωϊς ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης μετὰ τὸ ξίφος εἰς τὰς χεῖρας ὑπὲρ πατρίδος μυχόμενος, δὲν ἀποθησκῶν ἐνδοξότερον τοῦ ὑπὲρ πατρίδος ἀποθησκῶντος μετὰ τὸν κάλαμον εἰς τοὺς δακτύλους.

Ἔμεις δὲ, ὡ Ἕλληνας, ὡς ἐνομηθῶμεν ὅτι ὁ κ. Μαγκουάερ μετὰ τῶν πολλῶν μαχῶν τοῦ βίου του συνερότης τρεῖς με- γάλως ὑπὲρ ἡμῶν ἐθροιάμευσα καὶ εἰς τὰς τρεῖς καὶ ἔτρεσε δι' ἡμᾶς τὰ ἴδια αἰσθηματὰ τοῦ Γεωργίου Κάνιγγος καὶ τοῦ λόρδου Βύρνος. Ἡ Ἑλλάς διὰ τοῦ θανάτου του στερεῖται ἐνός τῶν ἐλι- γίστων, ἀρίστων καὶ προθυμῶν φίλων τῆς Μεμονωμένης, ὡς ἐπώλεσε τὴν τρίτην μεγάλην στήλην τῆς κατὰ τὰ ἔσχατα ταῦτα διώδεκα ἔτη. Ὁ σὴρ Θωμᾶς Ουάις, ὁ κύριος Κέβθεν καὶ ὁ Μαγ- κουάερ ἐνόςτοι ἔχων, οἱ ψευδοκατήγγροι αὐτῆς ἀνέβην καὶ ἀποι- ναὶ δὲν ἠδύναντο νὰ διαστρέψωσι τὴν ἀλήθειαν. Στρέφω τὰ βλέμ- ματά μου ἐντὸς τοῦ κοινοβουλίου καὶ μετὰ τῶν φιλελλήνων δὲν δύναμαι νὰ εὐρω ἓνα ἀναδαχθῶσῶμενον ὑπὲρ ἡμῶν τὴν πάλην ἐπαξίως καὶ διὰ τῆς αὐτῆς εὐλογιᾶς. Πᾶσα Ἑλληνικὴ καρδία ὡς ἐνόηθη πόσον ἀρετὴ νὰ πενθήσῃ διὰ τὴν ἐθνικὴν ταύτην δυσ- χίαν. Τὸ ἐπ' ἐμοί, ἀμφιδόλως ἂν ὁ χρόνος δύναιται ποτε νὰ ἐξαλείψῃ ἐκ τῆς μνήμης μου τὸν ἄνδρα.— Σ. Ξ.

(Ἐκ τῆς ἐρημερίας τῶν Συζήτησεων.)

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΒΟΥΤΗΚΤΡΙΑΙ.

Εἰς μέρος τι τῆς Αὐστραλίας αἱ γυναῖκες εἶνε τῶν περιέρη- μοι καλυμθεταὶ καὶ καταδύται ὥστε ἐμοιχῶσι πρὸς ἀμφίβια.

Τὸ περιέρημον εἶνε, ὅτι δύναιται ἔχει μόνον νὰ καλυμθῶν καὶ νὰ βουτεῖν καλῶς, ἀλλὰ καὶ νὰ μένουσιν ὑπὸ τὰ ὕδατα ὅσην ὥραν θέλουσιν καὶ νὰ συλλαμβάνουσιν διὰ τῶν χειρῶν ὄψαρια, ἐκ τῶν ἐποίων κυρίως τρέφονται αἱ οἰκαγένειαι των.

«Πολλὰκις, λέγει περιηγητῆς τις, αἱ γυναῖκες αὐταὶ φαίνον-

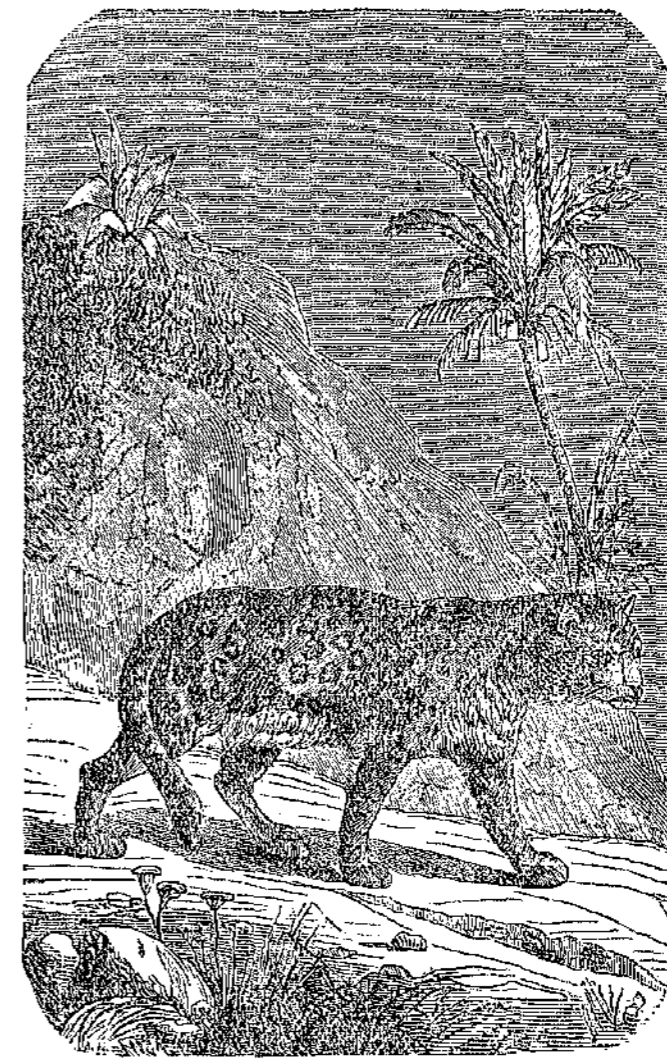
ται περιπέσουσι ὡς νῆσοι (πέπται) τὴν παραλίαν, συγγένως θέτουσι τὴν κεφαλὴν των ὑπὸ τὸ ὕδωρ, καὶ κωστίζουσι ἓνα ἴδωσι κανένα ἰχθύν εὐθὺς δὲ ἀπρὸ παρατηρήσουσιν τοιοῦτον, κα- ταδύουσι ὡς βολίς καὶ, συλλαμβάνουσι αὐτὸν ἀπὸ τῆς ράχους, ἀνέρχονται καὶ παραδίδουσιν αὐτὸν εἰς τὰς συντρόφους των. Τὰ ὀκλάσια φουτὰ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα γέμουσιν αἱ παραλίαι ἐκαίνας καὶ τὰ ὁποῖα ἀνέρχονται ὑπερῶν τοῦ ὕδατος, δὲν τὰς ἐμποδίζουσι ποσῶς· διότι εἶνε τῶν ἐπιτήθειαι, ὥστε παραμερίζουσι τοὺς κλώνας των εὐκολώτατα.

Ο ΠΑΝΘΗΡ.

Ὁ πάνθηρ ὡς ἐκ τοῦ σχήματός του μοιχῆται πρὸς μεγαλώσωμον μολοσσόν, ἔχων μόνον τὰς κνήμας βραχυτέρας. Τὸ βλέμμα του εἶνε ἄγριον, τὸ βῆμα τῆς ἐρημητικῆς καὶ τὸ ὕψος τοῦ ἀνήρου. Ἐγεί- γλῶσσαν τραχεῖαν καὶ ὀ- θύντας ἰσχυροῦς καὶ δξείς. Τὸ πρὸς τὴν ράχιν φαῖον αὐτοῦ γέμικ καὶ ὑπέλευ- κον ὑπὸ τὴν κοιλίαν εἶνε κατὰστιατον ὑπὸ μεγάλων μελαίνων κηλίδων, κυ- κλοτερῶν ἢ ὠσειδῶν, κε- χωρισμένων τῶν μὲν ἀπὸ τῶν δέ. Αἱ κηλίδες αὐ- ται κατὰ τὴν ράχιν εἶνε κεναὶ ἐν τῷ μέσῳ ἢ ἔ- χουσιν ἓν ἢ πολλὰ μικρὰ μελανὰ στίγματα. Ἡ σὴρ του, ἔχουσα μῆκος ὀγδοή- κοντα περίπου ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου, καλύπτεται ὑπὸ δακτυλίων μαύρων καὶ λευ- κῶν ἐναλλάξ.

Τὸ ζῶον τοῦτο, τὸ ὁ- ποῖον εὐρίσκειται μόνον εἰς τὰς θερμότερας χῶρας τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς, κα- τοικεῖ ἐντὸς τῶν πυκνῶν δασῶν, πλησιάζει εἰς τὰς μεμονωμένας οἰκίας, ἔπως συλλάβῃ αἶφνης τὰ περὶ αὐτῆς ζῶα, καὶ σπανίως προσβάλλει τὸν ἄνθρωπον· καίτοι δὲ τσοκῆτη ἔχουσα ἠθροισίαν, τὸν δαμάζουσι καὶ τὸν γυμνάζουσι διὰ τὸ κυνήγιον.

Ἐπάρχει καὶ τοῖ εἶδος πάνθηρος ἑλως μελανῶ, λίαν σπάνι- ον. Τοιοῦτος πάνθηρ εὐρίσκειται εἰς τὸ ἠθροιστεῖον τοῦ ἐν Παρτικίᾳ μουσείου τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας.

Πάνθηρ.

ἄφνης ἰσχυροῦ ἀγνοικῶν ὄπλον, διότι ἔταν εὐκωχταὶ ὑπὸ τῶν κυνῶν, φρονεῖς πολλοὺς πρὶν ἢ ἐξικληθῆ καὶ, ἐν τὸ παρεό- λον τοῦ κυνήγιου δὲν ἦνε πρῶχειρον, ἀπεκρούει τοὺς κῶνας καὶ ἐκφεύγει.

Ἄλλο εἶδος τῶν ζῶων τούτων εἶνε ἡ εὐχόρη, μικρόσωμος αἰγῶρος τῆς νοτίου Ἀφρικῆς. Φοβεύμενη τὸν ἄνθρωπον ἐκ-

Η ΟΡΥΞ.

Τὸ ζῶον τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν συνομοταξίαν τῶν σπονδυλωτῶν τὴν ἐμοτα- ξίαν τῶν ἠελαστικῶν, τὴν τάξιν τῶν μηρυκαξόντων καὶ τὴν φυλὴν τῶν ταυρο- ειδῶν. Οἱ Ἰάλλοι ονομα- ζουσιν αὐτὸ Gazelle, τὴν ὁποῖαν λέξιν καὶ οἱ ἡμέ- τεροι μεταχειρίζονται πολ- λακίς, ἔχουσαν, ὡς ἀναφέ- ρουσιν οἱ λεξιλογηταί, τὴν καταγωγὴν ἀπὸ τῆς Ἀραβ. λέξεως ghal. Πρὸ ἧμῶν κοινῶς λέγεται αἰγῶρος· ἢ δὲ λέξις ὄρου εἶνε λέ- ξις τοῦ Ἡροδότου.

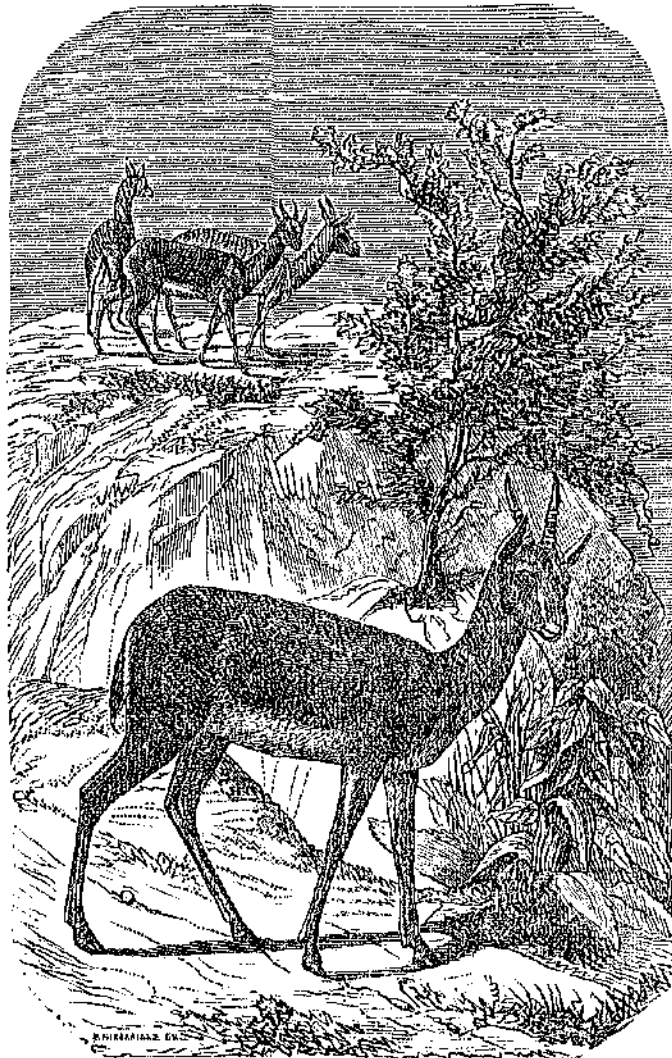
Ἡ ὄρυξ, ζῶον τῆς νο- τίου Ἀφρικῆς καὶ τῆς νο- τίου Ἀσίας, κατὰ τοὺς κυ- νηγούς εἶνε εὐτολμοτάτη, διότι ἐνδικεῖται καὶ αὐτὸν τὸν λέοντα. Ὅταν ἴδῃ αὐ- τὸν ἐτοιμαζόμενον νὰ πη- δῆσῃ κατ' αὐτῆς, ταπεινῶ- τὴν κεφαλὴν καὶ δέχεται τὸν λέοντα ἐπὶ τῶν κορυ- φῶν τῶν ὀρέων κεράτων τῆς. Πολλὰκις ὁ πυναγῆς τὴν καταστρέφει, ἀλλὰ καὶ ὁ λέων συναποθνήσκει με- τ' αὐτῆς. Σκελετοὶ τοιοῦτου συμπλέγματος εὐρίθουσαν ἐπὶ πολλῶν πεδιείδων. Ἡ ὄρυξ εἶνε τὸ ὠραιότερον ζῶον τοῦ εἴδους τῆς. Ἐ- χουσα τὴν γαίτην ἐρθρῆ, τὴν οὐρὰν μελαινάν καὶ εἰς λόφον λήγουσαν, εἶνε ρωμαλέα, εὐσωρος καὶ εὐ- γενῆς τὰς κινήσεις. Τὰ δ- ξῆα κέρατα εἶνε εἰς τὴν

ἀπαντήρη ἔχνη αὐτοῦ, οὐδέποτε περιπατεῖ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ κάμνει πῆδημα 10—12 ποδῶν τὸ ὕψος καὶ 15 τὸ μήκος, ταῦτο χρόνως δὲ κυρτοὶ τὰ νῶτα καθ' ὅλως ἔκτακτον τρόπον ἕνεκα τῶν σκιερημάτων τούτων ὀνομάσθη **Π Ὑ δ ρ η**.

Ἄλλο εἶδος εἶνε ἡ **κ ε μ α ς**, ἡ τοσαύτον περιώνυμος εἰς τὴν Ἀνατολικὴν κρήσιν, ἣτις κατοικεῖ τὴν Ἀραβίαν καὶ Συρίαν. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς εἶνε πολὺ μεγάλοι, μέλανες καὶ στίλβοντες, ὥστε οἱ ποιηταὶ συγκρίνουσι πολλάκις τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς γυναικὸς πρὸς τοὺς τῆς καμάδος, ὡς ὁ Ὅμηρος τὸ ἐπιθετικὸν β ο ω π ι ς ἀποδίδει πάντοτε εἰς τὰς θεὰς Ἴσραν καὶ Ἀθηγάην. Ἦν τιθασσεύεται εὐκόλως. Ἡ ταχύτης τῆς εἶνε τὸσον μεγαλύτερη, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ θηρευτικοὶ κύνες δὲν δύναται νὰ τὴν φθάσωσι.

Οἱ κυνηγοὶ ἀναγκάζονται νὰ μεταχειρίζονται ἱεράκας, ὅστινες ἐξασκῶνται εἰς τὸ νὰ κτυπῶσι τὴν κεφαλὴν τῆς καμάδος, ὥστε νὰ τὴν συνταράττωσι καὶ βραδύνωσιν ἐν τούτῳ δὲ οἱ κύνες πλησιάζουσι καὶ τὴν συλλαμβάνουσιν εἰς διάφορα μέρη τῆς Συρίας τὰς συλλαμβάνουσι διὰ λάκκων. Ἐὸ ὕψος τῆς καμάδος εἶνε ἑνὸς ποδὸς καὶ ἑννέα δακτύλων.

Ἡ κυρία ἀ γ α γ ρ ο ς ἀπαντᾷται καὶ τὰς ὄρεινὰς χώρας, ἰδίως δὲ εἰς τὰς Ἰλλυρίας τῆς Κύριου καὶ τῆς δουτικῆς Ἀσίας. Διατρίβει τὸ πλεῖστον ἐπὶ ὑψηλοτάτων κορυφῶν, δεῖκνυει θαυμαστὴν εὐκινησίαν καὶ πηδᾷ μετ' ἀσφαλείας καὶ βεβαιότητος ἐπὶ θέσεων, ἔπειθ ὁ ἐφθαλμὸς μέλις διακρίνει μέρος διὰ τοῦ πόδα τῆς. Οἱ κυνηγοὶ τῶν αἰγύργων ἐπιθέονται εἰς μεγάλους κινδύνους καὶ κινδυνολογίας, καθ' ἑκάστην στιγμὴν κινδυνεύουσι νὰ καταπέσωσιν ἀπὸ τρομαρῶν κρημνῶν καὶ νὰ γίνωσι θύμα τῆς πείνης καὶ τοῦ ψύχους, καὶ ἔτι δὲν ἀπαυδῶσι φαίνεται ὅτι τὸ κυνήγιον τούτο ἔχει μαγευτικὴν τινὰ δύναμιν. Ὅλοι γοὶ ἕμεις ἐκρούμεθα τοὺς περιποιχίζοντας συντοῦς κινδύνους. Τοῦ δέρματος τῆς αἰγύργου ταύτης κἀνεύουσι χρῆσιν οἱ ὑποδηματοποιοὶ, ὡς εἶπομεν καὶ ἐν σελ. 96.

Ἡ ὄρειος.

(Ἐκ τῆς Ζωολ. Π. Ψυχρῶ.)

ΕΦΕΥΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΥ.

Ἡ πολυτέμνος ἐφευρέσις τοῦ τηλεγράφου, ὁ τὸσον ἀπλοῦς αὐτοῦ μηχανισμὸς, ὁ τὸσον ἔντεχνος καὶ τὸσον ἀπείρου ὠφελείας, δρεῖλεται τῇ ἀββᾷ Σιάππης (Chappe) ἀνδρὶ λίαν πεπαιδευμένῳ μὲν, πνευματώδῳ καὶ φιλοκλίτῳ, ἀλλὰ δυστυχῶς διὰ τε ἑαυτὸν καὶ τὴν ἐπιστημὴν λίαν παραδεδομένῳ εἰς τὴν πόσιν τοῦ οἴνου. Εἰς τὸν ἀνδρᾶ λιπὸν τούτον δρεῖλομαν τάχτην τὴν τέχνην τοῦ μεταφέρειν διὰ τοῦ ἀέρος μετὰ ταχύτητος, μεθ' ἧς ἡ πτήσις τοῦ πτηνοῦ καὶ ἡ διάδοσις τοῦ ἤχου δὲν δύναται νὰ συγκριθῶσι, τοῦ διατρέχειν δι' ἀμοιβαίων συγκοινωνιῶν τὴν εὐρυτέραν χώραν ἐν λεπτοῖς τισι, τὴν ἀρχαίαν ἤπειρον ἐν τισιν ἡμέραις, καὶ τοῦ κόσμον ὅλον κατ' ἑλασσον ἡμέρας, ἐάν ὁ ὠκεανὸς δὲν ἀνίστατο διὰ τῆς εὐρύτητός του.

Ὁ ἀββᾶς Σιάππης ἐτέρησε τὸ μυστικόν του ἐπὶ τοῦ ἔτη, φοβούμενος τὴν δυναμένην νὰ προσέλθῃ ἐκ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εὐθὺν ἀπέκτανε τῆς ἐπαναστατικῆς κυβερνήσεως.

Ὁ φίλος αὐτοῦ Ρόβερτσὼν ἐπίβηκε ἐν τοῖς ἀπομνημονεύματιν αὐτοῦ, ὅτι ὁ ἀββᾶς Σιάππης εἶρε τας λεπτομερείας τῆς μεθόδου του ἐν τοῖς ἐγγράφοις τοῦ θεῖου αὐτοῦ, γνωστοῦ ἐκ τῆς περιουσίας του ἐν τῇ ἐπιτορικῇ τῆς Ρωσίας, κατὰ διαταγὴν τῆς αυτοκρατορίας Αἰκατερίνης. Ἰσως δὲ αἱ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν πεντικῶν ἀνημμένιν ἐν τῇ γῆρᾳ ταύτῃ δάδες, ἔπειθ χρησιμεύουσιν ὡς σημεῖα ἐν κείρῃ πολέμου, ἔδωκαν αὐτῇ τὴν πρώτην ιδέαν.

« Αἱ παρακλήσεις μου, » λέγει ὁ Ρόβερτσὼν, κατὰ τὴν ἐπίστασιν τὸν ἀββᾶν Σιάππην νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὠρεῖαν αὐτοῦ ἀνακάλυψιν συνόδουσα μάλιστα αὐτὸν τῇ 22 Μαρτίου 1792 εἰς τὸ ἀεροπτήριον τῶν Παρταταίων (barre de la Conventi-on) τοῦ ἔθνους, καὶ παρέρστην εἰς τὰ πρώτα περὶ μῆτα, ἅτινα ἐγένοντο ἐν τινι κήρῳ τῆς Βελλεβίλλης (Belleville.) »

Ἡ κυριώτερη αἰτία τῆς παραδοχῆς τοῦ τηλεγράφου ἦτο τὸ προτέρημα τοῦ δυναστικῆ ἀνταποκρίνεσθαι ταχέως μετὰ τῶν μᾶλλον ἀπειρομακροσμένων στρατῶν μαζ. Γνωστὸν πραγματικῶς, ὅτι ὁ ἀναγκαστὴς διὰ τὴν μετακίνησιν καὶ ἀναθεώρησιν τῶν συμμάχων

ἀπὸ μιᾶς θέσεως εἰς τὴν ἄλλην χρόνος δύναται νὰ ὑπολογισθῇ εἰς εἴκοσι δευτερόλεπτα ἐπὶ μᾶλλον.

Ὁ ἀββᾶς Σιάππης, ἐν ἀπηθανάτισεν ἡ δόξα τῆς πολυτέμνου ταύτης ἐφευρέσεως, δὲν ἀπῆλκεσεν ἐπὶ πολλὸν χρόνον τὸν θρίαμβόν του, διότι ἔσχε δυστυχῶς τέλος, συνέπειαν τῶν ἀκράτων αὐτοῦ ἔξεων πεισῶν εἰς φρέαρ, ἔπειθ εἰκαπνοὶ τοῦ οἴνου τὸν εἶχον κωλύσαι νὰ διακρίνη, ἀπόλυτον. Ἐὸ λίαν μέτριον μεμεῖον, ἔπειθ ἀνήγειραν αὐτῷ ἐν τῇ νεκροταφείῳ τοῦ πατρὸς Lachaise, διακρίνεται ἐκ τοῦ μικροῦ μηχανισμοῦ τηλεγράφου, προσητηρημένου εἰς τὸ αἶμα αὐτοῦ μέρος. (Ἐκ τοῦ Χρόνου.)

Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τῆ 25 Δεκεμβρίου.

Εἰς τὴν φάτην! εἰς τὴν φάτην! ἐν τῇ Βηθλεὲμ τῇ πόλει! Ἐκεῖ σήμερον συντρέχει ἐκθαμβὸς ἡ κτίσις ὅλη. Εἰς τὴν φάτην τῶν ἀλόγων, ἐκεῖ δόξα, ἐκεῖ αἶνος. Καὶ τί μείζον; ἐκεῖ τίλει μήτηρ τὸν Θεὸν παρθένον. Εἰς τὴν φάτην, Χριστοφόροι λαοί, δεῦτε ἀναζητῶμεν, ἵνα πιστοὶ, ἵνα πόδι κατὰ πνεῦμα ἐφφραθῶμεν

Καὶ δοξάζωμεν ἐνθέως

Τὴν ἐν ἄρῃ ταπεινώσει δόξαν τοῦ Παμβασιλέως.

Ὁ Θεοῦ οἰκονομία! Πῶς ὁ μέγας ἐν θυρίστοις Καταδέχεται γενέσθαι ταπεινὸς ἐν ἐλαχίστοις. Τί σπηλαίου καὶ σπαργάνων πενηχότερον; τί χείρον; Εἰς εὐτέλειαν ἀνθρώπου, ἤπειθ φάτην τῶν ἀγέμων. Ἐν πενίᾳ τηλικαύτῃ λάμπα ἴδω ὁ τηλικαύτης, Ὁ χρυσοῦστερος ἡλίου τῆς φιλοανθρωπίας πλοῦτος.

Καὶ τοσαύτ' οἰκονομία

Ἐν τοιαύτῃ τοῦ Σωτῆρος τελειοῦται ἰσθμινία.

Ἀσθενεῖς; πόσον ἔπος φήγεν ἔρκος τῶν ὀδόντων; Πῶς τὴν κίνησιν αὐτὸ βλέπω, ὅλων σήμερον τῶν ὄντων Ὀδοντῶν καὶ Γῆ καὶ Ἀδῆς καὶ βασιλεία τὰ πρώτα Σκυφελίζοντ' εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ ἐξεσημάτω. Ἡ τί ἄλλο τοῦ Ἀβγαύστου Καίσαρος δηλοῖ ἡ τῶν Προθονκία ὅπως πάντες οἱ ἐν γῆ ἀπογομφῶσι;

Καὶ ἀπογομφῆ ἐν πᾶσι

Ὁ τὴν Γῆν ἐξουρανόσας τῇ αὐτοῦ συγκραταάσει;

Σιωπῆ ἡ γῆ, κοιμῶνται αἱ ἀγέλαι τῶν προβάτων, Μῆνος ἀγραυλὸς ποιμένων ἀγροπνεῖ χορὸς, φυλάττων. Ἐμεῖς εἴπατε, ποιμένες, ἀν' οἱ οἰωνοὶ σιγῶσι. Ἐπὶ ἀριθμὸν ἀστέρων ἄγγαλοι ἐξαίφνης ἔσοσι

Μέλλουσι παναρημονίῳ καὶ λαμπρῇ τῇ συμφωνίᾳ: Καίριτε, Χριστὸς γεννᾷται, Κ' ἡ ἡγὼ τῶν δύο πόλων ἀπηγῆ α Χριστὸς Γεννᾷται »

Ἄγγελος οὐρανοφάντω θεοῦρουφ κορημαίος, Τὰ γενέθλι' ἀνεγγέλλει τοῦ Μεγάλου Βασιλέως. Ἡρόδωρος τῶν Ἀποστόλων, πρότερος τῶν πρωτοαλήτων, Ἄγγαρον εἰς τοὺς ἀνθρώπους εὐαγγέλιον κηρύττων, Τὰ θεμέλια τῆς νέας καταβάλλει Ἐκκλησίας Καὶ τὴν ἀπαρχὴν κομίζει τῶν ἔθνων ἐκ τῆς Περσίας. Τῆς δὲ πλείρης οἱ προσάται Τὸν Ἡρώδην ἐρωτᾷ « ποῦ ὁ Βασιλεὺς Γεννᾷται ».

Δεῦτε καὶ ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες, σὺν τοῖς Μάρτοισ καὶ Ποιμένι, Πιρασάττες τῇ ἐνσάρκῳ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν γενέσθαι, Καὶ τὸ θαῦμα προσκυροῦντες προσπετέρωμεν καὶ δῶρα, Σντροβῆς καὶ μετανοίας δεήματα σννετημοῦρα. Καὶ φηγαῖς παρθενουοῦσι τὴν μητέρα καὶ παρθένον Στέμματα μεγαλοσύνης ἀναδείξωμεν κ' ἐκείνων.

Καὶ τῆς δόξης παραστάται,

Τὸ τεμπνὸν καὶ βροτασῶων μέλωμεν « Χριστὸς Γεννᾷται ».

ΣΜΥΡΝΑΙΚΑΙ ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ

Τὰς ἐξῆς δύο ἐπιγραφὰς ἐπέδωκεν ἡμῖν ὁ καλὸς νέος Ἀθανάσιος Ι. Παπαδέκουλος, τοῦ ὁποῦ ἐπαινοῦμεν τὸν ζῆλον πρὸς τὰ ἀρχαῖα ταῦτα προγονικὰ κειμήλια καὶ τὴν φιλοπονίαν του πρὸς ἀντιγραφὴν αὐτῶν.

Αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται, ἀνευρεθεῖσαι κατὰ τὴν θεμελίωσιν τῆς νῦν οἰκοδομημένης ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Βουκάλου φαίνονται ἀρκετὰ ἀρχαῖαν καὶ ἡ μὲν πρώτη αὐτῶν, σχεδὸν πλήρης, φαίνεται ὅσα ἐπιτόμιος ἐκ στίχων ἑξαμέτρων καὶ πενταμέτρων δακτυλικῶν, γενομένη ἐπὶ τῷ θανάτῳ Ἡρόδου τινός ἢ δὲ δευτέρου δυστυχῶς εἶνε λίαν ἐλλιπής.

Ἐπιγραφή Α'.

Ο[Υ]ΣΤΕΑ ΜΕΝ ΚΡΥΠΤΕΙ ΤΙΜΩΛΟΣ... ΣΑΤΑΙΣΙΝ ΥΠΟ ΧΟΑΙΣ

Ε[Ρ]ΜΙΟΥ ΟΥΚΩ ΤΑΔΕ ΑΜΦΙΒΕΒΑΚΕ ΚΟΝΙΣ ΤΗ[Δ]ΕΦΑΝΣ ΕΞΕΣΤΑΔΕ ΠΕΤΡΑ ΚΑΘΥΠΕΡΘΕ ΑΓΟΡΕΥΕΙ Τ[Ο]Ν ΝΕΚΥΝ ΑΦΘΟΓΓ[Ε] ΦΘΕΓΜΟΜΕΝΑ ΣΤΟΜΑΤΙ ΤΟ[Υ]ΤΟ ΔΕΘΙΚΕ ΝΕ.ΜΑ... ΦΘΥΛΟΘΕΩΝ ΤΕΣΣΕΤΑ, ΟΙ Σ[Μ]ΥΡΝΗΣ ΑΓΧΙΛΑΟΙΣ ΚΕΥΑΝ ΕΠΑΙΟΣΙΝ

Ἐπιγραφή Β'.

ΓΝΗ ΓΑ ΠΟΣΙ... ΘΕΡΟΙΣ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΤΟΥΤΩ... ΟΝΤΑΙ ΟΙΕΝ ΖΜΥΡΝΗΝ... ΣΤΑΛΑΞΙΩΝ ΟΣΟΚ... ΚΕΙΝΕΝ...

Ὁ περίβολος, ἐν ᾧ αἱ ἐπιγραφαὶ, εἰσάχεται ἔτι ἀνήγειν εἰς ἀρχαῖον ἐθνικὸν ναόν, μετακληθέντα ἀκολούθως εἰς Χριστιανικόν

ΙΣΠΑΝΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ ΕΠΙ ΠΙΕΤΡΟΥ ΤΟΥ ΣΚΑΗΡΟΥ.

Κατὰ τὸ Γαλλικὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1356 ἔτους, εἰς Θερμὴν τινα ἐσπέραν τοῦ μεγάλου Σαπτεμβρίου, κεντρικῆς τρομερᾶς, ὅπου μόνον οἱ ἐπισκεφθέντες τὰς μεσημέρινας χώρας ἀνοοῦσιν, ἐξερρηγνύετο ἐπὶ τῆς Σιευλλίας καὶ τῶν περιχώρων αὐτῆς· ὁ οὐρανὸς ὠμοειδῶς περιβλεπθῆ ὀθόνην, ἐφ' ἧς ὁ μυκώμενος κερκυνὸς διέτρεχεν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ ἄλλου ἄκρου, καὶ ἐν τούτοις χειμάρροι βροχῆς κατέπιπτον ὡς μύδροι ἐκτρανδοκίζομενοι ἀπὸ κρητῆρα ἡραίστιον. Ἐνίστε οἱ σιπὴ φωτὸς ἀπειπάτο ἀπὸ τοῦ μεγάλου ἐκείνου κρητῆρος, διέτρεχεν ὡς βέλος τὴν μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ἀπὸστατον καὶ ἐκυλίετο, ὡς ὄρις εἰς τὴν κορυφὴν τινος ἑλάτου· τὸ δένδρον ἠγκυπεν ἀμέσως ὡς γιγάντιος φάρου, ἐφύτιζεν ἐπὶ μικρὸν τὸν κρημὸν ἐπὶ τῷ ὅποιον ἀνεψύχαι καὶ, σθεανάμενον μετ' ὀλίγον, ἄρπεν εἰς βλάθ σκότος τὸν κύλιον τὸν ὅποιον εἶχε φωτίσει.

Κατὰ τὴν θουελλώδη καὶ βροχερὰν ἐκείνην ἐσπέραν, ἦτις ἐφάνετο προαναγγέλλουσα νέον κατακλιωμὸν, δύο κυνηγοί, χωρισθέντες ἀπὸ τὴν συνοδίαν των καὶ σύροντες ἀπὸ τὸν χαλιὸν τοὺς ἵππους των μὴ δουκόμενος πλέον νὰ τοὺς φέρωσι, κατέβησαν εἰς τὸ πετρώδες ἔδαφος, ἦτις τὴν ὕψην ἐκείνην ἐχρησίμευσεν ὡς κοίτη ἑνὸς τῶν μυρίων χειμάρρων, οἵτινες κατέπιπτον ἀπὸ τὸν μεσημέριον ἐλικοειδῆ ποταμὸν ὅπου τινὸς τῆς Σιερρα-Μορένας εἰς τὴν κοιλάδα, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ῥέει ὁ Γουαδουαλιεθῆρος. Ἐνίστε οἱ ὀδοιπόροι οὗτοι, οἵτινες ἐδάδιζον ἐν σιωπῇ ὡς ἄνθρωποι ἀποπλανηθέντες, ἐστέκοντο καὶ ἠκραζόντο, μήπως ἀκούσωνται ἄλλον τινὰ κρότον παρὰ τὸν τοῦ κερκυνοῦ· ἀλλὰ τὰ πάντα ἐφαίνοντο ὅτι ἐσίγων ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ νὰ ἀκουσθῆ ἢ λαλοῦσα εἰς τὸν οὐρανὸν μεγάλη φωνή· ἐπὶ τέλους, εἰς στιγμὴν κατ' ἣν ὁ ἀπκυθίσας κερκυνὸς ἐφαίνετο ἀνακυβίς, ὁ νεώτερος τῶν δύο κυνηγῶν, νέος ὑψηλόσωμος εἶκοσι δύο ἔως εικοσιτεσσάρων ἐτῶν, τὴν κόμην ἔχων ξανθὴν καὶ μακρὰν, τὸ μέτωπον λευκὸν ὡς ἀνθρώπου τραφέντος διὰ τοῦ μητρικοῦ γάλακτος τῆς Ἀρκατοῦ, τοῦ χαρακτῆρος κοινωνικῶς καὶ ἤθος εὐγενές καὶ μεγαλοπρεπές, ἔφραεν εἰς τὸ στόμα του ἐλεφαντίνην σάλπιγγα, καὶ ἐξέβαλεν ἦχον τῶσφ ὀξύν καὶ διαρκῆ, ὡστε, ἐν τῷ μέσῳ τῆς τρικυμίας καὶ τοῦ χάους ἐκείνου, οἱ ἀκούσαντες αὐτὴν ὡς ἐνόμιζον ὅτι ἤκουον τὴν πρόσκλησιν τοῦ ἀγγέλου τῆς τελευταίας κρίσεως. Τρεῖς ἢ τετράκις ὁ πλανηθεὶς κυνηγὸς ἐπανέλαθε τὸ σάλπιγγά του, ἀλλ' εἰς μάτην. Ἦκουσε μὲν ἦχον

ὄρεινης σάλπιγγος ἀποκριθείσης, ἀλλ' ἦχον τῶσφ ἀδύνατον καὶ τῶσφ μακροχρονίαν, ὡστε οἱ δύο κυνηγοί ὑποπετεύθησαν μὴ ἦτο ἢ ἦχον τῆς σάλπιγγος των. Τότε ὁ νεώτερος τῶν δύο ἔδοι-τόρων ἔφραε καὶ πάλιν τὴν σάλπιγγα εἰς τὰ χεῖρα του καὶ ἐσάλπισε μὲ δύνάμιν αὐξήθεισαν ὑπὸ τῆς ἐλπίδος· ἀλλὰ τὴν φωνὴν αὐτὴν οὐδενί τῷ ἔφραεν ἀμφιβολία, διότι οἱ ἀνακυβι-θέντες ἦχοι, ὀξύτεροι τῶν τῆς σάλπιγγος του ἔφραεν τὸ σούφφ ἀνακυβιμένοι, ὡστε ὁ κυνηγὸς ἐγνώρισεν ἀμέσως πῶθεν ἦρχοντο. Ἐξείψεν λοιπὸν πᾶσαν τὴν χαλιὸν τοῦ ἵππου του εἰς τὰς χεῖρας τοῦ συνοδοιπόρου του, ἀνέβη εἰς ὑψηλὸν μέρος καὶ, στρέψας τὸ βλέμμα εἰς τὴν κοιλάδα τὴν ὅπου ἐφύτιζον ἐκ διαλειμμάτων ταχέως ἀστραπαὶ μέγροι καὶ αὐτῶν τῶν ἀπωτέρων ἄκρων τῆς, παρετήρησε, τέσσαρα σχεδὸν στάδια μακρὰν τοῦ μέ-ρους ἔπου ἴτατο, εἰς τὰ πλευρὰ ὅρους τινὸς κειμένου ἀπέναντι μέγρη πῦρ ἀνημμένον ἐπὶ τῆς κορυφῆς βράχου τινός. Ἐπὶ μικρὸν ἀμφοτέρωθεν ἀν τὸ πῦρ ἐκείνο ἀνῆρθη ἀπὸ χεῖρα ἀνθρώπων ἢ ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ σάλπισας καὶ τρίτον ἐντόνω εἶδεν, ὅτι εἰ ἀποκριθέντες ἦχοι ἦρχοντο τῶσφ κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὸ μέ-ρος ἔπου ἔλασε τὸ πῦρ, ὡστε δὲν ἐδίστασε πλέον νὰ κατεβῆ εἰς τὴν φάραγγα, ἔπου τὸν ἐπερίμεναν ὁ συνοδοιπόρος του, καὶ νὰ κινῆσθαι μετ' αὐτοῦ ἀμέσως ἐκεῖ. Ἦνόντι, μετὰ μίαν ὥραν παρείαν ἐν τῷ μέσῳ τῶν καμπίων τῆς ἀστραπῆς, ἐπαναλωμθάνοντες ἐνίστε τὸ σάλπιγγά των, εἰς ὃ εἶδοντο ἀπάντησις πλέον εὐδαιμονίας, ἔφρασαν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους καὶ εἶδον εἰς τὸ ἄλλο πλευρὸν τοῦ βουνοῦ τὸ πῦρ, τὸ ὅπου τοῖς ἐχρησίμευσεν ὡς φάρου, φωτίζον μικρὰν τινα οἰκίαν ὀμοειδῆσαν ἀγροικίαν. Ἀλλὰ με-ταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς οἰκίας ἔφραεν ἐρημητικὸς καὶ ἐξηγητικὸς ὁ Γουαδουαλιεθῆρος.

— Ὁ Ἄγιος Ἰάκωβος νὰ μᾶς βοηθήσῃ! ἀνέκραξεν ὁ νεώ-τερος τῶν δύο κυνηγῶν ἰδὼν τὸν ποταμὸν, διότι φοβούμαι, φερ-ράνδε, ὅτι ἐκχέμεν ἀνωρελῆ ὁρμὸν, καὶ ὅτι δὲν μᾶς μὲνει ἄλλο εἰμὴ νὰ ζητήσωμεν καμμίαν τρύπαν, ἔπου νὰ περάσωμεν τὴν νόκτα.

— Καὶ διατί, αὐθέντα μου; ἠρώτησεν ὁ ἀνθρωπος πρὸς ὃν ὁ νέος κυνηγὸς ὠμίλησε.

— Διότι μόνος ὁ Χάρις εἶνε ἱκανὸς νὰ τολμήσῃ εἰς τοιαύ-την ὕψην νὰ περάσῃ τὸν καταχθόνιον ποταμὸν, τὸν ὅπου ὡνό-μασαν μὲν οἱ ποιηταὶ Γουαδουαλιεθῆρον, ἀλλὰ ἦτον προτιμότερον νὰ δομασούν Ἀχέροντα.

— Ἰσως ἀπατάσθε, Μεγαλειότατε, εἴμεθα παλὺ πλησίον τῆς οἰκίας αὐτῆς, ὡστε ἠμποροῦν νὰ ἀκούσων τὴν φωνὴν μας καὶ ὑποσχόμενοι βέβαια μεγάλην τιμὴν ἀνταμοιβὴν εἰς τοὺς κατοι-κούοντας αὐτήν, λέγοντες προσέτι ποῖος εἶσθε...

— Μὲ τὴν ἀλήθειαν! ἀνέκραξεν ὁ δὸν Πέτρος, διότι ὁ ὑψηλόσωμος ξανθότριξ νέος ἦτο ὁ βασιλεὺς τῆς Κασ-τιλλίας, φυλάξου, διὰ τὸν Θεόν! Φερράνδε! ἠμπορεῖ νὰ εὐ-ρεθῆ ἐκεῖ κανεὶς ἀπὸ τοὺς διαβολοαδελφούς μου, διὰ νὰ μοι δώσῃ τὴν φιλοξενίαν τοῦ τάφου, καὶ νὰ διπλασιάσῃ μὲ τὴν τι-μὴν τοῦ αἵματός μου τὴν ἀνταμοιβήν, τὴν ὅπου ὅταν τὸν προσέ-φραε. Ὅχι, ὄχι, Φερράνδε, εἰς τὴν φυγήν σου, μὴ εἴπῃς λέ-ξιν μίτη διὰ τὴν θέσιν μου μίτη διὰ τὴν κατάστασίν μου.

— Ἄρα, ἀρκεῖ, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ Φερράνδος, κύ-φια τὴν κεφαλὴν εἰς δεῖγμα ὑποταγῆς καὶ σεβασμοῦ.

— Ἐπειτα εἶνε ἀνωρελὸς καὶ τούτο, ἀνέκραξεν ὁ δὸν Πέτρος, διότι, ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ, ἰδοὺ μὴ λέμβος ἐκεῖ, ἢ ὅπου μακρύνεται ἀπὸ τὸ παράλιον.

— Πλέπετε, Μεγαλειότατε, ὅτι κρίνετε κακῶς τοὺς ἀν-θρώπους;

— Ἄντ' Φερράνδε! πρέπει νὰ ἠξεύρης, ὅτι ἐγὼ κρίνω καὶ τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὅπου μὲ περιστοιχίζουσι καὶ τί νὰ εἶπω! ἂν ἐξικρέσῃς μερικούς, οἱ λοιποὶ ἀτιμᾶζουν τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἐἶτε δέει ὁ Φερράνδος ἦτο ἐντελὸς σύμματος μὲ τὴν γνώ-μην τοῦ βασιλέως, εἶτε δέει δὲν εὖρε λόγον νὰ ἀπαντήσῃ. ἐσιώ-πησε καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἀμφοτέρων προσηλωθήσαν ἐπὶ τῆς λέμ-βου, ἦτις ὄλονεν ἐπροχώρει πρὸς αὐτοὺς, κινδυνεύουσα κατ' ἐκά-στην στιγμὴν νὰ κρηκοσθῆ ἀπὸ τὸ ρεῖμα ἢ νὰ συνταβῆ ἀπὸ τὰ ἀκροαυθούοντα τὰ ρεῖθρα ἐκρυβόμενα δένδρα. Ἢ λέμβος ἔφε-ρεν ἄνθρωπον τεταραχένοντα ἔως τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν ἡλι-κίας, πρόσσωπον ἔχοντα ζωηρόν, εἰλικρινὲς καὶ ἄβολον καὶ, κρηγ-μα ἀξιοπικαστήσαν, ὁ ἀνθρωπος οὗτος, ὑπὸ τοιοῦτου κινδύνου περιστοιχισθῆς, ἐκωπληάτε με ψυχικὴν γαλήνην καὶ τῆξιν κινήσαν ἀποδαικνύσαντι γενναίωσιν ἐξ ἐκείνων, αἱ ὅπου ἐνυπέρχουσι μόνον εἰς ὀλίγας ἐκκεντὰς καὶ εὐγενεῖς ψυχὰς, αἵ-τινες διευθύνουσι χωρίον ἢ κράτος κατὰ τὰς βουλὰς τοῦ Θεοῦ, ὅστις τὰς ἔθεσεν εἰς τὸ κατώτερον ἢ ἔξοχώτερον μέρος τῆς κοι-νωνίας, ἡμᾶ ἐλθοῦσας εἰς τὸν κόσμον. Ἐπροχώρει λοιπὸν βρα-δέως, ἀλλὰ μὲ τοιαύτην ἐπιβεβίβητα καὶ δύνάμιν, ὡστε ὁ δὸν Πέτρος, μέγρος ἐκτιμηθῆς τῶν ἀσκήσαν τοῦ σώματος εἰς τὰς ὁποίας ἔφραε, τὸν παρετήρει πλησιάζοντα ἐκωπῆτος. Φθὰς δὲ πό-δας τινὰς μακρὰν τῆς παραλίας ἐπέβησεν εἰς τὴν ἕρραν μὲ προσ-οχὴν καὶ ἐλαττωτικότητα ὅπως διόλου ὄρεινήν. καὶ σῦρας τὴν λέμ-βον μὲ σχοινίον ἱππέτου τὴν ἔφραε σιμὰ τῆς ὄχης, ἔτασε τὴν χεῖρα πρὸς αὐτὴν καὶ μὲ τόνον ἀρελῆ, ὡς ὅν μὴ εἶχε διόλου κινδυνεύσει.

— Εἰτέλθετε, κύριοι, τοῖς εἶπε, κλίνας μὲ σεβασμὸν ἀλλ' ὄ-χι καὶ μὲ ταπεινῶσιν τὴν κεφαλὴν.

— Καὶ οἱ ἵπποι μας, ἠρώτησεν ὁ δὸν Πέτρος, τί θὰ γίνουσι;

— Μὲ: ἀκολουθοῦν κολυμβήντες, αὐθέντα μου, ἀφοῦ μάλιστα δέσωμεν τοὺς χαλινοὺς πολὺ κοντὰ εἰς τὴν λέμβον, διὰ νὰ κρα-τῶσι τὰς κεφαλὰς των ἔξω ἀπὸ τὸ νερόν· δὲν ἔχομεν νὰ φοδη-θῶμεν τίποτε.

Ὁ δὸν Πέτρος καὶ ὁ Φερράνδος ἔκαμαν ἔπου ὁ ὄρεινός τοῖς παρηγγεῖλαι· καὶ τῶσφ ἐφίεσαν εἰς τὴν ἄλλην ὄχλην διὰ μυσίαν κινδύνων. ἀλλὰ χωρὶς νὰ κἀθίσαι τῶσφ ἐπιβεβίβητα καὶ δύνά-μιν ἐδείξαν ὁ κρηρὸς των. Μετ' ὀλίγον καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἵπποι ἀπέβησαν εἰς τὴν ἕρραν, ὁ δὲ ὄρεινός προπερευμένος διὰ νὰ διεξῆ τὴν ὁδὸν τοὺς ἔφραε δι' ὀμιλῆς ἀστραπῆ εἰς τὴν καλύβην, εἰς ἣν πρὸ μίαν ὥραν ἀπέβησαν ὅλοι αἱ ἐπιθυμίαι των. Ἦνώπιον τῆς ὕψους ἴτατο νέος εἰκοσιετής, ὅστις τοὺς ἐπερίμενε καὶ, λαθῶν τοὺς ἵππους ἀπὸ τὸν χαλιὸν, τοὺς ἔφραεν εἰς τὸ παράρηγμα.

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ Ἰουμ. Δ', Τευχ. Μ')

— Τί νέος εἶνε αὐτός; ἠρώτησεν ὁ δὸν Πέτρος ἰδὼν τὸν νεο-νίαν μακρυνθέντα.

— Ἦνε ὁ υἱός μου Ἰωάννου, αὐθέντα.

— Ὁ υἱός σου; καὶ διατί νὰ ἀρῆσῃ τὸν πατέρα του νὰ ριφο-κινδυνεύσῃ διὰ νὰ μᾶς ζητήσῃ, ἐνῷ αὐτὸς ἔμενον ἐδῶ περιμένον;

Μὲ συμπάθειον, αὐθέντα, ἀπεκρίθη ὁ ὄρεινός· αἱ ἀκούσας κατὰ πρῶτον τὸν ἦχον τῆς σάλπιγγος σὰς, τὸν ἔστειλε εἰς τὴν Καρμύναν νὰ ἀγοράσῃ ὀλίγα τροσίμα· διότι ἐγνώριζα, ὅτι σὴ-μερον ἦτον μέγρη κυνηγῶν εἰς τὸ πλησιάζοντα δάσος καὶ δὲν μὲ ἔμενον ἀμφιβολία, ὅτι εἶσθε ἀπὸ τοὺς πλανηθέντας κυνηγούς καὶ ὅτι ἤρχεσθε λιμώττοντας. Ἐπεθύμησα λοιπὸν νὰ σὰς προσ-φέρω κατὰ τι καλλίτερον ἀφ' ἑστὶ ἠμπορεῖ νὰ εὕρῃ τις συνήθως εἰς τὴν καλύβην πτωχοῦ ὄρεινοῦ· ἂν ἦτον ἐδῶ, δὲν ὄκα ἤρχετο νὰ σὰς ζητήσῃ χωρὶς ἐμέ, οὔτε ἐγὼ χωρὶς αὐτόν ὅτ' ἠρχόμεθα μαζῆ.

— Πῶς δομασῶσαι; ἠρώτησεν ὁ δὸν Πέτρος.

— Ἰωάννης Παρχάλης, δούλος τῆς εὐγενείας σὰς.

— Λοιπὸν! Ἰωάννης Παρχάλης, εἶπεν ὁ βασιλεὺς· ἦθελα νὰ εἶχα πολλοὺς παρχάτους ὡς σέ, διότι εἶσαι ἀξίωτος ἀνθρώπος. Ὁ Ἰωάννης Παρχάλης ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ὡς ἀνθρώπος, ὅστις δέχεται φιλοφροσύνην τῆς ὁποίας τὴν ἀξίαν γινώσκει· καὶ, δεῖξας διὰ τῆς χεῖρός τὴν ὕψην τῆς καλύβης του, προσεκάλεσε τοὺς ὀδοιπόρους νὰ εἰσεέλθωσι.

Ἐἶρον δὲ τὴν τράπεζαν ἐτοιμασθεῖσαν ὑπὸ τῆς οἰκονόμου καὶ πῦρ λαμπρὸν εἰς τὴν ἐστῆν, ἔφρα ἀπεδείκνυσεν. ὅτι ὁ Ἰωάννης Παρχάλης εἶχε φροντίσει διὰ τὴν ἑραπείαν καὶ τῶν δύο μεγα-λειτέρων ἀνθρώπων εἰς τοιαύτας περιστάσεις, τοῦ φύχους καὶ τῆς πείνης.

— Ἰδοὺ ἐν ἐπανωφόριον, εἶπεν ὁ δὸν Πέτρος· ρίψας τὸ ἐπανω-φόριον του εἰς ἄκραν τινὰ τῆς καλύβης, τὰ ὅπου ἐζυγίσει ἐκα-τὸν λίτρας, καὶ νομίζω ὅτι, ἂν τὸ σπρίγγι τις ὅτ' ἐβράβη ἄρε-κὸν νερόν διὰ νὰ γεμίσῃ μιαν στέραν.

— Ἄν ἀγαπᾶτε, αὐθέντα μου, εἶπεν ὁ Ἰωάννης Παρχάλης, ἠμπορῶ νὰ σὰς δανείσω καὶ ἀπὸ ἐδικὰ μου καὶ ἀπὸ τοῦ υἱοῦ μου φορέματα, τὰ ὅπου, ἂν καὶ χροῦν, εἶνε προτιμότερα τῶρα ἀπὸ αὐτὰ τὰ ὅπου φέρετε, καὶ ἔως ὅτου στεγνώσωσι...

— Ἄν ἀγαπᾶμεν, ἐρωτᾶς, φίλε; μὴ τὴν ζωὴν μου, δὲν γνω-ρίζω ἂν ὑπάρχει πλανηθεὶς κυνηγός, ὅστις θὰ ἤρνεῖτο τοιαύτας προσφοράς! Ὁ γλῆγορα, ὀγλίγορα τὰ φορέματα, διότι βλέπω ἐκεῖ τὸ δειπνον καὶ μὲ περιμένει, καὶ πῶσθε με, δὲν ἠμπορῶ νὰ χάσω πολλὸν καιρὸν διὰ νὰ ἀλλάξω αἰσθάνουμαι τὴν ἀνάγκην νὰ ὑπάγω νὰ εἶπω δύο λόγια εἰς τὸ δειπνον ἐκεῖνο.

Ὁ Ἰωάννης Παρχάλης ἠνοῖξε τὴν ὕψην μικροῦ τινος θαλά-μου, ἔπου ἐφαίνετο κλίτη καὶ ἀνημμένον φῶς, καὶ ἐλβαλὼν φο-ρέματα τὰ ἠπλωσεν ἐπὶ σκίμπεδος, καὶ ἄφραε τοὺς ξενικόμε-νους μόνους. Οὗτοι δὲ ἤρχεσαν εὐθὺς νὰ ἀλλάξωσι.

— Λοιπὸν, Φερράνδε, εἶπεν ὁ δὸν Πέτρος, φρονεῖς ὅτι ἂν ἔλεγα τὸ δνομά μου, ὅτ' ἐμὲ ὑπεδέχοντο καλλίτερα;

— Τὸ βέβαιον εἶνε, ἀπεκρίθη ὁ αὐλικός, ὅτι ὁ ξενωδόχος μας ὅτ' ἐμὲ μεταχειρίζετο μὲ πλειότερον σεβας, ἀλλ' ὄχι καὶ μὲ πλειότερον εἰλικρινείαν.

— Αὐτὴ ἴσα ἴσα ἢ εὐλακρύνει με μαγαύει, Φερράνδα. Πολ- λάκις, ὅταν περιηρόμενη ἀγνώστως, ἀφελήθη ἀπὸ τῆς θεοθέτου μοι συμβουλίας, ἀλλ' ἔγι ἀπὸ τοῦ ἀποδιδόμενου εἰς τὸν βασι- λῆν ἐπιόντου. Ἐπιθυμῶ νὰ συνομιλήσω μὲ τὸν ἀξιόλογον αὐτὸν ἀνθρώπου, Φερράνδα.

— Δύσκολον δὲν εἶνε, Μεγαλειότης, καὶ πιστεύω, ὅτι δύνα- σθε νὰ ἦσθε βέβαιος διὰ τὴν εὐλακρύνειαν τῶν ὅσα ὑμᾶς εἶπη. Ἐπειτα ἔτι καὶ ἂν εἰπούς εἰς τὴν Μεγαλειότητά σας εἶνε πάν- τοτε εὐχάριστος.

— Ἔστω! εἶπεν ὁ δὸν Πέτρος. Καὶ ἐνδοθέντες ἐπανήλθον εἰς τὴν αἰθούσαν ἔπου ἦσαν ἐτοιμὸν τὸ δεῖπνον.

— Πᾶ! εἶπεν ὁ βασιλεὺς, δικτὶ βλέπω δύο μόνον πινάκια εἰς τὴν τράπεζαν;

— Μήπως περιμένετε κινεῖν νέον σύντροφον; ἠρώτησεν ὁ Πασχάλης.

— Ὅχι, χάρις τῷ Θεῷ! ἀλλὰ σὺ καὶ ἡ οἰκογένειά σου ἐδει- κνήσατε;

— Ὅχι, ἀκόμη, αὐθέντα! ἀλλὰ γνωρίζετε, ὅτι δὲν ἀμιγῆς εἰς πτωχούς ἀνθρώπους νὰ καθίσουν εἰς τὴν τράπεζαν μαζῇ μὲ τό- σον εὐγενεὶς αὐθέντας; ἡμεῖς ὅα σὰς ὑπερτώμεν ἐνῶ δεῖπνεῖτε, καὶ δεῖπνοῦμεν ἔπειτα.

— Μὰ τὸν ἦρον Ἰάκωβον! δὲν γίνεται τοῦτο, φίλε μου, εἴ- πεν ὁ δὸν Πέτρος. Καὶ σὺ καὶ ἡ σύζυγός σου ὅα καθίσετε μαζῇ με εἰς τὴν τράπεζαν, ὁ δὲ υἱός σου ὅα μὰς ὑπερετῆ, ὅχι ὅτι θέλω νὰ κἀμοὶ διακρίσιν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἡμῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶνε ὁ νεώτερος, καὶ εἶνε χρεὸς τοῦ νεωτέρου νὰ ὑπερετῆ τοὺς γερωνότερους. Ἦλα, Ἐμμανουήλ, σὲ κἀμοὶ ἀρχιεπιτοχόν μου καὶ ἀρτοδότῃ μου θέλωσαι τὸ ὑπεύργημα αὐτό;

— Ἦ δέχομαι καὶ τὴν ὑπέραν αὐτήν, ἀπεκρίθη ὁ Ἐμμανουήλ, καὶ δίδει μὲ τὸ προσφέρει ἐμείνος τὸν ὅποιον εὐλοξουόμεν.

— Πῶς! ἀνέκραξεν ὁ δὸν Πέτρος, ὅα ἀπέδραλλας τοιαύτην θέσιν, ἂν σ' ἐπροσφέρω εἰς τὸν οἶκον πλουσίου τινὸς ἀρχοντος;

— Μάλιστα.

— Καὶ ἂν σὲ τὴν ἐπροσφέρω διὰ τὸν οἶκον δυνατοῦ τινος πρίγκηπος;

— Δὲν ὅα τὴν ἐδεχόμεν καὶ τότε.

— Ἀλλ' ἂν σὲ τὴν ἐπροσφέρω διὰ τὰ ἀνάτορα τοῦ βασιλείου;

— Οὔτε τότε ὅα τὴν ἐδεχόμεν.

— Διὰτί;

— Διότι προτιμῶ νὰ ἦμαι ὁ ἔσχατος τῶν ὄρειων, παρὰ ὁ πρῶτος τῶν ὑπερειῶν.

— Περιέρχον! ἀνέκραξεν ὁ Πέτρος, ἔχετε βλέπω υἱὸν μὲ ἀλ- λουότους ὀρέξεις; Ἦν δὲ ἐν τοσαύτῃ τῇ εἴμαι πολὺ ὑπόχρεως, διότι ἀναγκάζεται σήμερον νὰ ἐνεργῇ ἐναντίον τῶν συνηθει- ῶν του.

— Βέβαια! διότι σήμερον, ἀπήνησεν ὁ Πασχάλης, εἰσθε με- γαλειότερος ἀπὸ ἀρχοντα, μεγαλειότερος ἀπὸ πρίγκηπα, μεγαλει- ὀτερος ἀπὸ βασιλέα.

— Ἦ! καὶ τί εἶμαι λοιπὸν; ἠρώτησεν ὁ δὸν Πέτρος.

— Εἶσθε ξένος ἡμῶν, ἀπεκρίθη κλίνας τὴν κεφαλὴν ὁ Πα-

σχάλης μὰς στέλλεσθε ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐνῶ οἱ ἀρχοντες, οἱ πρίν- κηπος καὶ οἱ βασιλεῖς

— Σὰς στέλλονται ἀπὸ τὸν διάβολον πάς; ἀνέκραξεν ὁ δὸν Πέτρος, στραφεὶς εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ταίνας τὸ ποτήριόν του εἰς τὸν Ἐμμανουήλ.

— Δὲν ἤθελα νὰ εἰπῶ τοῦτο, ἀπεκρίθη ὁ Πασχάλης καὶ ὄμως, καθὼς κηγάσιν τὰ πράγματα εἰς τὸ ταλαίπωρον τοῦτο βασιλείον τῆς Καστιλλίας, κλησιάζω ἐνίοτε νὰ τὸ πιστεύσω.

— Ἐπίτρου λοιπὸν καλλίτερον εἰς τὴν Ἀραγωνίαν;

— Ὅχι, εἶπεν ὁ ὄρεινός μεταξὺ Πέτρου καὶ Πέτρου, μεταξὺ σκληροῦ καὶ σκληροῦ (1), μεταξὺ Τιθερίου καὶ Νέρινονος καμ- μία διαφορά δὲν ὑπάρχει.

— Ὁ δὸν Πέτρος ἔδραξε τὰ χεῖρά του καὶ ἔβαλε τὸ ποτήριόν του ἐπὶ τῆς τραπέζης, χωρὶς νὰ τὸ κενύσῃ ἐντελῶς; ὁ Φερράν- δος ὠχρίασεν.

— Ἦλα πολυλογᾷ, ὄλονεν νὰ ἐμιλήσῃ θέλει, εἶπεν ἡ Ἰωάννα; κἀμεις καλὰ νὰ σιωπήση.

— Ἄρες, μόνον, τὸν πατέρα νὰ ἐμιλήσῃ, εἶπεν ὁ Ἐμμανουήλ. ὅτι λέγει εἶνε ὄρθον.

— Βέβαια, βέβαια, ἐπανέλαθεν ὁ βασιλεὺς, ὅτι λέγει εἶνε ὄρθον ἔπρεπον ὅμως νὰ μὴ συγχέησιν τὸν δὸν Πέτρον τῆς Ἀρα- γωνίας μὲ τὸν δὸν Πέτρον τῆς Καστιλλίας, ἔπρεπε νὰ μὴ λη- σμησῆσθαι, ὅτι ἂν ἔλοι θνομάζουσι τὸν ἕνα Σκληρόν, μερικοὶ θνο- μάζουσι τὸν ἄλλον Δικαιοδότῃν.

— Μάλιστα, μάλιστα, ἀπεκρίθη ὁ Πασχάλης, τί ὠραία ἐνεργεῖται ἡ δικαιοσύνη; οὔτε κλεπῆ, οὔτε δολοφονία πράττεται πλέον εἰς τὴν Σιδιλλίαν.

— Τοῦτο δὲν ἀνάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ βασιλέως, κύριε Πασχάλη, ἀνάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ εἰσαγγελέως.

— Δικτὶ λοιπὸν ὁ εἰσαγγελεὺς δὲν ἐτελεῖ τὸ χρέος του;

— Καὶ ποῦ ἡμπορεῖ νὰ γνωρίξῃ τοὺς αὐτοσυργούς ἔλων τῶν ἐγκλημάτων, τὰ ὅποια πράττονται εἰς μεγάλην πόλιν;

— Ἦναι χρεὸς του νὰ τοὺς γνωρίξῃ καὶ ἂν ἦμην ὁ βασιλεὺς δὸν Πέτρος, τὸ ὅποιον; ὁ Θεὸς νὰ μὴ τὸ δώσῃ! ἐγνώριζα ἐγὼ πῶς; νὰ τὸν κἀμοὶ νὰ τοὺς ἀνακαλύψῃ.

Καὶ τί ἤθελες κἀμοι, Πασχάλη;

— Ὅα τὸν ἔλαμνα ὑπόλογον διὰ τὰς κλοπὰς, ὅταν ἐκλέπτοντο χρήματα νὰ πληρώνη χρήματα καὶ διὰ τὰς δολοφονίας, ὅταν ἐκόπτετο κεφαλὴ νὰ τὴν ἀντικαθίστῃ μὲ τὴν ἐδικήν του.

— Καὶ πιστεύεις, ὅτι ὅα εὐρίσκειτο τότε ἄνθρωπος νὰ δεχθῇ τοιοῦτον ὑπεύργημα ὑπὸ τοιούτους ἔρους;

— Ὅα τὸ ἐδέχετο ὁ πρῶτος τίμιος ἄνθρωπος, αὐθέντα μου.

— Ἀλλὰ, μὰ τὸν καιρὸν ὁ ὅποιος παρέρχεται! εἶπεν ἀνα- κωγχάσας ὁ δὸν Πέτρος, δὲν ἠξούρεις πόσον σπάνιον πρᾶγμα εἶνε νὰ εὕρῃ τις τίμιον ἄνθρωπον;

— Ἦναι σπάνιον, διότι τὸν ζητοῦν εἰς τὰς πόλεις, εἶπεν ὁ Ἐμμανουήλ.

(1) Πέτρος ὁ Σκληρός, υἱὸς τοῦ Ἀλφόνσου Θ', ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ἀραγωνίαν, καθ' ὃν χρόνον Πέτρος ὁ Σκληρός, υἱὸς τοῦ Ἀλφόνσου ΙΑ', ἐβασίλευεν εἰς τὴν Καστιλλίαν.

— Περράνδρον! ἀνέκραξεν ὁ βασιλεὺς, ἔχεις αὐτοῦ, κύριε Πα- σχάλη, ἕνα υἱὸν ὁ ὅποιος ἔχει κλειότερον νόον ἄφ' ὅσον ἔπρεπε νὰ περιμείνῃ τις ἀπὸ τὴν ἡλικίαν του, καὶ ὁ ὅποιος δὲν ὀμιλεῖ μὲν συζυγᾷ, ἀλλ' ὅταν ὀμιλῇ, ὀμιλεῖ μὲ φρόνησιν. Ἦν τοσαύτη ἤθελα νὰ σὲ ἰδῶ εἰσαγγελέα, φίλε μου, διότι βέβαια ἔχεις τὸ κύριον πλοσθένημα, τὸ ὅποιον ζητεῖς διὰ τοιαύτην θέσιν.

— Ἐλάετε, αὐθέντα μου, εἶπεν ὁ Πασχάλης ἀλλ' ἂν ἦτο δύνα- τὸν νὰ καθέξω τοιαύτην ὑψηλὴν θέσιν, δὲν ὅα ἐνέδειξαι εἰς κινέ- ναι καὶ ἂν δὲν καθέρθωκα νὰ ἀνακαλύψω τὸ ἔγκλημα ἢ τὸ κα- κούργημα, τοῦλάχιστον ὅα κητεδύωκα τὸν ἔνοχον, ὅσον ἰσχυρὸς καὶ ἂν ἦτον, εἴτε παντοδύναμος τις πρίγκηψ, εἴτε βασιλεὺς.

— Ἀλλὰ, εἶπεν ὁ δὸν Πέτρος μετὰ μικρᾷ σιωπῇ, ὑπάρχουν πράξεις τὰς ὅποιαι ὁ λαὸς χαρακτηρίζει ὡς κακούργηματα, διό- τι ἐλέπει τὰ ἀποτελέσματα καὶ ὄχι τὰς αἰτίας, αἱ ὅποια ὅμως εἶνε πολιτικαὶ ἀνάγκαι ἐπιβαλλόμεναι εἰς τοὺς βασιλεύοντας.

— Ἀλλ' ἐγὼ ἐνωῶ τὰς ἐνόπλους ἐκείνας κλοπὰς, αἵτινες εἰς μίαν στιγμὴν κητετρέφουσι δολοφονίαν οἰκογένειαν; ἐνωῶ τὰς διὰ τοῦ ξίφους ἢ τοῦ ἐργχειοῦ δολοφονίας, αἵτινες κατ' ἐκαστην νύκτα αἰματύνουσι τοὺς ὄρους τῆς Σιδιλλίας; ἐνωῶ τέλος πη- ντην πᾶν ὅ, τι ὅα ἐξηρατόν ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν μου εἰς τὸν βασιλέα βεβαίως ὅα ἔριναι τὰ προνόμιά του.

— Δὲν βλέπετε ὅτι οἱ κύριοι εἶνε κωρακτεμένοι, εἶπεν ἡ Ἰωάννα μὴ ὑποφερούσα νὰ βλέπῃ τὸν σύζυγόν της ἀναμιχθέντα εἰς τοιαύ- τὴν συζήτησιν, καὶ ὅτι ὅα προτιμῶν νὰ ὑπάγουν νὰ ἀναπαυθοῦν παρὰ ν' ἀκούουσι αὐτὰ τὰ κωρακτεμένα;

— Ἔχετε δίκαιον, εἶπεν ὁ Πασχάλης, καὶ ἐλπίζω ὅτι ὅα μὲ συγχωρήσουν οἱ κύριοι ἀλλ' ὅταν μὲ ἀναμιγρῶναι τυχαίως εἰς ἕν ἀντικειμένον, πρέπει νὰ εἶπω πᾶν ὅτι, φρονῶ.

— Καὶ ἐπειδὴ δὲν τὰ εἶπας ἴσως ὅλα, σύνταξεν, προσέθεσεν ὁ δὸν Πέτρος, σὲ ὑπόσχομαι νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν συνομιλίαν αὐτήν.

— Φυλακίζετε, αὐθέντα, εἶπεν ὁ Πασχάλης, διότι λέγοντες τοῦτο ἀναγκασθέντες τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπισκευθῆτε ἐν νέου τὴν πενιχρὴν καλύθην μου.

— Καὶ ὅα φυλάξω μὲ εὐχαρίστησιν τὴν ὑπόσχεσίν μου, ἂν ἢ κλίη σου ἦνε ἐπίσης καλὴ ὡς καὶ ὁ δεῖπνος σου. Καλὴν νύκτα, Πασχάλη.

— Ὁ Θεὸς μετ' ἡμῶν, κύριε ἱππότη.

Καὶ χαριετίσας διὰ τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς χειρὸς τὸν Ἐμμανουήλ καὶ τὴν Ἰωάνναν ὁ βασιλεὺς, εἰσῆλθεν εἰς τὸν θαλάμω- ἰον μὲ τὸν Φερράνδρον Κάστρου.

Μόλις ἔμειναν δὲ μόνον, ὁ Πασχάλης, ἡ γυνὴ του καὶ ὁ υἱὸς των, καὶ ἡ Ἰωάννα ἤρχισε τὰς ἐπιπλήξεις τῆς.

— Καμφορέεις τὰς μὲ αὐτὰ τὰ ὅποια ἔλαμνα, Πασχάλη; τῇ εἶπε σταυρώσασα τὰς χεῖρας καὶ ἀτενίσασα αὐτὸν κατὰ πρόσω- πον. Καὶ τί ὅα ἔλαμνα, ἂν αὐτοὶ οἱ κύριοι ὑπήκουσαν νὰ ἐπανα- λάθουν εἰς τὸν βασιλέα τὴν συνομιλίαν σου; Ἀλλ' εἶπέ με εἰς τὸν Θεόν σου! Πασχάλη, δὲν εἶνε τρέλλα νὰ ἐμιλήσῃ κατ' αὐ- τὸν τὸν τρόπον διὰ τὸν βασιλέα, διὰ τοὺς αὐλικούς, διὰ τοὺς ἀρ- χοντας καὶ ἔλους τοὺς μεγάλους ἀνθρώπους τῆς Σιδιλλίας; Ἦν σὲ μέλει ἂν φονεύουσι τοὺς ἀνθρώπους τὴν νύκτα εἰς τὰς ὁδοὺς

τῆς Σιδιλλίας, ἀφοῦ σὺ εἶσαι εἰς ἀσφάλειαν, καὶ πόθεν προέρχε- ται αὐτὴ ἢ συμπάθειά σου διὰ μερικούς, οἱ ὅποιοι εἶνε τόσον ἀναίσθητοι, ὅσοι νὰ ἀφήνουν νὰ τοὺς ἀρκέζουσι τὰ σιδερέα κεία- τὰ των; Ἦ! Θεὸ μου! κούτῃς τὰς ἀγγελίας σου καὶ τὰς ἐσο- δίας σου νὰ ὑπάγουν καλὰ, καὶ ἀδικεῖς διὰ τὰς πολιτικὰς ὑπο- θέσεις, ἀπὸ τὰς ὅποιαι δὲν ἐνοεῖς τίποτε.

— Πλὴν, ἠρώτησεν ὁ Πασχάλης, κητερθώσας τέλος πάντων νὰ εἶπῃ καὶ αὐτὸς ἕνα λόγον ἐν τῇ μέσῃ τῆς πλημμύρας τῶν γυναικείων ἐπιχειρημάτων τὰ ὅποια τὸν εἶχον κατακλύσει, εἶπα τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν;

— Τὴν ἀλήθειαν, τὴν ἀλήθειαν νομίζεις ὅτι εἶπες ὅλα, εἴ- πων τὴν ἀλήθειαν. Μάλιστα, μάλιστα τὴν ἀλήθειαν εἶπες; ἀλλὰ τὴν εἶπες εἰς ἕνα ἀνθρώπου μεγαλιότερον ἀπὸ σέ, καὶ ἰδοὺ τὸ σφάλμα. Φρονεῖς, ὅτι ἀρκεῖ νὰ ἦνε τις τίμιος, νὰ πληρώνη τὰ χρέη του, νὰ κηγάνη εἰς τὴν λειτουργίαν, νὰ ἐκβάλλῃ τὸν πῖ- λόν του εἰς ἔλους, καὶ ὅτι ἔταν κἀμνη ὅλα αὐτὰ, ἡμπορεῖ νὰ λέγῃ ὅτι τοῦ κατέθῃ εἰς τὴν κεφαλὴν! Ἦ! Ἰωάννη! ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ μὴ πληρώσῃς ἀκριβὰ αὐτὴν σου τὴν ἀκρισίαν.

— Ὅτι μὲ στέλλει ὁ Θεὸς καλῶς νὰ ἔλθῃ, εἶπεν ὁ Πασχά- λης ἐναγκαλισθείς τὴν Ἰωάνναν, διότι εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐνω- πῆρχε μεγάλη πρῶτης, ὅπως ὑπάρχει εἰς ἔλων τῶν γενναίων ἀνδρῶν τὰς φυγάς, καὶ συνειθίζεν εἰς τοιαύτας περιστάσεις νὰ κωρακτερῇ τὸ πείδιον τῆς μάχης, καὶ νὰ ἀποσύρεται εἰς τὸν ὄα- λακόν του. Ἦ καλὴ Ἰωάννα ἔμεινεν ὄλιγον εἶτι εἰς τὸ ἐστικαῖ- ριον μεμψιμοιροῦσα; ἀλλ' ἐπειδὴ μόνος ὁ Ἐμμανουήλ ἔμεινε μετ' αὐτῆς, καὶ αὐτὴ ἐγνώριζεν, ὅτι καθέσον ἀρροῦ τὴν ἀκρι- βειαν τῆς ἀληθείας, ὁ υἱὸς ἦτο ἐνθερμος ὑπερασπιστῆς τοῦ πα- τρός του, ἀπεράσισε νὰ μὴ ἐξκοκυσθῆ τὴν συζήτησιν ὄσον μετέθῃ καὶ αὐτὴ εἰς τὸν κοῖτων τοῦ Πασχάλη. Ὁ δὲ Ἐμμανουήλ, μέγας μόνος, ἐκῆθησεν εἰς τὴν τράπεζαν τὴν ὅποιαν εἴ- χον ἀρρῆσι οἱ γονεῖς του καὶ εἰ δύο ξένοι, ἔφαγεν ὄλιγον, ἔπια μόνον ὕδωρ, καὶ μετὰ τὸ φαγεῖν τοῦτο, φαγεῖν ὄρειων ἀνθρώ- πων, ἤπλωσε δέρμα ἀρκτου ἔμπροσθεν τῆς ὕρας τοῦ θαλάμου τῶν δύο ξένων καὶ ἐνομιμήθη.

Τὴν δὲ ἐπιούσαν, ἔμια ἀνατείλας τῆς ἡμέρας, ὁ βασιλεὺς δὸν Πέτρος καὶ ὁ κἀμνος Φερράνδος Κάστρου ἀπεγαυρέσαν τὸν Ἰωάννην Πασχάλην, ὑποσχεθέντες αὐτῷ, ὅτι πολλὰ ἡμέραι δὲν ὅα παρελθούσι καὶ ὅα ἀκούσῃ τι περὶ αὐτῶν.

(Ἐξοκλούθει.)

ΠΑΘΗΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ἐπίτρουσι καθ' ἔλων τὸν κόσμον 1 288, 000, 000 ἀνθρώ- πων οἵτινες ἐμιλοῦσι 3, 6-12 διαφόρους γλώσσας καὶ προσθεύουσι 1, 000 διαφόρους θερησκείας

Ἀποθνήσκουσιν 60 ἄνθρωποι κατὰ πᾶν λεπτόν τῆς ὕρας, 3, 730 κατὰ πᾶσαν ὕραν, 915-1 κατὰ πᾶσαν ἡμέραν καὶ 33, 333, 333 κατ' ἔτος!

Ἦ μέση ἡλικία τοῦ ἀνθρώπου εἶνε 33 ἔτη; τὸ ἕν τέταρτον

του πληθυσμού ἔλης τῆς γῆς ἀποθνήσκαι πρὸ τοῦ 7ου ἔτους τῆς ἡλικίας — 33, 333, 333 μικρὰ παιδιὰ ἀποθνήσκουσι κατ' ἔτος!

Πολογῆτος ὁ Θεὸς, ὅστις δέχεται τοσαύτην συνουσίαν ἀνθρώπων ὄντων εἰς τὴν οὐρανὸν εἰς τοιαύτην τρυφεράν ἡλικίαν.

Τὸ ἦμισυ τοῦ ἔλου πληθυσμοῦ ἀποθνήσκαι πρὸ τοῦ 17ου ἔτους τῆς ἡλικίας. Νεκρικοὶ, δίδετε τὴν καρδίαν σας εἰς Κύριον.

Μεταξὺ 10,000 ἀνθρώπων εἰς φθάνει τὰ 100 ἔτη· εἰς μεταξὺ 500 τὴν ἡλικίαν τῶν 90 ἔτων· εἰς μεταξὺ 100 τὰ 60 ἔτη.

Τὸ ἐπάγγελμα ἔχει μεγάλην καὶ ισχυρὰν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς μακροβιότητος. Ἀπὸ 1,000 ἄτομα τα ὅποια φθάνουσι τὸ ἑβδόμη-κοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας τῶν 42 εἶνε ἱερεῖς ἢ ρήτορες, 40 γεωργοί, 33 ἐργάται, 32 στρατιωτικοί, 29 δικηγόροι ἢ μηχανικοί, 27 κληρικοί, 24 ἱερεῖς ὥστε καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ ἀναγκασόμενοι ὅπως διαζώσωσι τὴν ζωὴν τῶν ἄλλων, ἀποθνήσκουσιν αὐτοὶ ταχύτερον παντὸς ἄλλου!

Υπάρχουσι 335,000,000 Χριστιανοί, 15,000,000 Ἰσραηλιταί, 160,000,000 Μωαβιταί, 780,000,000 Εἰδωλωλάται!!!

Ἐκ τῶν χριστιανῶν 17,000,000 εἶνε τῆς παπικῆς ἐκκλησίας, 75,000,000 τῆς ὀρθόδοξου ἀνατολικῆς, 80 ἑκατ. τῶν διαφόρων διαμαρτυρουμένων ἐκκλησιῶν.

Ὡς πρὸς τὰς φυλὰς εἶτε γενεῆ, 360,000,000 ἀνθρώπων εἰς τὴν Κουκασίαν φυλὴν, 552,000,000 εἰς τὴν Μογγολικὴν, 190,000,000 εἰς τὴν Αἰθιοπικὴν, 176,000,000 εἰς τὴν Μαλαικίην, 15,000,000 εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν.

ΠΑΝΘΥΣΜΟΣ ΙΟΥΔΑΙΩΝ ΕΝ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣΙΑ

Ἐκ τῆς στατιστικῆς, ἣν ἐδημοσίευσεν ἡ ἐφημερίς Ρουμανίας ἐξάγεται ὅτι, κατὰ τὴν ἐπίσημον γενικὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1859 οἱ Ἰουδαῖοι ἐν Μολδαβίᾳ ἠριθμοῦντο εἰς 65 χιλιάδας, ἐν δὲ Βλαχία εἰς 12 χιλ. Ἐν τῇ τελευταίᾳ δημογραφίᾳ τοῦ 1869, ἐν ἐμπορτικῆς καὶ ἡγεμονικῆς ἀριθμὸς τῶν Ἰουδαίων ἀνέβη εἰς 612 χιλ. Τούτους ἦτο περίπου ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ καὶ ὅτε ὁ ἐλλεικτὸς οὗτος λαὸς ἐξῆλθε τῆς γῆς Αἰθιοπίας, ἐξ οἴκου δουλείας, ὀδηγούμενος πρὸς Μιούσειας. Κατὰ τὴν εἰρημένην στατιστικὴν ὁ πληθυσμὸς συμπάσης τῆς Ρουμανίας συμποσῶται εἰς 4 1/2 ἑκατομμύρια μετὰ τῶν Ἰουδαίων. Ὅστε οὕτως ἐν μὲν Βλαχίᾳ ἀναλογῶσιν 112 Ἰουδαῖοι εἰς 1,000 κατοίκους, ἐν δὲ Μολδαβίᾳ 200 εἰς 1,000. Ἐν Ἀγγλίᾳ κατοικοῦσι 40 χιλ. Ἰουδαίων, ἐν Γαλλίᾳ 160 χιλ. ἐν Αὐστρίᾳ 1,200,000. Ἀναλογῶσιν ἐπομένως ἐν μὲν Ἀγγλίᾳ εἰς Ἰουδαίους εἰς 1,000 κατοίκους, ἐν Γαλλίᾳ 4 εἰς 1,000, ἐν Αὐστρίᾳ 33. Ἐκ τῆς συγκρίσεως ταύτης καταφαίνεται ἡλικίᾳ ὑπερχει διαφορά μεταξύ τῶν μεγάλων ἐθνῶν καὶ τῆς Ρουμανίας, ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν Ἰουδαίων.

II ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΔΩΡΑ ΙΣΤΡΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ.

II Ἀνατολὴ τῆς Βιέννης, ἐπεξηγοῦσα εἰς τοὺς πολυα-

ρίθμους ἀναγνώστας τῆς τῆν νέαν τιμὴν. Ἡ ἀπὸ αὐτῆν ἡ συγκριθεὺς τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ γενικῶν πρὸς τοὺς ἐν Ἀθήναις Συλλόγους τῶν κυριῶν (ἴδε Μέντ. τόμ. Δ' σελ. 64). λέγει: «Ἡ ἡγεμονία Δώρα Ἰστρίας εἶνε ἡ εὐρυστέρη ἢ ἡ τοῦ εὐδαίως μας» (Ustoa τῆς 20 Ὀβρίου). Καὶ ἡ ἐν Βενετίᾳ κηδευμένη ἐφ' ἡ Γενὴ λέγει ὅτι, μετὰ τὸν δόκτορα S. Weissenfel (βίβη uagewon-p. liehu frau), τοιαύτη ἦτο ἡ γνώμη τοῦ μεγάλου ἐπισημοῦ τῆς Πρωσίας Ἀλεξάνδρου τοῦ Ὁμόδου συγγραφέως τοῦ Κόσμου (1), γνώμη ἐπιδοκιμασθεῖσα ὑπὸ τοῦ περιηγητοῦ Bruckhaus ἐν τῷ ὑκ' αὐτοῦ λεξικῷ τῆς συναναστραφῆς (Universalis Lexicon, ἐνδεκάτη ἐκδ. ἐν τῷ ἀρθρῷ Dora d' Istrija) ὑπὸ τοῦ δόκτορος Ἀδάμ Οὐόλφου, κληρονομοῦ τοῦ ἐν Γρατίᾳ (Graz) πανεπιστημίου, ὅστις συνέγραψε τὸν βίον τῆς ἐνδοξοῦ ἀποκαταέρας Μαρίας Θερεσίας (Bin Besuch in Livorno) τοῦ ἐξῆγου ἱστορικοῦ τῆς Γερμανικῆς Φιλολογίας (2) Βέρκου Kurz (Der Salon βιβλ. VIII 1872) τῆς Σουηδῆς Φρειδερίκης Βρέμης, συγγραφέως τοῦ «ὁ βίος ἐν τῷ παλαιῷ κόσμῳ» (τ. XIII τῆς γερμανικῆς μεταφρ. ἡ Νέα Κορίνθα), καὶ ἄλλων ἑλλογιῶν καὶ ἐπισημῶν τῆς γερμανικῆς ἐκείνης γενεᾶς τῆς τόσοσιν ραιδιωδῶς ἀγαπώσης τὰ ἐγκωμιαζτὰ τὰ ξένα ἔθνη.

ΝΕΑΙ ΕΚΑΡΟΜΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΡΚΤΙΚΟΝ ΠΟΛΟΝ.

Τὴν 1]13 Ἰουνίου ἀπέπλευσεν ἐν Βρέμης ἀνεμφησόμενον ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐνθουσιωδῶς τὸ ἀρκακίητον «Τεργετινὸν» διευθυόμενον πρὸς τὸν ἀρκτικὸν πόλον διαπύλαις τῆς Αὐστρίας. Τὸ ἀρκακίητον τοῦτο ἔχει μῆκος ποδῶν 118, πλάτος 25 καὶ βάθος 13, φέροι δὲ μηχανὴν 95 ἵππων καὶ ἀνθρώπων προμηθειᾶν διὰ 40 ἡμέρας. Οἱ ἐπιβαίνοντες ναυτικοὶ καὶ ἐπιστήμονες σκοπεύουσι τὰ πλεῖστον ὅσον οἶον τε περικεῖται εἰς τὸν ἐλευθέρου πύρρον ὠκεανόν, ἐν συνήτησαν τὸ παρελθόν θέρους πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς ἄρκτον, καὶ τὰ ἐξέτασσαι τὸν πρὸς βορρᾶν τῆς Σιβηρίας ἀρκτικὸν ὠκεανόν, διότι, ὡς παραδέχονται πολλοὶ ἐκ τῶν ἐπιφανῶν γεωγράφων, τὸν πόλον καλύπτει ἀνοικτὴ πλευστὴ θάλασσα, οὐχὶ δὲ πάγος. Ἡ ἐκδρομὴ θὰ διαρκῆσῃ τρία ἔτη. Τὸν πρῶτον χειμῶνα θὰ διέλθωσιν οἱ τρομεροὶ Θαλασσοπόροι ἐν τῷ ἀρκτικῷ Τσεσίινσκιν, τῷ μάλλον πρὸς ἄρκτον ἐγγυτέρην τῷ ἐπόμενον θέρους θὰ ἐξακολουθήσωσι τὸν πρὸς τὸν πόλον πλοῦν αὐτῶν τὸν δευτέρου χειμῶνα θὰ διέλθωσιν ἐπὶ τῆς νέας σιβηρικῆς νήσου καὶ τὸ τρίτον θέρους θ' ἀποπειραθῶσι τὰ φθάσωσιν εἰς τὸ στενὸν Βέρνικ, ὅπως ἐκεῖθεν καταπλεύσωσιν εἰς ἀμερικανικὴν ἢ ἀσιατικὴν τινὰ λιμένα. Ἀλλὰ πρὸς τοὺς Αὐστριακοὺς, καὶ οἱ Σουηδοὶ καὶ οἱ Ἀγγλοὶ καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ παρασκευάζουσιν ὁμοίως ἐκδρομὰς, ὧν τινες εἰσὶν ἐν τῷ ἀποπέσειν.

(1). Ὁ Οὐμόδου λέγει: «ἡ Δώρα Ἰστρίας εἶνε ἡ μάλλον παιδαυμένη γυνὴ τοῦ 19ου αἰῶνος» (Dorina τῆς 20 Ὀβρίου 1872). (2) ἴδε Μέντορος Γ'. τόμον σελ. 14.

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΜΕΓ. ΠΕΤΡΟΥ.

Ἡ Ρωσία σύμπεσα ἐώρτασε τῇ 30[11 Ἰουνίου ὡς ἀληθῆ ἀθητικὴν πανήγυριν τὴν διακοσμοσὴν τῆς γεννήσεως τοῦ μεγάλου Πέτρου, ἱδρυτοῦ τῆς Ρωσικῆς βασιλείας· ἰδίως δ' ἡ Πετρούπολις ἔσπευτο τὰ τιμῆν δημοτελῶς τὴν μνήμην τοῦ μεγαλαπρόβουλου μονάρχου, εἰς τὸν ὀφείλει τὴν ὑπαρξὴν αὐτῆς. Περὶ τὴν δεκάτην ὥραν σύμπεσα ἡ αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια ἀπῆλθεν εἰς τὸν ἐν τῷ φρουρίῳ ναὸν καὶ παρευρέθη εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ μεγάλου Πέτρου τελεσθὲν μνημόσυον· ἐκεῖθεν ἐπέδιδάθη εἰς λέμβους καὶ ἀπῆλθεν ἐν κομπῇ εἰς τὴν Πλατείαν τοῦ Πέτρου, ἔθλα εἶνε ἐστημένον ἐπὶ στηλοβάτου ἐκ γράνιτου τὸ κλιτικὸν ἔρικπον ἀγάλμα τοῦ μονάρχου. Τῆς κομπῆς προηροῦντο ἀξιωματικοὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς προεδρίας, φέροντες ἐπὶ χρυσοκέντητον προσκεραλαίον τὸ ζῆφος τοῦ μεγάλου Πέτρου, τὸν πῖλον αὐτοῦ, διατηρηθέντα ὑπὸ σφαιρῆς ἐν τῇ μύχῃ τῆς Πουλατάς, καὶ τὸ παρῆσμον τοῦ ἀγίου Ἀνδρέου. Ἐπὶ ἐνός προσκεφαλαίου εἶχε κεντηθῆ δι' ἀργυρῶν γραμμῶν τὸ ἐξῆς εὐγενὲς λόγιον ἐκ τῆς ποικηροῦσως, ἣν ἀπεθύθουν ὁ Πέτρος πρὸς τὰ στρατεύματα τὴν παραμονὴν τῆς μάχης τῆς Πολτάδας: «Ἐγὼ ἀρροῶ τὸν Πέτρον, μῆθετε ὅτι δὲν φροντίζει περὶ τῆς ζωῆς, ἀρκαί τὰ ζῆση ἡ Ρωσία εὐδαίμων καὶ ἐνδοξός. » Τὰ βλέμματα τοῦ πλήθους ἐρελίκων ἰδίως ἡ λέμβος, ἣν ἐναυπηγήσαν ἰδίως χερσὶν ὁ μακαρυθμιστῆς Ἰάκωσ, ἀπελθὼν ὡς γνωστόν εἰς Ὀλλανδίαν, ὅπως διδύχθῃ τὴν ναυπηγικὴν τέχνην, διδύχθῃ ὁ αὐτὴν μετέπειτα εἰς τοὺς Ρώσους. Ἡ λέμβος αὕτη, καταστάσα ἀληθὲς ἐθνικὸν κειμήλιον, ἔκειτο ἐπὶ λαμπροστολιστοῦ κειμήλιου, ἐκτεθειμένη εἰς τὸν θαυμασμὸν τοῦ λαοῦ. Μετὰ τὴν σύντομον δεῖξιν, ἣν ἔψαλεν ὁ μητροπολίτης ἐνώπιον τοῦ μνημείου τοῦ Πέτρου, καὶ τὴν ἐν τῷ μητροπολιτικῷ καὶ ὀρθοκτικῷ τελετῇ, ἐγένετο μεγάλη στρατιωτικὴ ἐπιθεώρησις, καθ' ἣν παρήλασαν ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος 50 τάγματα πεζικοῦ, 80 ἴλαι ἱππικοῦ καὶ 128 τηλεβόλα. Τὸ ἐπέρας σύμπεσα ἡ πόλις ἦτο λαμπρῶς φωταγωγημένη ἐν πάσῃ δὲ πλατεία ὑπῆρχον δωρεὰν θέατρα καὶ διασκεδάσεις διὰ τὸν ἔθλον.

ΠΕΡΙΕΡΓΟΙ ΧΑΡΤΑΙ.

Μεταξὺ τῶν διαφόρων πρὸς γραφὴν χερσῶν ἐπενοήθη χάρις, ὅστις εἶνε ἐπίσης μὲν λεπτός ὡς ὁ ἄλλος, ἀλλ' ἐμπεριέχει ἐντός αὐτοῦ καὶ συστατικὰ τῆς μελάνης. Ἐπὶ τοῦ χάρτου δὲ τοῦτου δὲν εἶνε πλέον ἀνάγκη τὰ γράφωμεν μὲ μελάνην, ἀλλὰ μόνον μὲ νερόν ἢ σιελόν καὶ τὰ γραφόμενα γίνονται ἀμέσως μελανά.

Ἐτερος χάρτης λίαν περίεργος εἶνε ὁ οὐδεμίαν ἐπιδεχόμενος διὰ τὸ ὅτι ὁ ἄξιος ἐξάγει τῶν ἀπὸ τῆς μελάνης γραμμῶν, καθότι ἅμα τολμήζωμεν τὰ ἰσοβάλλωμεν, ἀποπειρώμενοι τὰ ἐξαλειψώμεν ἐκ τῶν γραμμῶν, γίνεται κυανοῦς, ἰσχυρῶν καὶ τέλος πάντων λαμβάνει ποικίλους χρωματισμοὺς. Ὁ τοιοῦτος χάρτης εἶνε τὰ μέγιστα χρήσιμος διὰ σπουδαία ἔγγραφα, διὰ

διαθήκας, διὰ συναλλάγματα, καὶ τὰ τοιαῦτα, καθότι ὁ θέλων τὰ ἀποπειραθῆ πλαστογραφίαν εὐδὲς προδίδεται. Δύναται δ' ἰσως τὰ ὀνομασθῆ συναλλαγματικὸς χάρτης «Μὴ μεῦ ἄπτου» (Nemoli taegere.)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Ὁμογενὲς λόγιος, καὶ πρῶτον καὶ ὄνομα Ἑλλῆν Χριστιανός, ἐξέδοτο κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο σύγγραμμα, ὃ ἡ ἐπιγραφή Ἑλλημεία συναπτὴ καὶ ἐλεγκτικὴ τῶν Ἑλλημείων. Τοῦ συγγραμματος τούτου ἔχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν δυστυχῶς τὴν πρῶτον μόνον ἀκόρη τερον, ἐμπεριέχοντα τὰ κατὰ Ματθῆαιον καὶ Μάρκον εὐαγγέλια. Τοῦ ἀξιολόγου τούτου τέκνου τῆς Ἑλλάδος τὸ ὄνομα δὲν φαίνεται, τὸ δὲ σύγγραμμα ἐκτυπῶται ἐν τῷ Ἀθήναις τυπογραφίᾳ τῆς Ἑλλημείδος τῶν συζητήσεων.

Ὁ λίαν ἀξιόπαινος συγγραφεὺς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος συγγραμματος ἀφιεροῖ αὐτὸ τοῖς ἀπανταχοῦ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐνδιαφερομένοις ὑπὲρ τῆς μελέτης καὶ διαδόσεως τοῦ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ.

Πρὸς τὸ κοινὸν δὲ ἀποτεινόμενος, ἰδοὺ τί λέγει:

«Ἐχὼν ἀκράδαντον πεποιθῆσαι εἰς τὴν ὀρθοκτικὴν τῶν Ἀγίων ἢ Γραφῶν καὶ πιστεύων, ὅτι πάντα γινῶσιν ἀρετὴ πηγάζει ἐκ τῆς ἢ ἐφαρμογῆς τῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου, προσφέρει τὴν ΣΥΝΟΠΤΙΚΗΝ καὶ ΕΚΑΒΚΤΙΚΗΝ ταύτην ΕΡΜΗΝΕΙΑΝ εἰς τὴν μελέτην τοῦ κοινῶ ὡς ὀβολόν, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς Χριστιανικῆς Ἑκκλησίας καὶ προαγωγὴν τοῦ κατὰ Χριστὸν Ἑλληνισμοῦ ἐν γενεῇ. — Μάτην μερικῶμεν περὶ τῆς ἀτομικῆς ἢ ἡμῶν εὐημερίας καὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, ἐνόσω ἢ αἱ Ἀγία Γραφαὶ δὲν μελετῶνται, τὸ Εὐαγγέλιον δὲν κηρύσσεται καὶ αἱ ἀρχαὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν ἐφαρμόζονται.»

Ἐπὶ τῶν λόγων τούτων ἐφιστάμεν τὴν προσοχὴν τινῶν, ὅτινες ἐσκάνδαλίθησαν ἐπὶ τῇ ρήτρᾳ, ἣν φέροι ὁ ἀνα χείρας τόμος τοῦ Μέντορος, ἔτι τὸ Ἑλλημείον ἔθνος οὐδέποτε ἔσται μέγα, ἐὰν μὴ κατὰ Χριστὸν ἀνεγεννηθῇ. Τοῦτο εἶνε ἀλήθεια ἀναντίρρητος, ἀλλὰ, διὰ τὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς, ὀφείλει καλῶς τὰ τὴν μελετήσῃ.

Ὁ ἐκδοθεὶς ἡδὴ Α'. τόμος τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος συγγραμματος κοσμεῖται διὰ τῶν γεωγραφικῶν πινάκων τῆς τε Παλαιστίνης καὶ τῶν Ἱεροσολύμων ὡς ἦσαν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, σχεδίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ τινῶν ἄλλων εἰκονογραφικῶν. Ὁ συγγραφεὺς προσομιλεῖται λογικώτατα καὶ πειστικώτατα Α'. περὶ τῆς γνησιότητος τῆς Νέας Διαθήκης καὶ ἰδίως τῶν εὐαγγελίων, Β'. περὶ αὐθεντίας τῶν εὐαγγελίων, Γ'. περὶ θεοπνεύστου τῶν εὐαγγελίων, Δ'. περὶ τῆς ἐποχῆς καὶ τῆς γλώσσης, ἐν ἣ ἔγραψεν ὁ Μιχαῖλος, Ε'. περὶ τοῦ συγγραφέως τοῦ πρῶτου εὐαγγελίου, ΣΤ'. περὶ τῆς ἐποχῆς καὶ τῆς γλώσσης, ἐν ἣ ἔγραψεν ὁ Μάρκος, Ζ'. περὶ τοῦ συγγραφέως τοῦ δευτέρου

εὐαγγελίου, Η'. πού και πρὸς τίνος ἔγραψαν, Θ'. περὶ νομι-
σμάτων. Τούτων μεταφέρωμεν τὸ

ΠΕΡΙ ΓΗΗΣΙΟΤΗΤΟΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΚΑΙ
ΙΔΙΩΣ ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ.

«Τ' ἔστι γήσιον; γήσιον ἔστι και λέγεται τὸ νόμιμον, τὸ
καθαρὸν και ἐν γένει τὸ ἀντίθετον τοῦ νόμου, οἷον τὰ ἡμέτερα
Εὐαγγέλια κληθῆσονται γήσια, ὅταν ἐξελεγχόμενα ἀποδει-
χθῶσι, ὅτι εἶνε καθάρ, ἀνόθευτα, αὐτὰ ἐκεῖνα, ἕπερ συνέγραψαν
οἱ τέσσαρες Εὐαγγελιστοί.

Τὸ νῦν καίμενον τῆς Νέας Διαθήκης τὸ ὑρ ὄλων παραδε-
δαγμένον καλεῖται κα. ν. ο. ν. ι. κ. β. γ., διότι βασανισθὲν ἐκρίθη,
ὅτι εἶνε ὄντως τὸ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων ἐν εἶδει ἀποκηρυγμένου-
μάτων και ἐπιστολῶν συγγραφέν, διότι αὐτὰ και μόνα τὰ βιβλία
ἀναφέρονται ὡς γήσια εἰς τοὺς ἀπὸ τῆς 2ης μέχρι τῆς 4ης
ἐκατονταετηρίδος θερμομαυθέντας δέκα και πέντε καταλόγους ἢ
κανόνας, αὐτὰ και μόνα τὰ βιβλία παρεδέχθησαν ὡς γήσια οἱ
ἐπὶ τῆς Ἀποστολικῆς ἐποχῆς συγγράψαντες Πατέρες, αὐτὰ αἱ
Σύνοδοι, και αὐτὰ ἡ Ἐκκλησίαι ἐν γένει.

Τὰ βιβλία τούτα ἐγράφησαν ἐπὶ μαζευτικῶν (Β'. Τιμ. δ' 13)
οὐκ εἰς στήμα βιβλίων, ἀλλ' εἰς κυλίθρους κῆου στιγμῶν, τό-
νων, παραγράφων ἢ κερυκίων. Ἡ δὲ παρούσα διαίρεσις εἶνε
ἔργον τῆς 12ης ἐκατονταετηρίδος, γενομένη ὑπὸ τοῦ Hugo
Ganeto. Ἡ πρώτη δὲ ἔκδοσις τῆς Ν. Δ. ἐδημοσιεύθη
ὑπὸ τοῦ Ἐρasmus ἐν Βασιλείᾳ περὶ τὸ 1516 μ. Χ. και συνίστα-
ται ἐξ 7,951) ἐδαρῶν.

Ἐξελεγχόντες λοιπὸν τὸ κανονικὸν καίμενον τῶν Εὐαγγελίων,
δρεψόμεν νὰ ἐκρημάσωμεν τοὺς αὐτοὺς κανόνας, καθ' οὓς ἡ
γήσιότης τοῦ καίμενου τῶν ἀρχαίων δοκίμων συγγραφῶν ἐν
γένει ἀποδεικνύεται και ἂν εὑρίμων ὑπὲρ τῶν Εὐαγγελίων τὰ
αὐτὰ ἐγγράφα, δρεψόμεν συνεπῶς νὰ παρεδεχθῶμεν τούτα ὡς
γήσια, εἰ δὲ και μῆ, ν' ἀπορρίψωμεν τούτα ὡς νόθα, ὑπεβολι-
μαῖα και ἀκρίβεια τῆς ἐμπειροσύνης ἡμῶν.

Ἐδρακίθη ἤδη ἡ γήσιότης τοῦ καίμενου τοῦ Ἡροδότου, τοῦ
και παρὸς τῆς Ἱστορίας κληθέντος, ὡς και ἡ τοῦ Πλάτωνος,
διότι ἐκ μὲν τοῦ πρώτου ὑπάρχουσι 15 περίπου χειρόγραφα, ἀνή-
κοντα εἰς ἐποχὰς μεταξύ τῆς 9ης και 17ης ἐκατονταετηρίδος
μ. Χ., ἐκ τῆς παρεβολῆς δὲ τούτων προέκυψε τὸ νῦν παρεδε-
δαγμένον καίμενον. Ἐν τῶν χειρογράφων τούτων, ἀνήκει εἰς τὴν
12ην ἐκατονταετηρίδα, σώζεται εἰς τὴν ἐν Ἡρισίαις βιβλιοθήκῃν,
ἕτερον τῆς 10ης ἐκατονταετηρίδος ἐν Φλωρεντίᾳ τῆς Ἰταλίας
και ἕτερον τῆς 9ης ἐν Κανταβουρίᾳ τῆς Ἀγγλίας. Ἐκ δὲ τῶν
τοῦ Πλάτωνος σώζονται ἔτι ὀλιγώτερα και τὸ μὲν ἀρχαιότερον
τὸ και σπουδαιότερον πάντων μετηνήθη ἐκ Πάριου περὶ τὸ 1801
εἰς Ὁξφόρδ τῆς Ἀγγλίας, φέρου χρονολογίαν 895 μ. Χ. και
ἄλλα ἀρχαιότερα κείμενα σώζονται, ὡς τὸ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃν
τῆς Ρώμης χειρόγραφον τοῦ Βιργιλίου, ὑπολογιζόμενον, ὅτι ἀνή-
κει εἰς τὴν 4ην ἐκατονταετηρίδα.

Ἐν γένει ὁμοίως τὰ χειρόγραφα τῶν ἀρχαίων δοκίμων συγ-
γραφέων, περὶ τῆς γήσιότητος τῶν ὁποίων οὐδαμῶς ἀμφισβη-
τιάζομεν, ἀνήκουσιν εἰς ἐποχὰς με. ε. α. γ. ε. σ. τ. ε. ς. τῆς 9ης

ἐκατονταετηρίδος.— Ἡ δὲ ἐξελεγχῆς δέκα ἢ τὸ πολὺ εἴκοσι χει-
ρογράφων ἀρκεῖ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς γήσιότητος τοῦ καίμενου
αὐτῶν.

Τὸν αὐτὸν κανόνα ἐφαρμόζοντας και εἰς τὴν ἐξελεγχῆν τῆς
γήσιότητος τῶν Εὐαγγελίων, εὐρίσκωμεν, ὅτι ἐκ τῶν χειρογρά-
φων αὐτῶν σώζονται 426, ἀνήκοντα εἰς ἐποχὰς προ. γ. ε. σ. τ.
ε. ς. τῆς 9ης ἐκατονταετηρίδος ἐξ ὧν τὰ 27 εἶνε 1000
—1500 ἐτῶν ἐκ δὲ τῆς Ν. Δ. Ὀλοκλήρου σώζονται 972 χει-
ρόγραφα, τὸ ὅτιων δὲ 47 εἶνε 1000—1500 ἐτῶν. Ὅθεν τὰ
χειρόγραφα τῆς Ν. Δ. και ἰδίως τῶν Εὐαγγελίων εἶνε και π. λ. ε. ι.
ονα (426 πρὸς 15) και ἀρχαιότερα (1000—1500 πρὸς
1000 ἐτῶν) τῶν τοῦ Ἡροδότου, Πλάτωνος και ἐν γένει τῶν ἀρ-
χαιῶν δοκίμων συγγραφῶν.

Ἄξιον παρατηρήσεως εἶνε ἡ ἀκρίβεια τῶν χειρογράφων
τούτων, διότι ἐκ τῶν χιλίων περίπου, ἅτινα ἐδοκασίωθησαν πρὸς
κατήσταν τοῦ κανονικοῦ καίμενου ἐξήχθησαν 50,000 διαφοραί,
ἅσπαι δὲ αὐταί, πλὴν 50, εἶνε ὁρθογραφικαί· ἐκ δὲ τῶν 50
τούτων, αἰτίνας συνίστανται εἰς μεταθέσεις λέξεων, μόνον 10 ἢ
12 εἶνε οὐσιώδεις, ἀλλὰ και αὐταί, ἰδίως ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ὑπάρ-
χουσαι, δὲν ἀφορῶσι δογματικῆς διδασκαλίας. Ἡανομοστυπικὰ χει-
ρογράφημα τῶν ἐκ τῶν ἐπιστῆμων ἐπισυνάπτονται ἐν τῆσει τῶν
Προλεγομένων.

Πρῶτον ἐκ τῶν χειρογράφων εἶνε τὸ Ἄλ. ε. ξ. α. ν. δ. ρ. ι. ν. ο. ν.
καλούμενον, ἀντιγράφον ὑπὸ τίνος εὐγενοῦς κυρίας, Θέλλης κα-
λουμένης, ἐξ Ἀλεξάνδρειας. Τὸ χειρόγραφον τούτο ἐδορήθη ὑπὸ
τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Αουκράειος κατὰ τὸ 1628 τῷ βα-
σιλεῖ τῆς Ἀγγλίας Κερόλῳ τῷ Β', νῦν δὲ εὐρίσκεται ἐν τῇ τοῦ
ἐν Λονδίῳ Βρετανικοῦ Μουσείου βιβλιοθήκῃ· ἀνάγεται δὲ χρο-
νολογικῶς μέχρι τῆς 9ης ἐκατονταετηρίδος.

Δεύτερον τὸ Β. α. τ. ι. κ. α. ν. ι. κ. ο. ν. καλούμενον, ὡς ἐν τῇ Ἡαιτικῆ-
νικῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ρώμης εὐριστάμενον, ἕπερ θεωρεῖται ἀρχαι-
ότερον και τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Τρίτον τὸ Σ. ι. ν. α. ι. τ. ι. κ. ο. ν., τὸ ὑπὸ τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας
Αἰκατερίνης τοῦ ἔρους Σινᾶ δωρηθὲν τῷ Αὐτοκράτῃ πατρῶν τῶν
Ρωσιῶν Ἀλεξάνδρῳ τῷ Β' κατὰ τὸ 1850, ὑποτίθεται δὲ ἐν
τῶν κατ' ἐνολήν Κοιντακίνου τοῦ Μεγάλου ἀντιγράφων ἐν
Ἀλεξάνδρειᾳ τῇ ἐποπτειᾷ τοῦ Β' αἰσίου πρὸς χρῆσιν τῶν τῆς
πρωταυτοῦτης ἐκκλησιῶν.

Ἐτάρτον τὸ Ε. φ. ρ. α. ἱ. μ. ι. κ. ο. ν. καλούμενον, ἕπερ ἔλαθε τὸ
ὄνομα τούτο, διότι κατὰ τὴν 12ην ἐκατονταετηρίδα, ἐξελειθθέν-
των τῶν γραμμῶν (ὑπὸ τίνος ἀγνοεῖται) ἐκ τῆς μαζεύσεως,
ἐγράφησαν ἐπ' αὐτῆς αἱ ἑμιλίαι τοῦ Ἁγίου Ἐρρακίμ τοῦ Μεσο-
ποταμίτου ὕστερον 5μωσ οἱ ἀρχιολόγοι, ἀνακλύψαντες τούτο,
χηρικῶς ἐπανάφερον τὰ ἐξελειφθέντα γράμματα τοῦ καίμενου·
διὸ και Π. α. λ. ἱ. μ. ψ. η. σ. τ. ο. ν. καλεῖται. Τὸ χειρόγραφον τούτο,
ἀνήκει εἰς ἀρχαίαν ἐποχὴν, σώζεται εἰς τὴν βιβλιοθήκῃν τῶν
Παρισίων.

Ἐκτός τῶν ἀποδειξέων τῶν χειρογράφων ἔχομεν και τὰς
Μ. ε. τ. φ. ρ. α. σ. ε. ι. ς., αἰτίνας συμφωνοῦσαι πρὸς τὸ κανονικὸν καί-
μενον, μαρτυροῦσαι αὐτὸ γήσιον. Ἡ Ν. Δ. μεταφράσθη εἰς τὴν
Σλαβικὴν γλῶσσαν κατὰ τὴν 9ην ἐκατονταετηρίδα εἰς τὴν Γε-

ΑΝΕΚΑΟΤΟΝ ΠΕΡΙ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟΥ

ωρικινὴν κατὰ τὴν 9ην εἰς τὴν Ἀρμενικὴν κατὰ τὴν 5ην εἰς
τὴν Ἀραβικὴν κατὰ τὴν 4ην εἰς τὴν Λατινικὴν τὸ 385 μ. Χ.
εἰς τὴν Κοπτικὴν κατὰ τὴν 3ην και τέλος εἰς τὴν Συριακὴν
κατὰ τὴν 1ην ἐκατονταετηρίδα.

Πρὸς τούτοις δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν και τὰς μαρτυρίας
ἀρχαίων Ἑρμηνευτῶν και Ἀπολογητῶν, ὡς και τὰς τῶν
ἐχθρικών πρὸς τὸν Χριστιανισμὸν διακειμένων συγγραφῶν, Ἰου-
δαίων τε και ἔθνηκων. 180 περίπου συγγραφεῖς ἀρχαίοι ἀναφέ-
ρουσι περικοπὰς, και κατ' οὐσίαν τεμάχια τῆς Ν. Δ. τασπύτα,
ὥστε Ἀγγλος τις, ὀνόματι Βενθου, ἐκ τῶν πρὸ τῆς 7ης ἐκα-
τονταετηρίδος συγγραμμάτων συνεπλήρωσεν ἅσπασαν τὴν Ν.
Διαθήκην.

Ἐκ μὲν τῶν ἀρχαίων συγγραφῶν Θεοδώρητος ὁ Κύρου και
Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας ἔγραψαν περὶ τὴν 5ην ἐκατονταετη-
ρίδα ὁ Χρυσόστομος, ὁ Ἰερώνυμος και Γρηγόριος ὁ Νύσσης περὶ
τὴν 4ην ὁ Ὀριγῆνης και Θεόφιλος ὁ Ἀντιοχείας περὶ τὴν 3ην·
ὁ Ἐιρηναῖος, μαθητῆς τοῦ Πολυκάρπου, μαθητοῦ Ἰωάννου τοῦ
Εὐαγγελιστοῦ, Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρείας και Κλήμης ὁ Ρώμης
περὶ τὴν 2ην ὁ Ἰγνάτιος μαθητῆς τοῦ Ἰωάννου και ἐπίσκοπος
τῆς Ἀντιοχείας ἐπὶ 40 ἔτη περὶ τὴν 1ην.

Ἐκ δὲ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐραυζόμεθα ὑπὲρ τῆς
γήσιότητος τοῦ καίμενου τῆς Ν. Δ. σπουδαίως ἀποδειξέας· π. γ.
ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἰωσήπου Ἰουδαίου Ἱστορικοῦ περὶ τὸ
37—39 μ. Χ. ἀκμασάντος, ἐκ τῆς Ἱστορίας Τακίτου (Annal XV,
44), γραφάντος περὶ τὸ 100 μ. Χ., ἐκ τοῦ Σουετιονίου 117
μ. Χ. και ἐκ τοῦ Ἰουδενάλου, Πλινίου και Κέλσου.

Παλιθρομικρῶς λοιπὸν ἐξετάζοντας τὰς ἀποδειξέας ἡμῶν θέ-
λομεν ἀκριθῶς ἀνιχνεύσει, ἀρχόμενοι ὑπὸ τῆς σημερινῆς ἐποχῆς
μέχρι τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀποστόλων τὸ αὐτὸ καίμενον. Καὶ ἰδοῦ·
Α'. Ἀπὸ τοῦ 1872—1516 μ. Χ. ἔχομεν τὰς ἐντύπους ἐκδό-
σεις, πρώτης τῆς Ἐρasmus τυπωθείσης τὸ 1516.

Β'. Ἀπὸ τῆς 16ης ἐκατονταετηρίδος μέχρι τῆς 4ης μαρτυ-
ροῦσι τὸ γήσιον τοῦ καίμενου πρώτον αἱ Μεταφράσεις, δεύτερον
οἱ Ἑρμηνευταὶ και Ἀπολογηταὶ και τρίτον Ἐπίσημα χειρόγραφα.

Γ'. Ἀπὸ τῆς 4ης ἐκατονταετηρίδος μέχρι τῆς Ἀποστολικῆς
ἐποχῆς μαρτυροῦσι τὸ γήσιον τοῦ καίμενου σπουδαῖα χειρόγραφα,
Ἑρμηνευταὶ, Ἀπολογηταὶ και τὰ συγγραμματα τῶν ἐχθρικών
πρὸς τὸν Χριστιανισμὸν διακειμένων ἔθνηκων τε και Ἰουδαίων.

Ὅθεν ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ζητεῖ χάριτας και ἐπιεικειαν εἰς τὸ
ζήτημα τούτο, ἀλλ' ἐνδραχῆ και ἐμβροθῆ μελέτην και δικαιοσύ-
νην παρὰ παντός ἀμφιβάλλοντος· ἀπαιτεῖ δὲ τὴν παραδοχὴν τῶν
Γραφῶν, και ὡς κανόνας ἐγένετο πᾶν ἀρχαίον Ἱστορικὸν σύγ-
γραμμα δεκτόν.

Ἐναυθῶα λήγει ἡ Α'. παρήγορος τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος συγ-
γράμματος. Ἡμεῖς δὲ στεντόνως συνιστῶντες αὐτὸ τοῖς φίλοις
τοῦ Μέντορος συνδρομηταῖς, ἐπικαλοῦμεθα τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ συνδρο-
μῆν των και ἐπευχόμεθα τὴν ταχίστην ἀποπεράτωσιν τῆς ἐκδό-
σεώς του.

Ἡ τιμὴ τοῦ ἐκδοθέντος ἤδη Α'. τόμου εἶνε δρ. 4. ἢ γρ. 18.

Τὸ μικροσκοπίον, ὡς πασίγνωστον, εἶνε ὕδατινον ὄργανον, διὰ
τοῦ ὁποίου μαγεθύνονται τὰ μικρότατα πράγματα ὥστε νὰ φαίνωνται
πολὺ καθάρ. Διακροῦνται δὲ τὰ ὄργανα ταῦτα εἰς ἀπλᾶ μικρο-
σκόπια, ἢτοι τὰ ἐκ μίας μόνου ὕδατος συρκαίμενα, και τὰ ἐκ πολ-
λῶν ὁμοῦ ὕδατων. Πῶσον δὲ ἡ ἐφεύρεσις τοῦ μικροσκοπίου ὑπῆρξε
τῷ ὄντι ἐπαίλιμος εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος, ὡς δι' αὐτοῦ ἀνακα-
λυπτομένων τῶν ἀποκρύφων θαυμάτων τῆς φύσεως, φαίνεται ἐκ
τοῦ ἀκολούθου ἀστειοῦ ἐνηρημάτος.

Ὅτε ὁ ἱεραπόστολος Κλάρκ εὐρίσκατο εἰς Βεγγάλῃν ἀγωνι-
ζόμενος νὰ διαδώσῃ τὸν Χριστιανισμὸν εἰς τοὺς Ἰνδοὺς, προσε-
κάλεσεν εἰς συνομιλίαν ἐπίσημόν τινα Βραχμάνον, ἐλπίζων ἔτι
ἂν δυνηθῆ νὰ ἐκδόσῃ αὐτὸν τῆς πλῆθους του, εὐκόλως ἦθελεν
ἐπιτύχει και μὲ τοὺς ἄλλους. Καὶ ἠγωνισθῆ μὲν νὰ τὸν πείσῃ
μετὰ μεγάλην ἐνγλωττίαν και εὐφραδείας, ἀλλ' ὁ Ἰνδὸς ἔμεινεν
ἀκλόνητος εἰς τὰς δοξασίας του. Βαρυνθεὶς ἐπὶ τέλος ὁ Κλάρκ
τῷ ἀπέτεινεν ὡς ἐξ ἀπορόπου τὰς ἀκολούθους ἐρωτήσεις.

— Δὲν σὰς ἀπαγορεύεται νὰ πρῶγῃτε φαγητόν, εἰς τὸ ὅποιον
νὰ ὑπόσῃ ζωή; — Ναί!

— Καὶ δὲν παρέθης ποτὲ τὸν νόμον τούτον;

— Ὅχι, βέβαια.

— Δὲν ἐφαγες λοιπὸν ποτὲ σου κρέας; δὲν ἐπράξες και τὸ
σφάλμα τούτο ἀκουσίως;

— Ἀδύνατον.

— Καὶ ὁμνύεις;

— Ὁμνύω προθύμως.

— Δὲν πρῶγῃτε ρήθια;

— Καὶ ἑκάστην, και μὲ ἀρέσουν μάλιστα.

— Πῆρε με ἐδῶ ὀλίγα ρήθια, — εἶπεν ὁ Κλάρκ πρὸς τὸν
ὕπερτον· του εὔτος δ' ἔφερον εὐθὺς κἀνίστρον πλήρες ρηθίων
ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— Διὰ τί εἶς ὅποιον θείης, — εἶπεν ὁ Κλάρκ εἰς τὸν Ἰνδόν.
ἐκείνος δ' ἔλασεν ἐν ἐξ αὐτῶν.

— Ἄνοιξέ τα, εἶπεν εἰς τὸν Ἰνδόν, — και βάλε το ἐδῶ ὑπὸ
τὴν ὕδατιν ταύτην πολλὰ ἀκριθῶς.

Τὸ ρήθιον ἐτέθη αὐτῷ κάτωθεν τοῦ μικροσκοπίου.
— Κύταξέ ἐδῶ, — τῷ εἶπεν ὁ Κλάρκ.

Ὁ Βραχμάνος ἔφερε τὸν ὀφθαλμὸν εἰς τὸ μικροσκοπίον, ἀλ-
λ' ἀμέσως ἀπεσύρθη τρέμων, διότι εἶδεν ἄπειρα ζωῖα, τὰ
ὅποια, ὡς γινώσκον, εὐρίσκονται εἰς τὸ ρήθιον, και μόνον διὰ
τοῦ μικροσκοπίου φαίνονται. Ἰκανὴν ἔβραν ἔμεινε σύνουος, ἀκο-
λούθῳ δ' ἔλαθεν ἐν νέου τὸ ρήθιον εἰς τὰς χεῖρας του, τὸ ἐξή-
τασεν ἐκ τοῦ πλησίον, τὸ ἔθαλε και πάλιν ὑπὸ τὸ μικροσκοπίον,
και πάλιν εἶδε μυριάδες ζῶντων ζωῖων. «Βῆς συνισχί! ἀρεκί,»
ἀνέκραξε τελευταίον.

— Το βλέπεις λοιπὸν ὅτι ἡμαρτας ἐξ ἀγνοίας; εἶπεν ὁ Κλάρκ.

Ὁ Βραχμάνος ἐσιώπη.

Νὰ φέρωμεν δὲ και ἐν ποτήριον ὕδατος, διὰ νὰ ἴδῃς πόσα ὄντα
ζῶντα κατέπιες εἰς τῶρα; — Κύταξέ, κύταξέ τῶρα τὴν στα-
γὸνα αὐτὴν τοῦ ὕδατος. Βλέπεις πόσα ἄπειρα ζωῖα εὐρίσκονται

εις αυτήν; Ὁ Ἰνδὸς ἀπεσώθη ἐκ τοῦ μικροσκοπίου. Ἄρκει ἀρ-
κεῖ εἶπεν ὁ Βραχμάνος.

— Γνώρισε λοιπὸν, ὑπέλαθεν ὁ Κλάρκ, δεῖ ἀρθεῖ τὸ πᾶν γέμει
ἀπὸ ἀόρατα εἰς τὸν γυμνὸν ὀφθαλμὸν ἔντα, μήτε νὰ φάγῃ; μήτε
νὰ πῖνῃ; εἴνασαι χωρὶς νὰ παραβῆς τῆς θρησκείας σου τοὺς
νόμους.

Ἐπιθυμῶν καταισχυνθεὶς ἔκλινε μετ' ἀθυμίας τὴν κεφαλὴν.

— Ἐπιθυμῶν τῶρα καὶ ἄλλα; ἀποδείξεις; ἐπρόσθεσεν ὁ
Κλάρκ.

— Ὅχι, ὅχι. — ὑπέλαθεν ὁ Ἰνδός. Μίαν δὲ χάριν μόνον θὰ
σὲ ζητήσω.

— Ὁμολήσῃς.

— Νὰ μὲ χάρισθῃς αὐτὴν τὴν ἕλκον, — εἶπεν ὁ Βραχμάνος,
δεικνύων τὴν ἕλκον, — διότι δὲν ἔχω χρήματα νὰ τὴν ἀγοράσω.

— Ἰδοὺ, λάβε τὴν, — εἶπεν ὁ Κλάρκ.

— Μόλις δ' ὁ Ἰνδὸς ἔλαβε τὸ πρᾶγμα, ἔπερ τῷ εἶχε προξέ-
νησει τοσαύτην ἐντύπωσιν, καὶ ἐναντίως πρὸς τὴν ἀμνηστὴν
ἔρριψε κατὰ γῆς τὸ μικροσκόπιον καὶ τὸ κατεσύντριψε.

— Τί σημαίνει τοῦτο; ἀνερώνησεν ὁ Κλάρκ ἐκθαμβος.

— Τοῦτο σημαίνει, Χριστιανέ, — ἀπεκρίθη ὁ Ἰνδός μετὰ σο-
δαρότητος, — ὅτι ἄχρι τοῦδε ἔζησα εὐτυχῆς καὶ εὐδαίμων, ἀλλὰ
σὺ μὲ τὸ σατανικὸν ἔργαζόν σου μᾶλλον ἀχρήστες ἄπασαν τὴν μελ-
λουςαν εὐδαιμονίαν μου. Μὲ κατ' ἐπίστασιν νὰ καταβῶ εἰς τὸν
τάφον θούλιος καὶ δυστυχῆς, βδελυττόμενος τὸν ἐαυτὸν μου!

— Καὶ ὁ δυστυχῆς Βραχμάνος ἀφῆκε τὴν συνεδρίασιν, ἀπήλθεν
εἰς τὰ ἴδια.

μαξ ἐκ τοῦ πρώτου βιβλίου τῶν παθῶν ἀρχομένη καὶ εἰς μετα-
φράσεις μεγάλων συγγραφέων ἀνερχομένη. Ὁ κ. Μαρτίνος μετέ-
φρασε τὸν « Διαιτητὴ νόμον » τοῦ Whetstone καὶ τὰ ἱατρικὰ καὶ
φυσιολογικὰ τοῦ Που-σιου συγγραμμάτα· ὁ δὲ κ. Οὐόλφης τὴν γε-
ωμετρίαν τοῦ Βυλλεβίου καὶ τοῦ Ἐρστέλου τὴν ἀστρονομίαν.

Ἄν δὲ θελήσωμεν νὰ ρίψωμεν καὶ εἰς τὸ μέλλον τὸ βλέμμα,
ζητούντες ἐκ τῶν τελευταίων συμβάντων, κατὰ τὴν ἐρχομένην
ἐκατονταετηρίδα οἱ ἐν Κίνῃ Χριστιανοὶ θὰ ἀνέρχωνται εἰς ἑκα-
τομμύρια. Οἱ Κινέζοι κινουῦνται ἀργά, ἀμα ὅμως ἀρχίσει νὰ κι-
νῶνται, κινουῦνται κατὰ σωρούς· οὐδαὶς δὲ λόγος ὑπάρχει νὰ γείνη
ἐξήλξεις τοῦ κανόνα τούτου ὡς πρὸς τὴν ἐκχριστιάνωσιν αὐτῶν.

Εἰς Φουτσόου κατὰ τὸ περὶ τὸν ἔτος τὸ ἔργον ἔχει τοιοῦτον ἀ-
ποτέλεσμα ἔσον καθ' ὅλα τὰ παρελθόντα ἔτη ἔμοῦ. Περὶ τοῦ χα-
ρακτῆρος τῶν βαπτιστέων λέγομεν ἀπλῶς ὅτι ἡ μεταβίβασίς αὐτῶν
καὶ τῶν μενόντων εἰδωλολατρῶν γειτόνων τῶν διαφορὰ εἶνε ἀρ-
κετὸν δείγμα. Ὁ εἰδωλολάτρης εἶνε ἀκάθαρτος, ὁ Χριστιανὸς κα-
θάρως· ὁ εἰδωλολάτρης ψεύδεται καὶ εὐχαριστεῖται ψευδῆς, ὁ
Χριστιανὸς μόνον τὴν ἀλήθειαν λέγει· ὁ εἰδωλολάτρης μετα-
χειρίζεται τὴν σύζυγόν του ὡς δούλην, ὁ Χριστιανὸς ὡς ἐν ἀθά-
νατον· ὁ εἰδωλολάτρης θεωρεῖ τὴν γέννησιν θυγατρὸς ὡς δυστύ-
χημα, ὁ Χριστιανὸς χαίρει ἐπὶ τούτῳ, ἀναθέτων αὐτὴν εἰς τὸν
θεὸν διὰ τοῦ βαπτίσματος καὶ προσταθῶν νὰ καταστήσῃ αὐτὴν
ὠφέλιμον.

Τὰ ἐπάμενα εἶνε ἐκ τῶν πολλῶν παραδειγμάτων Χριστιανῶν
μαρτύρων πρὸς τοὺς Κινέζους.

Ἐπὶ τῷ ἄλλῳ ἐλιθοβολήθη σχεδὸν μέχρι θανά-
του· φεύγων τοὺς διώκτας τοῦ ἐρρίθῃ εἰς λάκκον 20 ποδῶν
βάθους· ἐνῷ ἐπιπτεν ἔλεγε, « Κύριε ῥυττίρησον αὐτοὺς· ἀφίς
αὐτοῖς. »

Ἐπὶ τῷ ἄλλῳ Τσίγκ Τίγκ, ἀρθεῖ ἔλαβε δύο χιλιάδας ραβδισμῶς,
ἔμα ἠδυνήθη νὰ κινήθῃ μετέβη εἰς τὴν ἑσιν ὀπου τὸν ἔδειραν καὶ
ἠμίλησε περὶ τοῦ Χριστοῦ μετὰ τοσαύτης ζέσεως, ἥστε καὶ ἐκ
τῶν δευρῶντων αὐτὸν ἐπίστευσαν πολλοί.

Ἐπὶ τῷ ἄλλῳ Χί Γιόγκ Μί καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ σκληρῶς ἐδασπᾶν-
ζοντο, διετρίβον τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν αὐτῶν καὶ ὡς ὁ Ἰωὴθ
ἔλεγεν· ἂν καὶ πύσχομεν, ὅμως εἰς αὐτὸν ἀναθέτομεν τὰς ἐλπί-
δας μας.

Καὶ ταῦτα περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν Κινέζων.

Περὶ δὲ τῆς θέσεως αὐτῶν ἐν τῇ κοινῶνι « οὐ πολλοὶ εὐγε-
νεῖς—ὡς ἔλεγεν ὁ Παῦλος—ἐκλήθησαν. » Εἶνε δὲ ἐπίσης ἀλη-
θὲς ὅτι ἡ « αἴρεσις αὕτη πανταχοῦ ἀντιλέγεται » ὑπὸ τῶν γραμ-
ματισμένων τῶν εἰδωλολατρῶν καὶ τῶν ἐμπόρων. Ἀλλὰ καὶ ἐν
Κίνῃ ὡς καὶ παντοῦ ὁ Χριστιανισμὸς ἀνυψᾷ τοὺς ἐναγκαλι-
ζομένους αὐτόν. Αὐξάνουσιν οὐ μόνον εἰς χάριν, ἀλλὰ καὶ εἰς
γνώσιν καὶ εἰς ἐπιτροπὴν καὶ εἰς ἠλικίαν. Ἄν δὲ ὁ Θεὸς ἐκλέγῃ
εἰσεῖτι τὰ μικρὰ τοῦ κόσμου τούτου ἵνα καταισχύνῃ τὰ σφᾶ, καὶ
τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου τούτου ἵνα τὰ ἰσχυρὰ καταργήσῃ. Αὐτῶ
καὶ μόνῳ ἔστω ἡ δόξα. Ἀμήν.

Κωνσταντῖνος Ι. Παλιεξῆς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ι. ΠΑΛΙΕΞΗΣ.

Γνωστὸν μὲν καὶ πνυθολογούμενον εἶνε, ὅτι ἔσον μεγαλει-
τέρα ὑπάρχει ἡ δρᾶσις ἢ ἡ πίσσις ἐπὶ ἀντικειμένου τινός, μὴ
επερθηθέντος ἔτι τῶν ζωτικῶν αὐτοῦ δυνάμεων, τόσον μεγαλει-
τέρα ἐπέργεται ἡ ἀντίδρασις· σπάνις ὅμως εἶνε τὰ ἀντικείμενα,
ἅτινα ἀναπτύσσουσι τὴν ἀντίδρασιν μετὰ αἰώνως ὄλου, καὶ ἐτι
επανιώτερα τὰ μετὰ τινα φαινομένην πνυτελῆ ἀπώλειαν τῆς
ζωῆς. Ἴδ τοιοῦτον δὲ σπάνιον καὶ μοναδικὸν ἴσως ἐν τῇ ἱστορίᾳ
τοῦ σύμπαντος κόσμου φαινόμενον παρουσιάζει σήμερον ὁ Ἑλ-
ληνισμὸς.

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τομ. Δ'. Τευχ. Μ')

Γνωστὸν τοῖς πᾶσιν εἶνε ὅτι κατὰ τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀνατολῆς
καὶ κατὰ τὴν Αἴγυπτον ὁ Ἑλληνισμὸς ὑπέστη τοσαύτην πίεσιν,
ὥστε πᾶν εὐλόγιον ἠδυνάτο τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἐν χώρῃ, ἔνθα
ἔπαυσε πρὸ αἰώνων νὰ δημηλιγῆται ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα· ἐν χώρῃ,
ἔνθα πολλοὶ Χριστιανοὶ ἔλαβον καὶ Τουρκικὰ ὀνόματα ἐν χώρῃ,
λέγομεν, ἔνθα τοσαῦτα συνέθησαν πρὸς ἐξέλιψιν τοῦ Ἑλληνι-
σμοῦ, πᾶν εὐλόγιον ἠδυνάτο τις νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι πράγματι ἐξέ-
λιπεν οὗτος, καὶ οὔτε εἶνε ποτε δυνατόν ν' ἀναζωπυρωθῇ. Πλὴν
ἀλλ' ὅμως ὡς θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου Κύριε, τὰ
πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας· ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ χώρῃ
ἔνθα τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα συνέθησαν πρὸς καταστροφὴν τοῦ Ἑλ-
ληνισμοῦ, οὗτος προέγεται σήμερον Ουαμακίως.

» τὸ τοῦ τε λαλοῦ (δημοσίως κήρυκε) μετρητόμην, ἵνα εὐ-
» χρηστῶς τὸν προστάτην μου Ἄγγλον ὅτε δ' ἐκέρθησα πεν-
» τήμοντα ρουπιέδες (χρυσῶν τουρκικῶν νόμισμα, ἀναλογῶν
» ἰσπρὸς ἡμῶν περίπτου κάλληρον), δέξαται ὁ Θεὸς! εἶπον, πάλιν
» εἰσερέχουμι εἰς τὸ πρότερον στάδιον τοῦ ἐμπορίου.»

Μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινὸς τῷ ὄντι ὁ Ἰπλιζῆς ἐκέρθησε
παρὰ τῷ Σαυθισόνι ὡς μασίτης τοσαῦτα, ὥστε ἤρξατο καὶ αὐ-
» θις νὰ ἐμπορεύεται εἰς ἴδιον αὐτοῦ λογαριασμὸν. Μόλις δὲ διευ-
» θετήσας τὸ ἐμπόριον αὐτοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐπαθίμωσε
» νὰ τῷ ἰδίῳ ἐξοχλοῖς τὴν μητρόπολιν τῆς Ἀγγλίας Λονδί-
» νον, ἥτις εἶνε συνίαμα, ὡς γνωστὸν, καὶ ἡ μητρόπολις τοῦ ἐμ-
» πορίου. Ἐνταῦθα ὁ Ἰπλιζῆς, καίτοι ὀλίγα γράμματα γνώσκειν
» καὶ ἴσως οὐτε λέξει ἐνοσῶν τῆς Ἀγγλικῆς, ὅτε ἐπεσκέθη τὸ
» πρῶτον τὴν Ἀγγλίαν, οὐδεμίαν ὁμῶς ἀνάγκην εἶλεν ὡς ἄλλο
» ἢ ξαναγῆρας τὸν ἀντιπρὸς μάλιστα ἐν βραχεῖ δικαστήριον χρόνον
» ἐπῆρει νὰ ἐκτελῇ αὐτοπροσώπως οὐ μόνον τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἐμ-
» πορικὰς ὑποθέσεις, ἀλλὰ καὶ νὰ διευθετῇ τὸν τρόπον τινὰ ὡς ἐμπο-
» ρομαστὴς καὶ πολλὰς ἄλλων ἐμπορῶν. Γνωστὸν δὲ εἶνε ὅτι τὸ
» ἐπάγγελμα ἐμπορομαστῶν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ πανταχοῦ σχεδὸν τῶν
» ἐμπορικῶν πόλεων εἶναι δυσχερὲς εἶνε, τοσοῦτον καὶ ἐντιμὸν
» καὶ πολλὰς μάλιστα εἶνε καὶ ἐπικερδέστερον τοῦ τοῦ ἐμπορίου
» διότι οὕτως μὲν ἐπίστε καὶ κημιούται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις του, ὁ
» ἐμπορομαστὴς ὁμῶς, ὅταν διὰ τῆς τιμότητος του κερδήσῃ τὴν
» ὑπόληψιν τῶν ἐμπορευομένων, εἴτινες τότε τυφλοῖς σχεδὸν ἐμ-
» μασιν ἐμπιστεύονται αὐτῷ τὰς ὑποθέσεις των, κερδίζει πάντοτε,
» χημὸς νὰ κινδυνεύσῃ οὔτε ὀβολόν.

Ἀμρύτερα τὰ ἔργα ταῦτα μετῆρξατο ἐν Ἀγγλίᾳ μετὰ το-
» σπύτης νοημοσύνης, δραστηριότητος καὶ καλῆς ἐνοουμένης οἰκο-
» νομίας ὁ Ἰπλιζῆς, ὥστε δὲν ἐβράδυνα νὰ σχηματίσῃ οὐκ εὐκα-
» ταρῶν περιουσίαν ἦτο δὲ τῷ ὄντι τοῦτο οὐ μόνον δικαίᾳ
» ἀμετῆ τῶν ἀπῆρτων κτήτων, τῆς τιμότητος καὶ τῆς εὐσεβείας
» του, ἀλλὰ σχεδὸν καὶ ἀνεπίστευτος ἀνάγκη. Ἡ Θεία Πρόνοια
» ἐδώρησάτο αὐτῷ, εἶπομεν, δέκα τέκνα καὶ Χριστιανικῆς ἀνα-
» προφῆς λοιπὸν εἶχον ἀνάγκην ταῦτα καὶ ἀποκαταστάσεως. Καὶ
» πρῶτον μὲν τέκνον τοῦ Ἰπλιζῆ ἦτο ἡ Κωνσταντία, οὕτως γε-
» νομένη τοῦ Ἀργέντου δευτέρου, ἡ Ἐλένη Ρωσσέτου τρίτον, ὁ
» παρ' ἡμῶν γνωστὸς Ἀλέξανδρος Ἰωνίδης τέταρτον, ἡ Ἀργυρῶ
» Φιανερίη πέμπτον, ἡ Ζωΐτα Ἀδαμάκη ἕκτον, ὁ Νικόλαος Ἰω-
» νίδης ἑβδόμον, ὁ Εὐστράτιος Ἰωνίδης ὄγδον, ἡ Λοξάνδρα Τσι-
» πλάτου ἑννάτον, ἡ Εὐφροσύνη Κασαβέτη καὶ δέκατον, ἡ
» Ἀικατερίνη Αλακαρίδου.

Καίτοι δὲ τοσοῦτον πολυπληθῆ οἰκογένειαν ἔχων ὁ Ἰπλιζῆς,
» δὲν ἐβράδυνεν ὁμῶς ἐνωπίοντα νὰ ἐνομηθῇ τὸ τε πρὸς τὴν ἰδι-
» αιτέρην αὐτοῦ πατρίδα, ὡς εὐσεβὲς τέκνον, καθῆκον καὶ τὸ πρὸς
» τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, ὡς καινὴν πάντων τοῦ Ἑλληνικοῦ μη-
» τέρα· τρίς ἐπεσκέθη κατὰ καιροὺς τὴν Κωνσταντινουπόλιν, καὶ
» οἷς νομίζομεν τὰς Ἀθήνας· ἐν ἀμφοτέραις δὲ ταῖς πόλεσι ταύταις
» πάντοτε ἐγκατέλειπον ἀνεξέλεπτα τὰ ἴχνη τῶν εὐεργεσιῶν του.
» Τὴν δὲ ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πατρίδα εὐεργέτησε, παρελαθὼν εὐσεβῆς
» τινος νέου καὶ ἐπικερδέστατος δι' ἐξόδων του ἐν τε ταῖς Ἀθήναις
» καὶ ἐν ἄλλοις πανεπιστημίαις τῆς Δύσεως μὲ τὴν ὑποχρέωσιν

τοῦ νὰ ἐπανέλθωσιν εἴτε εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ἑκάστου πατρίδα εἴτε
» εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ διδάξωσιν ὅσα ἐδιδάχθησαν.

Εἰς μὲν τῶν πρώτων ὑποτρόφων τοῦ Ἰπλιζῆ ὑπήρξε, φρονου-
» μεν, καὶ ὁ λίαν γνωστὸς παρ' ἡμῶν ἀειμνηστὸς καθηγητὴς Μαυ-
» ρορρῶδης, ὁ καὶ ἐν Σμύρῃ πρότερον καὶ ἐν Ἰωνίνοις βραδύτε-
» ρον λίαν εὐδοκίμως διδάξας, καὶ ἐν Ἑλλάδι πρὸ τινῶν ἐτῶν ὡς
» εἰς τῶν λίαν εὐσυνειδήτων καὶ φιλοτίμων καθηγητῶν τοῦ Ἑθνικ.
» πανεπιστημίου ἀποβιώσας. Εἰς δὲ τῶν διαπρεπόντων καὶ σήμε-
» ρον ἐν Κωνσταντινουπόλει πάλαι ποτὲ ὑπότροφος τοῦ Ἰπλιζῆ χρη-
» ματίας εἶνε καὶ ὁ Γαβριὴλ Σοφοκλῆς, διευθυντὴς τῆς ἐν Σταυρο-
» βρομῆ ἑλληνικῆς τοῦ γένους σχολῆς, ἡ μάλιστα εἶπεν τοῦ Λυ-
» κείου. Ὁ ἀνὴρ οὗτος, πλὴν τῆς διὰ τῆς εὐμεθόδου διδασκαλίας
» του οὐσυνδεστέρας εἰς τὸν Ἑλληνισμόν ὑπηρεσίας, παρέχει καὶ
» εἰς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πατρίδα Καισαρέαν πλείστας ὄσας, τολ-
» μῶμεν εἶπειν, εὐεργεσίας. Ἡμεῖς αὐτῷ εἰδοῦσι ἰδίῳ ὄμματι τὸν
» ἀνδρα ὡς φιλόστοργον κατέρω προστατεῦντα καὶ ἐπιμελούμενον
» τῆς ἀνατροφῆς καὶ ἐπιμελείας πάντε συναμά παρθένων, οἰκο-
» τῶν μαθητριῶν τοῦ ἀξιολόγου παρθενιαγωγείου τῆς κυρίας
» Ἀθηνᾶς Παγκάλου, ἃς ὁ ἀνὴρ καὶ πάντως ἐπαίνου ἀξίως δι-
» δασκαλὸς Γαβριὴλ Σοφοκλῆς ἐπετήρησε ὡς ἴδια αὐτοῦ τέκνα. Τί
» δὲν ἔπραττε τῷ ὄντι ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος πρὸς τὴν ὅσον ἐνεστὶν ἐντε-
» λεστέρην καὶ Χριστιανικωτέραν ἐκπαίδευσιν τῶν παρθένων ἐκεῖ-
» νων, ἃς ἐνεπιστεύθησαν αὐτῷ διάφοροι κοινότητες καὶ οἱ γονεῖς,
» ἢ ἀνάδειξις καλῆς διδασκαλίας;

Ἄλλὰ τὰ ἔργα ταῦτα τοῦ Ἰπλιζῆ ἦσαν σμικρά, παραδαλλό-
» μενα πρὸς τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἔρασαν. Γινώσκων τὸ ἄσφατον καὶ
» ἐπιφαλὲς τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, μάλιστα εἶδεν, ὅτι δύνα-
» ται νὰ διαθῆται ἐκ τῆς περιουσίας του κεφάλαιά τινα πρὸς εὐερ-
» γετήματα ὑπὲρ τῆς πατρίδος, κατέθεσεν ἀνακαρτέως εἰς τινὰ
» Ἀγγλικὴν τράπεζαν δέκα περίπου χιλ. λίρας, ἵνα ἐκ τοῦ τόκου
» τούτου, διαχειριζομένου ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ δωροδοκοῦ ἢ μέ-
» λους τινὸς τῆς οἰκογενείας του, παρέχωνται τῇ πατρίδι εὐεργετή-
» ματα ἀδιαλείπτως τε καὶ ἀνεξερπητῶς τῶν περιπετειῶν τοῦ ἐμ-
» πορίου του ἢ καὶ αὐτῶν τῶν χρηματικῶν ἀναγκῶν, εἰς ἃς ἐν-
» δεχόμενον ἦτο νὰ εὐρεθῆσι τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του.

Ἐαυτὴν μόνην τὴν πράξιν τοῦ Ἰπλιζῆ ἐκείνη τις λάθῃ πρὸ
» φθογμῶν, βεβήκως δὲν ὄξ δυσκλελυθῆ νὰ καταλέξῃ καὶ τούτον
» εἰς τὴν χορηγίαν τῶν Ζωσιμάδων, τῶν Ριζαίων, τοῦ Καπλάνη καὶ
» τοῦ Σταυράκη. διότι τὸ νὰ εὐεργετῇ τις, ὅταν ἦνε πλοῦσιος κα
» ὅταν ἀναλογίζηται ὅτι δὲν εἶνε ποτε δυνατὸν νὰ εὐρεθῆ αὐτὸς
» οὗτος ἐν ἀνάγκαις, δὲν εἶνε τοσοῦτον μέγξ, ὅσον μέγξ καὶ ὑπερ-
» φυσικὸν καλοῦσται τὸ ν' ἀποκληροῖται ἐκ τῶν καὶ τὰ ἴδια αὐτοῦ
» τέκνα καὶ τοὺς πλησιεστῆτους συγγενεῖς, ἵνα εὐεργετηθῇ ἄλλους,
» ἀγνωστους καὶ πᾶν τῇ ἀσχέτους.

Ἴσως δὲ νομίσῃ τις ὅτι Ἠπειρώται οὖντες, μεγαλοποιοῦμεν
» αὐτὰ, ἵνα εὐρωμεν καὶ ἄλλους ἐφαμιλλοὺς τῶν Ἠπειρωτῶν,
» καὶ μὴ ἐξελεγχθῶμεν ὡς λίαν Ἠπειρωτικῶντες· ἀλλ' εὐτυχῶς
» ὑπάρχουσιν ἐπίσημοι πράξεις, αὐτὰ τοῦτα ἐπιμυροῦσαι. Ἐπιτρα-
» πῆτω λοιπὸν νὰ δημοσιεύσωμεν ἐνταῦθα ὅσας ἤδυνήθημεν νὰ
» εὐρωμεν τοιαύτας πράξεις, ἐξαιρουμένης τῆς εὐεργετικῆς δια-
» θέσεως τοῦ τε Κωνσταντινοῦ Ἰπλιζῆ καὶ πάντων τῶν μελῶν τῆς
» Ἀθραμιαίας αὐτοῦ οἰκογενείας.

Ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ Συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Κοσμά Κεκι-
» δου, τῆς ἰδίας πόλεως, ἐντὸς τῆς ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τῆς Ἑρμιαί-
» κῆς ὁδοῦ οἰκίας μου παρουσιασθέντες οἱ κύριοι Κωνσταντῖνος
» Ἰωνίδου, ἐπιλεγόμενος καὶ Ἰπλιζῆς, ἡ οὕτωςος του κ. Μαρι-
» ῶρα, θυγάτηρ τοῦ ποτὲ Ἰωνάνου, Σανδουκάκη, κάτοικοι Κων-
» σταντινουπόλεως καὶ ὁ υἱὸς αὐτῶν Ἀλέξανδρος Κ. Ἰωνίδης,
» ἔμποροι διαμένοντες ἐν Ἀθήναις, γνωστοὶ μοι ἐτέθησαν ἐνώ-
» πιον ἐμοῦ καὶ τῶν κατωτέρω μαρτύρων ὡς ἔπεται οἱ ὑποφαινό-
» μενοι θεμελιωταὶ καὶ συνεπίτροποι τοῦ ὑπὲρ παιδείας καὶ ἀγα-
» θοεργῶν κεφαλαίου τῆς οἰκογενείας τῶν Ἰωνιδῶν, ἔχοντες ὑπ' ἑ-
» ψιν τὸ ἐν Λονδίῳ γενομενον τὴν 8 Σεπτεμβρίου 1842 ἡμέ-
» τερον ἐπίσημον καταστατικὸν ἔγγραφο, τοῦ ὅποιου καὶ σήμερον
» ἐπανειλημμένως καθιερούμεν τὴν ἰσχύν καὶ τὸ κύρος διὰ τοῦ
» παρόντος, διαλαμβάνον περὶ τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀρχικοῦ κεφα-
» λαίου ἐκ λιρῶν στερλινῶν ἑνδεκα χιλιάδων ἑξακοσίων, περὶ τῆς
» χρήσεως αὐτοῦ καὶ περὶ ἄλλων πολλῶν ἀντικειμένων ἐν ἐκτά-
» σει θεωρούντες, ὅτι θέλει εἶσθαι συντελεστικώτερον εἰς τὴν ἀκριβῆ
» ἐκπλήρωσιν τῶν ἐν τῷ προμνησθέντι ἔγγραφῳ ἐπιτεθειμένων
» ἡμετέρων σκοπῶν, νὰ δροσθῶσιν εἰδικώτερον τ' ἀντικείμενα καὶ
» ἢ ἄρ' ἐνὸς ἐλάσσου αὐτῶν γενομένη δαπάνη, ὅτι ἐκ τῶν λιρῶν
» στερλινῶν περίπου δύο χιλιάδων ἑξακοσίων, τόκου τῶν τριῶν
» ἐτῶν μὲχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1844, δὲν δαπανηθῶσιν εἰς τὸ
» αὐτὸ θιάστημα, εἰμὴ λίραι στερλινῶν χιλίαι τετρακόσαι πενή-
» κοντα, ἐνῶ ἠδύνατο νὰ δαπανηθῶσι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ
» προμνησθέντος καταστατικοῦ ἔγγραφου δύο χιλιάδες ἑκατὸν πεν-
» τήκοντα καὶ λαβόντες ὑπ' ἑψιν τὴν παρὰ τοῦ κ. Κωνσταντίνου
» Ἰωνάνου καὶ Α. Κ. Ἰωνίδου γενομένην νέαν δωρεάν εἰς τὸ προ-
» μνησθὲν κεφάλαιον τῆς οἰκογενείας ἐκ λιρῶν στερλινῶν ὡς ἔγ-
» γιστα τριῶν χιλιάδων περίπου, καὶ τὴν περὶ αὐτῶν διαθήσιν τῶν
» δωρητῶν, κατὰ τὸ ἀπὸ εἰκοσι Δεκεμβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακο-
» σιστοῦ τετάρτου ἔτους ἰδιωτικοῦ δωρητηρίου ἔγγραφου, ἀποφα-
» σίζομεν οἰκείᾳ βουλή τὰ ἑξῆς·

Α.) Παρουσιαζομένων περιστάσεων, καθ' ἃς ἤθελε φανῆ εὐ-
» λογον εἰς τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ προμνησθέντος τῆς οἰκογενείας
» κεφαλαίου νὰ συνδράμωμεν ἐκτάκτως, πρὸς ἔγερσιν ἐκπαιδευτι-
» κῶν καταστημάτων ἐν Ἑλλάδι ἢ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἢ πρὸς
» συγκρότησιν εταιρίας ἢ εταιριῶν, σκοποῦσῶν τὴν πρόδον τῶν
» ἐπιστημῶν, τῶν τεχνῶν, τῆς βιομηχανίας, τῆς ναυτιλίας, τῆς
» γεωργίας καὶ ἐμπορίου μεταξὺ Ἑλλήνων, καὶ παντὸς εἶδους
» παιδείας, ἢ δι' ἑκατα ἑλέτη, συγχωρεῖται νὰ δαπανηθῶσιν ἐκ
» τοῦ προμνησθέντος περισσεύματος τῶν τόκων μὲχρι δέκα πέντε
» χιλιάδων δραχμῶν, ὁμοῦ μὲ πᾶσαν τὴν νέαν δωρεάν τῶν κ. κ.
» Κωνσταντίνου Ἰωνάνου καὶ Α. Κ. Ἰωνίδου, τὸ ὅλον μὲχρις ἑκα-
» τῶν χιλιάδων δραχμῶν ἀλλὰ δὲν δύναται κατ' οὐδένα λόγον νὰ
» δαπανηθῇ ἐκ τοῦ κεφαλαίου οὐδὲν ἄλλο ποσὸν πρὸ τοῦ 1850
» ἔτους μετὰ δὲ τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ κατὰ καιρὸν ἐπίτροποι δύ-
» ναται νὰ διαθέσωσιν ἐκτάκτως.

β.) Τὸ ἐκ τῆς 6) 128 μετοχῆς εἰς τὰ κέρδη τῆς εταιρίας

τῶν ἀδελφῶν Ἰωνιδῶν, ἀρχομένης ἀπὸ πρώτης Ἰανουαρ. 1845
» τεσσαρακοστοῦ πέμπτου ἔτους.

β.) Τὸ ὑπὲρ τὴν κανονισμένην πρόθεσιν εἰς τὸ κεφάλαιον
» ἀπὸ τοῦδε μὲχρι τοῦ 1850 χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ
» ἐκ τῶν τόκων περισσεύμα

γ.) Πᾶν ἄλλο ἔπαικτον θῶρημα ἢ ἀτίρωμα, μὴ κανονισό-
» μενον διὰ τοῦ ρητοῦ τρόπου διαθέσεως τοῦ δωροῦντος ἢ ἀτιε-
» ροῦντος.

δ.) Ἐγγίνονται αἱ παρὰ τοῦ κ. Α. Ἰωνίδου ἐν ὀνόματι
» τῆς οἰκογενείας τῶν Ἰωνιδῶν γενομένηαι συνεισφοραὶ κατὰ τὰς
» ἐπιστολάς αὐτοῦ, α.) πρὸς τὸν δήμαρχον Πειραιῶς, β.) πρὸς τὴν
» ἐπὶ τῶν συνδρομητῶν πρὸς ἀνέγερσιν Ἑλληνικοῦ πανεπιστημίου
» ἐπιτροπὴν, γ.) πρὸς τὸν ἔφορον τῶν δημοσίων βιβλιοθηκῶν, δ.)
» πρὸς τὴν πρυτανείαν τοῦ πανεπιστημίου Ὀθωνος, φερῶσας ἡμε-
» ρομηνίαν 22, 23 καὶ 24 Δεκεμβρίου 1844, περιλαμβανούσας
» δαπάνην ἐτήσιον μὲν ἐκ δραχ. τριῶν χιλιάδων (κατὰ τὴν πρὸς
» τὴν πρυτανείαν ἐπιστολήν), ἐκ τοῦ κεφαλαίου δὲ δραχ. ἑξοκμή-
» κωντα χιλιάδας, ἥτοι πρὸς οἰκοδομὴν Ἑλληνικῆς καὶ ἀλλήλο-
» διδακτικῆς σχολῆς εἰς Πειραιᾶ δραχμῶν τριάκοντα χιλιάδας
» πρὸς οἰκοδομὴν τῆς ἐτέρας πτέρυγος τοῦ Ὀθωνεῖου πανεπιστη-
» μείου δραχμῶν τριάκοντα χιλιάδας πρὸς ἀπύρτησιν κεφαλαίου
» διὰ τὴν ἀγορὰν βιβλίων κτλ. δραχ. δέκα χιλιάδας. Προσδιορί-
» ζεται ἔτι νὰ δαπανηθῶσι δι' οἰκοδομὴν τοῦ πυρποληθέντος ἀλ-
» ληλοδιδασκτικοῦ σχολείου ἐν Νεοχωρίῳ τῆς Κωνσταντινουπό-
» λεως μὲχρι δραχ. πέντε χιλιάδων πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ καφε-
» νεῖου ἢ καὶ ἐργαστηρίων τινῶν χρησίμων πρὸς προικισμὸν τοῦ
» αὐτοῦ σχολείου μὲχρι δραχμῶν δέκα χιλιάδων. Πρὸς κτήρησι-
» σιν τοῦ χρηματικοῦ κεφαλαίου τῆς ὑπὲρ τῆς πρόδου τῶν ἐπι-
» στημῶν, τῶν τεχνῶν, καὶ γεωργίας ἐν Ἑλλάδι Ἑλληνικῆς
» ἑταιρίας, ὅταν ἡ ἐφορὰ ταύτης ἀνατεθῇ εἰς ἄτομα τῆς ἡμετέρας
» ὑπολήψεως καὶ ἐμπιστοσύνης, μὲχρι δέκα χιλιάδων δραχμῶν
» εἰς ἐλέτη διάφορα κατὰ τὴν ἔγερσιν τοῦ κυρίου Κ. Ἰωνάνου
» μὲχρι πέντε χιλιάδων δραχμῶν.

ε.) Μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἄνω δραχ. ἑκατῶν χιλιάδων καὶ
» τῆς ἀξίας τοῦ ἀγορασθεσομένου κήπου τοῦ ὄφειλέτου Ἀποστό-
» λου Βαρατάση, τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κεφάλαιον τῶν Ἰωνιδῶν
» θέλει σύγκεισθαι εἰς λίρας στερλινῶν ἑνδεκα χιλιάδας ὀκτακο-
» σίας ὡς ἔγγιστα, ἥτοι δραχ. τριακοσίας τριάκοντα χιλιάδας 330,
» 000, περίπου μὴ συμπεριλαμβανομένου τοῦ κτήματος, τοῦ καλου-
» μένου Μεγάλα Κάλια, κειμένου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Θηβῶν καὶ συγ-
» κειμένου ἐξ ἑννέα ζευγαρίων ἢ τριῶν χιλιάδων ἑξακοσίων
» στρεμμάτων, ὅπερ ἐδώρησεν εἰς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον ὁ Κωνσταντ.
» Ἰωνάνου καὶ διὰ τοῦ παρόντος ἐπιμυροῖ τὴν αὐτὴν δωρεάν ὡς
» στερεάν καὶ ἀμετάτρεπτον, ὑπολογιζομένου δὲ τοῦ ἐτησίου εἰσο-
» δήματος ὡς ἔγγιστα εἰς δραχμῶν εἰκοσι τέσσαρας χιλιάδας
» καὶ λαμβανομένου ὑπ' ἑψιν τοῦ ἔρου τοῦ καταστατικοῦ ἔγγρα-
» φου, καθ' ἃν ἀπαιτεῖται νὰ προσθῶνται κατ' ἔτος εἰς τὸ κε-
» φάλαιον, ἐκ τοῦ εἰσοδήματος τοῦλάχιστον ἑκατῶν πενήκοντα
» λίραι στερλινῶν μὲχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ κεφαλαίου εἰς λί-
» ρας στερλινῶν τριάκοντα χιλιάδας, καταστρώνεται ὁ ἐπίκομος
» προϋπολογισμὸς τῆς δαπάνης, ὅστις θέλει ἰσχύει τοῦλάχιστον

διά την ἐξῆς ἐξαιτίαν ἦτοι μέχρι τοῦ ἔτους 1850, ἡ ἐτήσια ἐκ τοῦ εισοδήματος δαπάνη δὲν ὀφείλει ὑπερβῆ τὰς δραχμὰς δέκα ὀκτὼ χιλιάδας, αἵτινες θέλουσι διατίθεσθαι κατ' ἔτος συμφώνως μὲ τὸν ἔργον τοῦ προμηθεύοντος καταστατικοῦ ἐγγράφου, οὕτω πως: Πρὸς διδασίαν τῆς παιδείας καὶ τῶν κοινωφελῶν γνώσεων μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν δραχμὰι δέκα τρεῖς χιλιάδες πεντακκσίαι πρὸς περιθαλψὴν ἐνδεδῶν συγγενῶν μέχρι δραχ. τριῶν χιλιάδων εἰς ἐλέη διαφόρα μέχρι δραχ. χιλίων πεντακκσίων τὸ ἔλιν δραχ. δέκα ἐκτὼ χιλιάδες.

Δ'. Ἐκ τοῦ πρὸς διδασίαν τῆς παιδείας προσδιορισθέντος ποσῶ θέλουσι δαπανᾶσθαι ἀνεγκλῶς μὲ τρόπον δημόσιον, προκαλοῦντα ἀμιλλῶν καὶ διαγωνισμῶν μεταξὺ ἐνδεδῶν ὁμογενῶν σπουδαστῶν, τοὺλάχιστον ἐξ χιλιάδες δραχμὰι κατ' ἔτος, ἐξ ὧν πρὸς συντήρησιν τεσσάρων φοιτητῶν τῆς θεολογικῆς καὶ φιλοσοφικῆς σχολῆς κτλ., ὡς ἡ ἀπὸ 24 δεκεμβρίου 1844 πρὸς τὸ Πρυτανεῖον ἐπιστολὴ ἡμῶν, δραχ. τρεῖς χιλιάδες εἰς ἀγορὰν βιβλίων διὰ τὴν ἐν Πειραιεὶ σχολὴν, ὡς ἡ ἀπὸ 15 φεβρουαρίου ε.ε. πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἐπιστολὴ, δραχμὰι ἐξῆκκσίαι πρὸς συντήρησιν τριῶν μαθητῶν εἰς τὸ βασιλικὸν Γυμνάσιον ἀνά δραχ. τεσσαράκοντα κατὰ μῆνα, δραχμὰι χίλια τετρακκσίαι τεσσαράκοντα πρὸς συντήρησιν δύο μαθητῶν εἰς τὸ πολυτεχνεῖον, ἀνά δραχ. τεσσαράκοντα κατὰ μῆνα, δραχμὰι ἐνεκκσίαι ἐξήκοντα. Αὕτη ἔμμεν ἡ διὰ μαθητῶν τοῦ Β. γυμνασίου καὶ πολυτεχνεῖου ἐνεταῦθα ἀναφερομένη χορηγία εἰς δραχ. δύο χιλιάδων τετρακκσίων ἡμοῦ δύναται νὰ τροποποιηθῆ, διὰ μικροτέρων ἢ μεγαλύτε-τέρων ποσῶν, εἰς διαφόρους ἑμογενεῖς σπουδαστὰς ἐντός καὶ ἐκτός τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους ἢ καὶ εἰς ἀνατροφὴν κορασίων μέχρις ὀριστικωτέρως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μεταγενεστέρας διατάξεώς μας. Ἔτι δὲ εἰς συνδρομὰς πρὸς ἔκδοσιν βιβλίων χρησίμων κατ' ἔτος δραχμὰι χίλια εἰς συνδρομὰς εἰς διαφόρους Ἑλληνικὰς ἀγχιόεργους ἐκτικὰς δραχμὰι πεντακκσίαι πρὸς συντήρησιν ἑτέρων δύο φοιτητῶν τοῦ πανεπιστημίου διὰ συντήξεως ἀνά πενήκοντα δραχμὰς κατὰ μῆνα, ὡς ἀνωτέρω, ἢ πρὸς ἀνατροφὴν δύο ἢ τριῶν κορασίων, ἐπὶ τοῦ πτόντος δὲ διὰ τριετίας εἰς τοὺς κ. κ. Φιλοτινῶν καὶ Ἀσιώπιον, δραχμὰι χίλια διακκσίαι πρὸς συντήρησιν διαφόρων ἐνδεδῶν ἐπιμελῶν σπουδαστῶν διὰ συντήξεως ἀνά δραχμὰς πέντε ἑως εἴκοσι κατὰ μῆνα, δραχμὰι χίλια διακκσίαι πρὸς ἐκπαίδευσιν διαφόρων συγγενισ-παιδῶν, ἦτοι ἐπὶ τοῦ παρόντος τῶν τέκνων τοῦ Διαμαντῆ Σενδουκκῆ ἡμοῦ μέχρι δραχμῶν ἑκατὸν τόν μῆνα, καὶ τῶν ὄρφανῶν τοῦ ποτῆ Στ. Γεωργίου, ἦτοι Χαρικλείας, Ἀλεξάνδρου, Νικολάου καὶ Γεωργίου, ἕως διακκσίας δραχμὰς ἡμοῦ κατὰ μῆνα, δραχμὰς τρεῖς χιλιάδας ἐξῆκκσίας, τὸ ἔλιν ἀπαρχῆς δέκα τρεῖς χιλιάδες πεντακκσίαι.

Ἢ διαχείρισις τῆς ποσότητος ταύτης καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν προηγουμένων ἀνατίθεται εἰς ἕνα ἐκ τῶν νεωτέρων ἐπιτρόπων, ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲ εἰς τὸν ὑποφαινόμενον κ. Α. Κ. Ἰωνίδην, ὅστις ἔχει τὴν πληρεξουσιότητα ν' ἀντικατασταίῃ ἐπιτρόπος ἐν Ἀθήναις ἐν ὀνόματι τῆς οἰκογενείας τῶν Ἰωνιδῶν πρὸς τὴν ὅσον ἔνεστι ὠφελιμωτέρων χρῆσιν τῶν ἐτήσιως δαπανωμένων ποσῶν καὶ ἐπαγρύπνησιν τῶν προσογγισμένων καρπῶν ἀναφανομένους

τῶν περισσευμάτων τινος ἐκ τῶν προηγουμένων, τοῦτο δύναται νὰ δαπανᾶται, χρείας καλούτης, πρὸς καλλιτέραν συντήρησιν τῆς ἐν Νεοχωρίῳ ἀλληλοδιδασκατικῆς σχολῆς, ἢ εἰς ἄλλα ἔργα, σύμφωνα πάντοτε μὲ τὸ ἐν τῷ παρόντι ἀναφανομένον πνεῦμα καὶ μὲ τὸν σκοπὸν τῶν θεμελιωτῶν.

Ε'. Τὸ δὲ πρὸς περιθαλψὴν ἐνδεδῶν συγγενῶν καθιερωμένον ποσὸν ἐκ δραχμῶν τριῶν χιλιάδων καὶ τὸ εἰς ἐλέη ἐν γένει ἐκ δραχμῶν χιλίων πεντακκσίων θέλουσι δαπανᾶσθαι μέχρις ἄλλης ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διατάξεως παρὰ τοῦ συνεπιτρόπου καὶ θεμελιωτοῦ κ. Κωνσταντίνου Ἰωάννου, λαμβάνοντος πάντοτε ὑπ' ἑψὴν καὶ τὰς τῶν συνεπιτρόπων συστάσεις καὶ παρατηρήσεις, αἵτινες ἠθέλων τῷ γίνεσθαι.

Εἰς ταῦτα πάντα μένουμεν σύμφωνα οἱ ὑποφαινόμενοι καὶ ἐπι-δεδόχοντες τὴν ὅσον ἔνεστι ἀκριδῆ ἐκτέλεσιν αὐτῶν εἰς ἡμᾶς αὐ-τούς, εἰς τοὺς συνεπιτρόπους ἡμῶν κ. κ. Νικόλαον Κ. Ἰωνί-δην καὶ Εὐστράτιον Κ. Ἰωνιδῆν, ἀπαρῶν ἀκριδῶς ὡς ἂν ἀπετέ-λουν ταῦτα μέρος οὐσιωδῶς τοῦ καταστατικοῦ ἐγγράφου τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1842.

Ἐγένετο ἐν Ἀθήναις τῇ εἰκοστῇ τρίτῃ (23) ἡμέρᾳ Φεβρουα-ρίου μηνὸς τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακκοσιοστοῦ τεσσαρακκοστοῦ πέμπτου ἔτους καί, ἀναγνωσθὲν ἐνώπιον τῶν συμβαλλομένων καὶ τῶν δύο μαρτύρων πολιτῶν Ἑλλήνων κυρίων Ἀναστασίου Π. Παπα-γιαννοπούλου, κτηματίου, κατοικοῦ τῆς ἐπαρχίας Γόρτυνος, καὶ Σπύρου Α. Ἀργύρου, οἰκιστοῦ, κατοικοῦ Ἀθηνῶν, γνωστῶν μοι, ὑπεγράφη παρ' αὐτῶν καὶ ἐμοῦ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ.
 ΜΑΡΙΩΡΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ.
 Α. Κ. ΙΩΝΙΔΗΣ,
 Οἱ μάρτυρες
 ΑΝΑΣΤ. Π. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
 ΣΠΥΡΟΣ Α. ΑΡΓΥΡΗΣ.
 (Τ. Σ.) Ο Συμβολαιογράφος
 Κ. ΚΟΚΚΙΑΣ.
 (ἔπειτα συνέχεται)

ΜΙΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΑ ΕΝ ΧΙΩ.

I

Γεωγραφικὴ θέσις, ὀνόματα, κλίμα καὶ ἱστορία αὐτῆς.

Ἢ πολλὰς τὰς τύχας μεταλλοξέστα εὐάνθρωπος καὶ ὠραία Χίος— ἢ εἰς τὰ πελάγη ὡς εὖσμον καὶ μυροβόλον τοῦ Νερκίσου ἀν-θραξ μυροβόλουτα, ἦς τινος οἱ νοήμονες καὶ εὐσεβεῖς κάτοικοι, δια-σπαρέντες εἰς τὰς μεγαλοπόλεις τῆς Ἑυρώπης, τιμῶσι τὸν πολ-λαχόθει καὶ πολυτρόπως καταθωακόμενον Ἑλληνισμὸν, τῆς ὁποίας οἱ χρυσομηλεόφυτοι κῆποι καὶ οἱ μαστιχοφόροι λόφοι μετὰ τῶν διωρόρων καὶ τριωρόρων ἡγεμονικῶν οὕτως εἰσὶν πύρ-γων ἀναδεικνύουσιν αὐτὴν εὐδαιμόνων οἰκητήριον—ἔχει πρὸς βορ-ρᾶν μὲν αὐτῆς τὴν Λέσβον, πρὸς ἀνατολὰς τὰς Οἰνούσας (Ἀ-γνοῦσας) καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, πρὸς μεσημέριον τὴν Ἴαρον

καὶ πρὸς δυσμὰς τὴν Ψύραν ἢ τὰ Ψαρά· ἀπέχει δὲ ἀπὸ τῆς ἀπέναντι Ἐρυθραίας καὶ τοῦ Ἀργένου ἀκρωτηρίου (capo bianco) ἐννεὰ ἢ δέκα μίλια, ἀπὸ δὲ τῶν Οἰνουτῶν νήσων Β, ἔχουσα μῆκος μὲν 23° 30', πλάτος δὲ βόρειον 38° 30'.

Καὶ ἡ Χίος (ὡς ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς Λέσβος) ἔσχε πολλὰ τὰ πρῶτα αὐτῆς μυθώδη ὀνόματα. Ὀνομαζέτο λ. χ. Ὀφειῦσα ὡς οὖσα πλήρης ἔβριον ἐκ τῆς ἐλλαίψεως κατοίκων· εἶτα ἐκλήθη Χίος ἢ Χία κατὰ τοὺς μὲν ἐκ τῆς νόμφης Χιόνος, θυγατρὸς τοῦ Οἰνεπίωνος, τοῦ ὡς πρῶτου οἰκιστοῦ τῆς νήσου καὶ βασιλείας ἀνα-φερομένου, καὶ γυναικὸς τοῦ φανεύσαντος τὰ θυρία αὐτῆς Ὀφι-ωνος, κατ' ἄλλους ἐκ τῆς πολλῆς χιόνος ἦτις ἔπεισον ἐπ' αὐτῆς καθ' ἣν ἡμέρην ἐγενήθη ὁ Χίος, ὁ οὖος τοῦ Ποσειδῶνος καὶ νόμ-φης τινός, μεθ' ἧς οὗτος συνέζη· «Ἴωνι δὲ τῷ ποιήσαντι τραγί-διαν ἔστιν ἐν τῇ τυγγραφῇ τοιαῦτα εἰρημένα. Ποσειδῶνα εἰς τὴν νήσον ἔρριπον εὖσαν ἀκριεσθαὶ καὶ νόμφη τῇ ἐνταῦθα συγγενέ-σθαι καὶ ὑπὸ τὰς ἰδίδνας τῆς νόμφης χιόνα ἐξ οὐρανοῦ πεσεῖν εἰς τὴν γῆν καὶ ἀπὸ τούτου Ποσειδῶνα τῷ παιδί ὄνομα θέσθαι Χίον» (Παυσ. VII 4). Ὀνομάσθη προσέτι καὶ Πιτυοσα κατὰ τὸν Στράβωνα (Γεωγρ. βιβλ. 13 σελ. 589) διὰ τὰς πολλὰς πίτυς (πέυκος), κατὰ δὲ τὸν Πλίνιον ὀνομάσθη καὶ Μάκρη διὰ τὸ σχῆμα καὶ Ἀθολία ἢ Αἰθολία ἢ Αἰθαλία «Chios libera quam Ethuliam erihorus misco nomino adpellat Metrodorus et Cleobulus Chiam a Chione nymphe . . .» (histor. natur. 5. 31 § 33)

Ὁ Ἰαίδωρος παράγει τὸ ὄνομα τῆς Χίος ἐκ τοῦ σπανίου αὐ-τῆς προϊόντος τῆς μαστιχῆς. Κατ' αὐτὸν χίος θὰ εἴη αὐριστὴ μαστιχῆ. Παρ' Ὀθωμανοῖς ἡ νήσος Χίος καλεῖται Σακίς-αδασί = νήσος μαστιχοφόρος, διότι τὴν μαστιχὴν σακίς ὀνομάζουσιν.

Ἢ νήσος Χίος κειμένη ὑπὸ τὸν ὠραῖον οὐρανὸν τῆς Μικρα-σίας ἔχει τὸ ὠραιότερον καὶ εὐκρατέστερον κλίμα πάσης ἄλλης χώρας εὐνοηθεῖσας ὑπὸ τῆς φύσεως. Κειμένη ἐν τῆμέσῳ τῆς Θα-λάσσης προσυλάττεται ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς ναύσσους τοὺς ἐπικρα-τοῦντες ἐν ταῖς μεσογείαις χώραις ταῖς ἐχούσας τὸ αὐτὸ πλάτος, τὰ δὲ ψύχη τοῦ χειμῶνος μόλις γίνονται ἐπαισθητὰ· ἐπὶ τινος ἡμέρας οἱ βόρειοι ἀνεμοὶ, οἱ τσοῦτον τρικυμῶδεις κατὰ τὸ Ἄρ-χι-ἐλαγος, τοῦ Ἰουλλοῦ καὶ τοῦ Αὐγούστου μόλις πνέουσιν εἰς τὴν νήσον ταύτην ὡς ἐλαφρὰ αὔρα. Ἐνεκα δὲ τούτων ἡ θερμο-κρασία εἶνε ἀτηγλαγμένη καὶ τῆς μεγάλης Ξηρασίας καὶ τῆς πολλῆς ὑγρασίας. Εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος ὁ ἀήρ εἶνε καθαριότε-ρος καὶ ὑγριενέτερος. Οἱ ἀρχαῖοι δὲ καὶ πάντες οἱ νεώτεροι πε-ρηγηταὶ ἐκ συμφώνου ἐξύμνησαν τὴν ἐν Χίῳ εὐάρεστον δικυμῆν.

Οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς τερπηῆς Χίος πιθανολογεῖται ὅτι ἦσαν Πελασγοὶ «Καὶ Χίος δὲ (λέγει ὁ Στράβ.) οἰκιστὰς ἑαυτῶν Πε-λασγοὺς φασὶ τοὺς ἐκ Θεσσαλίας» (Στράβ. Γεωγρ. 13 σελ. 621). Κατὰ τὸν γλυκῦτατον Ἡρόδοτον φαίνεται ὅτι ἡ Χίος τα-χέως προήχθη εἰς ἀκμὴν καὶ εἰς πλοῦτον καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ εἶχε λόγου ἄξιον ναὸν τῆς πολιούχου Ἀθηνᾶς, εἰς ὃν εἶχε καταφύγει Πικτήτης τις Λυδὸς ἀποστατήσας ἀπὸ τοῦ μεγά-λου Κύρου. (Ἡρόδ. βιβλ. Α', 160). Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον δημοῖως ἡ ἐμπορικὴ ἱκανότης καὶ τὸ ὑπερ τοῦ ἐμπορίου προβλεπτικῶν ἔκ-τοτε τοὺς Χίους διέκρινεν. «Οἱ δὲ Φωκαῖες, ἐπεὶ τε πρῶσι τὰς

νήσους Οἰνούσας καλεσμένας οὐκ ἐβούλοντο ὠνευμένοισι πω-λέαν, δαιμαίνοντες, μὴ αἱ μὲν ἐμπορίων γίνονται, ἢ δὲ αὐτῶν νήσος ἀποκληθήσθαι τούτου εἵνεκα, πρὸς ταῦτα οἱ Φωκαῖες ἐπέτε-λοντο εἰς Κύρνον.» (Ἡρόδ. βιβλ. Α', 160) Ἢ Χίος ἐδέξατο μετακλίναται ἐκ τῆς Φωκαίας «διὰ τῆς Ἐρυθραίας» εἰς αὐ-τὴν τὸν Ὀμηρον, τὸ θαῦμα τῶν αἰώνων. Ἀφικθεῖς δὲ νύκτα εἰς Χίον ὁ αἰοῖδος τῆς Ἰωνίας «ἐπὶ τοῦ αἰγικλοῦ κατέμεινε, τὴν δὲ ἡμέραν παρευόμενος καὶ πλανώμενος ἀπῆκετο εἰς τὸ χωριόν, ὃ Πίτυς καλεῖται· κἀνταῦθα αὐτῷ ἀναπαυσάμενι τὴν νύκτα ἐπι-πίπτει καρπὸς τῆς πίτυος, ὃν δὴ μεταξέτεροι σπρόβιλον, οἱ δὲ κῶ-νον καλεῖουσιν. Ὁ δὲ Ὀμηρος φέρεται τὰ ἔπεα ταῦτα :

Ἄλλη τίς σου πύκη ἀμαίνονα καρπὸν ἴησιν
 Ἴδης ἐν καρμφῇσι πολυπύχου ἡμεροσέσης,
 Ἴβνλα σιδήρος Ἄρηος ἐπιχθονίοισι βροτοῖσι
 Ἔσεται, εὖτ' ἂν μιν Κεθρήνιοι ἀνδρες ἔχωσι.

Τὰ δὲ Κεθρήνια τούτον τὸν χρόνον κίτρινον οἱ Κυμαῖοι παρε-σκευάζοντο πρὸς τὴν Ἴδην καὶ γίνεσθαι αὐτόθι σιδήρος . . . χρό-νου δὲ προϊόντος δευτέρως τοῦ Χίου παρεῖσθαι αὐτὸν εἰς τὴν Χίον ἀπῆκετο εἰς τὴν πόλιν καὶ διδουκαλεῖον κατασκευασμένος ἐδί-δακτε τοὺς παῖδας τὰ ἔπεα καὶ κάρτα δεξιὸς ἐδόξαεν εἶναι τοῖς Χίοις καὶ πολλοὶ θυμωσάτο αὐτοῦ καθεστῆσεν· συλλεξάμενος δὲ βίον ἱκανόν, γυναικὰ ἐγγημεν ἐξ ἧς οὐτῷ θυγατέρας δύο ἐγέν-νοντο καὶ ἡ μὲν αὐτῶν ἀγαμία ἐτελεύτησε τὴν δὲ συνήμισεν ἀν-δρὶ Χίῳ.» (Ἡρόδ. περὶ γενέσεως καὶ βιοτῆς Ὀμήρου 20 καὶ 25).

Οἱ Χίοι διὰ τῆς ὑπεροχῆς των ἐπὶ τοῦ ναυτικοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου μόνον μετὰ τῶν Λεσβίων ἔμειναν ἀδούλωτοι ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἀδύνατοι δὲ ὄντες, καθ' ἣν γενόμενοι διὰ πολυψη-φίαν ἀμύνασθαι ἐδουλώθησαν, πλὴν ἡμῶν καὶ Χίων ἡμεῖς δὲ αὐτόνομος δὴ ὄντες καὶ ἐλευθεροὶ τῷ ὀνόματι ξινεστρατεύσαμεν . . .» (λέγουσιν οἱ Μιτωληναῖοι πρέσβεις.—Θουκυδ. Γ. 1).

Τῶν Ἴων ἡ συμμαχία ἦτο περιζήτητος ἐκ μέρους τῶν Ἀ-θηναίων διὸ καὶ εἰς τὴν κατὰ τῆς Μένδης ἐκστρατεῖαν παρή-σαν δέκα νῆες τῶν Χίων «ἐξέπλευσαν ἐπὶ τε τὴν Μένδην καὶ Σκιάθην οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς κερ παρεσκευάζοντο ναυαὶ μὲν πενή-κοντα, ὧν ἦσαν δέκα Χίοι (Θουκυδ. Δ', 129).

Ἄλλοτε πάλιν οἱ Χίοι μετὰ τῶν Λεσβίων ἐβούθησαν τοὺς Ἀ-θηναίους μὲ τρίτην πενήκοντα (Θουκυδ. βιβλ. 6. 31).

Ὅτι αἱ δύο αὗται ἱστορικὰ νῆσι τὰ παθήματα καὶ τὰς πε-ριστάσεις πολλὰκις ἔσχον κοινὰς καταφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ἐφεξῆς χωρίου τοῦ Θουκυδ. «Ἀστύσχος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος ναύαρχος τέσσαρας ναυσὶν ὡσπερ ἱερητὸ πλέων . . . ἀφικνεῖται ἐς Χίον καὶ τρίτην ἡμέραν αὐτοῦ ἦκοντος αἱ Ἀττικαὶ νῆες πέντε καὶ εἴκοσι ἐπλεον ἐς Λέσβον, ὧν ἦρχε Λέων καὶ Διαμέδων. Λέων γὰρ ἕσε-ρον δέκα ναυσὶ προσεβούθησαν ἐκ τῶν Ἀθηναίων. Ἀναγαγόμενος δὲ καὶ ὁ Ἀστύσχος τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐς ὅψε καὶ προσλαβὼν Χίαν ναὸν μίαν ἐπλείεε τὴν Λέσβον, ἔπιος ὠφελότη, εἰτι δύναται, καὶ ἀφικνεῖται ἐς τὴν Πύρρον, ἐκεῖθεν δὲ τῇ ὑβερταίᾳ ἐς Ἐρεσσόν. Ἐνθα πυνθάνεται ὅτι ἡ Μιτωλήνη ὑπετῶν Ἀθηναίων αὐτοβοεῖ ἐλάλινεν. Οἱ γὰρ Ἀθη-ναῖοι ὡσπερ ἐπλεον ἀπροσδοκῆτοι κατασχόντες εἰς τὸν λιμένα τῶν τε Χίων νεῶν ἐκράτησαν καὶ, ἀποβάνας, τοὺς ἀντιστάτας μάχη

νικήσαντες, τὴν πόλιν ἔσχον. Ἄ τυραννόμενος δ' Ἀστύλοχος, τῶν τε Ἑρρασίων καὶ τῶν ἐκ τῆς Μηθύμνης μετ' Εὐδοῦλου Χίων νεῶν, αἱ τότε καταλειφθεῖσαι καὶ, ὡς ἡ Μιτυλήνη ἐάλω, φεύγουσαι, περιέτυχον αὐτῷ τρεῖς (μία γὰρ ἐάλω ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων), οὐκέτι ἐπὶ τὴν Μιτυλήνην ὤρμησεν ἀλλὰ τὴν Ἑρρασον ἀποστήσας καὶ ὀπλίτας, καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν αὐτοῦ νεῶν ὀπλίτας περὶ παραπέμπει ἐπὶ τὴν Ἀντίσσαν καὶ Μήθυμναν, ἀρχόντα Ἐτεόνικον προστάξας, καὶ αὐτὸς ταῖς τε μεθ' ἑαυτοῦ ναυσὶ καὶ ταῖς τρεῖσι ταῖς Χίαις παρέπλει (ἐπὶ τὴν Ἀντίσσαν καὶ Μήθυμναν) ἐλπίζων τοὺς Μηθυμναίους θαρσύνειν τε ἰδόντας σφᾶς καὶ ἐμμενῆν τῇ ἀποστάσει. (βιβλ. Η. 23. 28. 30. 31. 32. 33. 34. 38. 40. 55. 60. 63. 100). Οἱ Χίοι κατὰ τὸν Ξενοφ. ἔχοντες τὸν Ἀταρνέα ἴσχυον καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα μέρη τῆς Ἰωνίας «Χίων δὲ φυγάδας εὖρει Ἀταρνέα ἔχοντας, χωρίον ἰσχυρόν, καὶ ἐκ τούτου ὀρμημένους φέροντας καὶ ἀγόντας τὴν Ἰωνίαν καὶ ζῶντας ἐκ τούτου, πωθόμενος δὲ ὅτι πολὺς σίτος ἐνῆν αὐτοῖς, περιστρασκεδευσάμενος ἐπολιόρμηται.» (βιβλ. Γ'. 2).

Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου καὶ μετ' αὐτὸν οἱ Χίοι φαίνονται ὅτι ἐφθασαν εἰς ἱκανὴν δόξαν καὶ εὐτυχίαν διὰ καὶ προσέφερον τὴν μεσιτείαν των εἰς τὰς διαλλαγὰς μεταξὺ ἄλλων ἐθνῶν καὶ πόλεων. Χίοι προσδεύεται λ.χ. ἐστάλησαν δις, τὸ πρῶτον μετὰ τῶν Ροδίων καὶ τὸ δεύτερον μετὰ τῶν Βυζαντινῶν εἰς τὴν Κόρινθον καὶ εἰς τὰς Θήβας, ἵνα φιλιώσων τοὺς Λίτωλους μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου καὶ τοῦτον πάλιν μετὰ τῶν Ρωμαίων.

Ἡ εὐκλεῆς αὕτη νῆσος ὑπέστη πολλὰς τὰς μεταβολὰς καὶ τὰς τύχας ἀπ' ἀρχῆς τῆς ὑπάρξεώς της μέχρι τῆς τελευταίας αὐτῆς καταστροφῆς καὶ πικνωλεθρίας.

Ἐπὶ τῆς αὐτονομίας της ἡ Χίος εἶχε φθάσει εἰς μέγαν βαθμὴν δυνάμεως καὶ πλοῦτος διὰ τοῦ ναυτικῆ καὶ τοῦ ἐμπορίου της καὶ εἶχε γεννήσει καὶ ἀναδείξει πολλοὺς ἐπισήμους ἀνδρας. Ἐλαμπρύνθη ἡ Χίος καὶ ἤμασε κατὰ τοὺς Περσικοὺς χρόνους ἠγωνισθῆ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας της καὶ ἔπαθεν ἱκανὰ πρὸς ἀποτείναν τῷ ζυγεῦ τῶν Ἀθηναίων. Ἡ πλουτοῦσα καὶ εὐδαίμων Χίος ἐπὶ τῶν ἤρχισαν αἱ ἐμφύλιοι διχόνοιοι καὶ φατρίες νὰ τὴν ταράττωσι καὶ νὰ ἔσχίζωσι τὰ σπλάγγνα της, ὑπέπεσαν εἰς τὴν ἀγέρωχον ὑπεροχὴν τῶν Λακεδαιμονίων, εἰς τὴν ἐξουσίαν εἶτα τῶν Μακεδόνων καὶ τῶν διαδόχων τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. Ἡ τερπνὴ Χίος ἔπαθε προμερὰ δεινὰ ἐπὶ Μιθριδάτου ὡς ἐξανδραποδισθεῖσα πρὸς τὸν Ζηνοβίου. Ἡ Χίος τὸ ἰσχυρὸν καὶ εὐοσμον τοῦτε ἀνθος τοῦ Αἰγαίου ἔχουσα πᾶσαν αὐτῆς τὴν δόξαν καὶ ἄπαν τὸ κλέος της, ὅπότεν ὑπετάχθη εἰς τοὺς ἀγερώχους Ρωμαίους καὶ ἔμεινε σκληρῶς καὶ ψυχρῶς εἰς τὸ σκότος δέκα περὶπου αἰώνων. Ἀσηλατηθεῖσα ἡ Χίος κατὰ τὸν δωδέκατον αἰῶνα ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν καὶ πεσοῦσα εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, μετέβη καὶ πάλιν εἰς τοὺς Βυζαντιν. αὐτοκράτορας, ἀφ' οὗ ἐξίσωθησαν οἱ Λατῖνοι ἐκ τοῦ Βυζαντίου. Ἡ κυριευθεῖσα Χίος ὑπὸ τῶν Γενουσησίων ὑπέφερε πλεῖστα δεινὰ καὶ μαρτύρια ἐκ τῆς κυριαρχίας αὐτῶν, τῆς διαρκεστάτης ὑπὲρ τὰ διακόσια ἔτη. Ἡ Χίος δις ὑπὸ τῶν (καὶ ἕδη κρατούντων αὐτῆν) Ὀθωμ. ἐπορθήθη καὶ πολλὰ ὑπέστησεν κατὰ τὸ 1308 καὶ 1391, συνέστη καὶ πάλιν ἵνα κυριευθῆ ὑπὸ τῶν Γάλλων, Φλωρεντίνων καὶ Ἑνετῶν.

Τῆς Χίου τὰ δεινὰ, τῆς Χίου ἐκείνης ἥτις εἶχε φθάσει εἰς τοσαύτην δύναμιν καὶ μετ' αὐτῆν τὴν πτώσιν τοῦ Βυζαντίου, ἥτις τοσαῦτον ὑπερέτεχε κατὰ τὸν πολιτισμὸν τὰς περὶ αὐτὴν νήσους καὶ γῶρας, δὲν ἀνεστάλησαν εἰσέτι, ἀλλ' ἐκυριεύθη καὶ τρίτον ὑπὸ τῶν Ὀθωμ. κατὰ τὸ 1566 καὶ ἀνεκδιήγητα τὰ τῆς ἀτυχίας δεινὰ ὑπέστησαν αὐτῆς οἱ κάτοικοι διὰ τοὺς Ἑνετούς, οἵτινες προσβαλόντες ἐκυριεύσαν τὸ 1694 τὸ φρούριον, ὅπερ μετὰ δέκα μῆνας ὑπετάχθη εἰς τοὺς Ὀθωμ.

Ἡ κατὰ τὸν δέκατον πέμπτον αἰῶνα ἀρχίσασα νὰ ἀνμάρξῃ καὶ ἀνοῆ εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ νὰ αὐξάνηται εἰς τοὺς ὑστέρους χρόνους ἐνδοξος Χίος εἶχε πολλὰ τὰ κοινωφελῆ καταστήματα· εἶχον συστήσει τὰ τέκνα αὐτῆς βιομηχανίαν καὶ, προχωροῦντα βαθμηδόν, ἤρχισαν νὰ θερίζωσι τοὺς καρπούς τῶν κόπων των καὶ τοῦ πρὸς τὴν παιδείαν ἐνθέρμου καὶ ζωηροῦ ζήλου των, τοῦ σχεδὸν αὐτονομίου αὐτῶν πολιτεύματος καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολιτισμοῦ ἀγαθῶν, ὅτε κακῆ μοῖρα φρονήσασα ταῦτα πάντα, διενήργησε τὸν γενικὸν τῆς εὐγενοῦς ταύτης νήσου ἐξανδραποδισμὸν καὶ τὴν γενικὴν πικνωλεθρίαν κατὰ τὸ 1822, ὑφ' ὧν μετεβλήθη ἡ περικαλλίης καὶ πάντερπνος αὕτη θυγάτηρ τοῦ Αἰγαίου εἰς φοικιῶδη ἐρείπια καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς διεφθον καὶ διεσωθήσαν ὅπου ἀν ἠδυνήθησαν καὶ οὕτως ἀπέβη ἐρημία! καθὼς εἶπε ποιητικώτερον καὶ ὁ ἀείμνηστος νέος Δημοσθένης τῆς Ἐλλάδος, τὸ μέγα ἐκεῖνο κλέος τοῦ ἱεροῦ ἀμύμονος Κωνστ. ὁ Οἰκονόμου, εἰς ἕνα τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτοῦ λόγων «ἡ εὐδαίμων Χίος, ἡ λαμπρὰ καὶ πλουσία καὶ εὐάνδρος νῆσος, ἥτις ἔλαμπεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ὀκλασάν ὡς εἰς τὸν κυανόχρουν οὐρανὸν ὁ ἀστὴρ τῆς πρωίας, ἡ καλλίστη τῆς ἐμπορίας καὶ φιλεργίας καὶ φιλομουσίας ἐστία!» Μετὰ τοσαύτας μεταβολὰς καὶ συμφορὰς (λέγει φιλόστοργόν τι τέκνον τῆς εὐάνδρου τῆς νήσου) ὁ ἀείμνηστος ἐν ἱεραῖς Ἀλεξάνδρου Μ. Βλαστοῦ εἰς τὸ ἀξιόλογον αὐτοῦ ἔργον τὰ Χίον καὶ ἦτοι Ἱστορία τῆς νήσου Χίου «μετὰ τόσας ἢ ἀλλαγὰς κυριαρχῶν, μετὰ τόσῃν Οὐκυμᾶσιον ἐπιμονῇν τῶν κατὰ τῶν εἰς τὸ νὰ ἀναπτύσσωνται τὰς φυσικὰς καὶ ἠθικὰς των δυνάμεις, ἀν καὶ μυρία ἀπαντῶντες ἐμπέδια, μετὰ τόσῃν τέλει» διαφορᾶν, ἥτις ὑπάρχει μετὰ τῆς νῦν καὶ τῆς πάλαι Χίου, ἢ δυνάμεθα δικαίως νὰ συμπορισθῶμεν, ὅτι ἡ πτώσις καὶ ἡ ὑψώσις καὶ ἡ εὐτυχία τῶν ἐθνῶν κρέμαται ἐκ τοῦ πολιτεύματος, ἢ ἐκ τῶν φυσικῶν καὶ ἐκ τῶν ἐνδομύχων αὐτῶν ἠθικῶν αἰτίων, ἢ ἀπλῆστα ὁμῶς καὶ πρῶτιστα ἐκ τινος ἀκατάληπτου θελήσεως, ἢ ἥτις, κυβερνήσασα τὰς τύχας καὶ τὰς ἐποχὰς τῆς διαρκείας ἢ ὄλων τῶν βασιλείων, λέγει εἰς αὐτὰ μέχρι τοῦ δεκαεῖ καὶ μὴ περ αἰτέρω! ἐκείνη ἡ ἀόρατος χεὶρ, ἥτις καὶ βασιλεὺς φυτεύει καὶ ἔθνη κρημνίζει καὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων καταβάλλει καὶ τοὺς ποταμούς ξηραίνει καὶ τὰς θαλάσσας διαταγίζει καὶ τὰ μνημεῖα τὰ ὀκταῖα ἔστησεν ἢ ἀλαζονεία τοῦ ἀνθρώπου καταστρέφει, αὐτὴ κατεσκελέτευσε πάλιν τὴν εὐδαίμονα Χίον διὰ νὰ πολλαπλασιάσῃ τὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους μαθήματα της, δεικνύουσα πόσον εἶνε ἀστατα καὶ μικρὰ τὰ τοῦ βίου καὶ ὀλιγοχρόνιος ἡ ἐπὶ τῆς γῆς εὐδαιμονία κτλ. (Χιακὰ σελ. 207).

(Ἀκολουθεῖ).

Δ. Α. Μ. Χαρικλῆ.